

**MANUAL D'ESTIL
PER A LES
CIÈNCIES DE LABORATORI CLÍNIC**

XAVIER FUENTES I ARDERIU

**PUBLICACIÓ COMMEMORATIVA DEL
IV CONGRÉS CATALÀ DE CIÈNCIES DE LABORATORI CLÍNIC**

Índex

Pròleg

Introducció

1 Criteris generals de redacció

1.1 Llenguatge no discriminatori per raó de sexe

1.2 Llenguatge no discriminatori per raó de titulació o d'àmbit professional

2 Criteris gramaticals

2.1 Criteris sintàctics

2.1.1 Les conjuncions

2.2 Criteris morfològics

2.2.1 Els articles

2.2.2 Els pronoms

2.2.3 Els noms comuns

2.2.4 Els noms propis

2.2.4.1 Els antropònims

2.2.4.2 Els noms de les espècies biològiques

2.2.4.3 Els topònims

2.2.4.4 Les marques registrades i els noms comercials

2.2.5 Els adjectius

2.2.6 El nombre

2.2.7 El gènere

2.2.8 Els verbs

2.2.8.1 Les formes perifràstiques

2.2.8.2 L'ús dels infinitius *ser* i *ésser*

2.2.8.3 Els verbs *fer*, *realitzar* i *efectuar*

2.2.8.4 L'ús del gerundi

2.2.9 Els adverbis

2.2.10 Les locucions

2.2.11 Les preposicions

2.2.12 Els prefixos

- 2.2.13 Els sufixos
- 2.2.14 Els signes de puntuació i altres signes ortogràfics auxiliars
 - 2.2.14.1 La coma
 - 2.2.14.2 El punt i coma
 - 2.2.14.3 El punt
 - 2.2.14.4 Els dos punts
 - 2.2.14.5 Els punts suspensius
 - 2.2.14.6 El guionet
 - 2.2.14.7 El guió
 - 2.2.14.8 El punt i guió
 - 2.2.14.9 L'apòstrof
 - 2.2.14.10 L'interrogant
 - 2.2.14.11 L'exclamació
 - 2.2.14.12 Les cometes
 - 2.2.14.13 Els parèntesis
 - 2.2.14.14 Els claudàtors
 - 2.2.14.15 Les claus
 - 2.2.14.16 L'asterisc
 - 2.2.14.17 La barra
 - 2.2.14.18 La barra inversa
 - 2.2.14.19 La pleca
- 2.3 Criteris lèxics i semàntics
 - 2.3.1 Els sinònims
 - 2.3.2 Els arcaïsmes
 - 2.3.3 Els manlleus
 - 2.3.4 L'ús inapropiat de paraules, locucions o símbols
- 3 Convencions
 - 3.1 Caràcters tipogràfics
 - 3.1.1 Les majúscules
 - 3.1.2 Les cursives
 - 3.1.3 Les negretes
 - 3.1.4 Les versaletes

- 3.1.5 El subratllat
- 3.2 Criteris de traducció
 - 3.2.1 Traducció dels antropònims, noms d'empreses privades, títols de publicacions, conferències, ponències i cursos
 - 3.2.2 Traducció dels noms de les organitzacions de l'administració pública, centres sanitaris, universitats, centres de recerca, associacions, col·legis professionals, federacions i confederacions
 - 3.2.3 Traducció de documents normatius
- 3.3 Abreviatures i sigles
- 3.4 Referències bibliogràfiques
 - 3.4.1 Publicacions periòdiques
 - 3.4.1.1 Revistes organitzades per volums
 - 3.4.1.2 Revistes organitzades per exemplars (sense volum)
 - 3.4.1.3 Butlletins i diaris oficials
 - 3.4.1.4 Diaris (premsa)
 - 3.4.2 Publicacions no periòdiques
 - 3.4.2.1 Llibres i opuscles
 - 3.4.2.2 Capítols de llibres
 - 3.4.2.3 Actes de reunions
 - 3.4.2.4 Capítols d'actes de reunió
 - 3.4.2.5 Tesis
 - 3.4.2.6 Diccionaris i llibres de consulta similars
 - 3.4.2.7 Material informàtic
 - 3.4.2.8 Material audiovisual
 - 3.4.3 Material no publicat
- 3.5 Descripció de la data i l'hora
- 3.6 Descripció dels nombres
- 4 Bibliografia
- Annex A: Termes no recomanats i correccions terminològiques
- Annex B: Alguns llatínisms usats en textos científics
- Annex C: El Sistema Internacional d'Unitats
- Annex D: Lèxic anglès-català

Pròleg

La vitalitat d'una llengua es pot mesurar per la capacitat de ser present en tots els àmbits comunicatius propis de la societat que l'utilitza i per la capacitat d'usar el registre adequat a cada cas, que ha d'estar en correspondència amb els continguts, objectius, canal comunicatiu utilitzat, i agents que hi participen.

Els registres més informals sorgeixen de manera espontània i, sovint, tenen un contingut fortament expressiu. Els registres formals, en canvi, són fruit d'un consens més o menys explícit i tenen un contingut principalment informatiu, cosa que obliga a tenir molta cura que l'estil sigui entenedor.

La diversitat de situacions comunicatives que conformen el conjunt d'usos formals d'una llengua en una societat complexa com la nostra, fa necessària la participació dels seus usuaris habituals en l'empresa de millorar-ne la qualitat.

Aquest MANUAL D'ESTIL té la característica, desitjable però poc habitual, de ser una proposta lingüística feta per un professional de les ciències de laboratori clínic —que també és membre de la Universitat de Barcelona— amb la voluntat que pugui contribuir a millorar les comunicacions formals d'aquest col·lectiu.

El Servei de Llengua Catalana de la Universitat de Barcelona desitja que aquesta aportació creï el consens necessari entre els seus principals destinataris i pugui ser la base d'un estil de redacció correcte i adequat a les necessitats comunicatives dels que l'han d'usar.

Àngels Egea i Puigventós
Àrea de terminologia del Servei de Llengua Catalana

UNIVERSITAT DE BARCELONA

Introducció

La llengua escrita està regida per regles gramaticals, tant sintàctiques com ortogràfiques. Però, a més de les regles oficials, que a Catalunya les estableix l'Institut d'Estudis Catalans, hi ha tot un seguit de possibilitats d'ús del llenguatge i dels seus signes que poden ser establerts per qui escriu, ja sigui una persona a títol individual o un col·lectiu, per definir un estil propi de redacció. L'establiment d'aquestes regles pròpies són especialment útils quan es publiquen textos escrits per diverses persones i, no obstant això, l'editorial o el director de l'edició volen mantenir una certa homogeneïtat estilística per facilitar-ne la comprensió als lectors o per raons corporatives.

Aquest MANUAL D'ESTIL conté una proposta d'estil de redacció per a tota mena de textos professionals que es produeixen dins de l'àmbit de les ciències de laboratori clínic: documents interns del laboratori, com ara la documentació del sistema qualitològic, i documents de difusió externa, com són els articles, cartes al director, etc., que es publiquen a les revistes científiques i els llibres científics, tant de text com de consulta.

En aquest MANUAL D'ESTIL trobarem exemples precedits per la icona ☺ que indica que l'exemple correspon a la forma correcta o recomanada que proposem d'utilitzar; altres exemples estan precedits per la icona ☹, que indica que l'exemple correspon a la forma incorrecta o que desaconsellem. En els exemples sovint s'inclou el símbol [...] per indicar que s'ha omès un fragment de text que s'ha considerat innecessari.

Aquesta proposta d'estil també és aplicable a altres àmbits de les ciències de la salut o de la ciència en general.

1 Criteris generals de redacció

Per tal d'aconseguir eficàcia comunicativa, un text ha d'estar redactat de forma clara, senzilla —però no col·loquial— i sense ambigüitats. Convé fugir de les construccions recaragolades i buscar sempre solucions simples i entenedores.

Un text, a més, ha d'estar ben estructurat, dividit en apartats que en facilitin la comprensió, i cada apartat, si convé, pot dividir-se en subapartats, i així successivament. Convé que cada paràgraf no tingui més de tres o quatre oracions que mantinguin una unitat temàtica. Per tal que siguin entenedores, les oracions s'haurien de construir amb un màxim de 25 paraules que expressin una sola idea, sense elements retòrics que no aporten cap contingut al significat de l'oració.

En general, i especialment en els documents destinats als pacients, és preferible utilitzar l'exposició positiva, que és més entenedora que la negativa:

- ☹ No s'ha d'oblidar que [...]
- ☺ Cal recordar que [...]
- ☹ El tractament no és efectiu fins al cap de 2 h [...]
- ☺ El tractament fa efecte al cap de 2 h [...]

Lògicament, també convé evitar les dobles negacions:

- ☹ [...] no se li farà l'extracció si no està en dejú [...]
- ☺ [...] l'extracció se li farà si està en dejú [...]

Els apartats o subapartats d'un document poden estar identificats per un número o per un títol, o per totes dues coses, o simplement poden correspondre a paràgrafs diferents. Per a la identificació d'apartats de forma numèrica i jerarquizada (de contingut més general a més particular), és molt pràctic utilitzar el sistema de

creació d'índexs de contingut que tenen la majoria de processadors de textos.

Els processadors de textos també faciliten extraordinàriament la inclusió de notes a peu de pàgina i de citacions bibliogràfiques intercalades en el text que es comuniquen automàticament a l'apartat corresponent a la bibliografia.

1.1 Llenguatge no discriminatori per raó de sexe

S'ha de procurar no incórrer en expressions sexistes:

- ☹ **Senyoreta** González: [...]
- ☺ **Senyora** González: [...]
- ☹ **Els facultatius i les infermeres** de l'hospital [...]
- ☺ **El personal facultatiu i d'infermeria** de l'hospital [...]
- ☹ **L'home** té una dotació cromosòmica [...]
- ☺ **L'espècie humana** té una dotació cromosòmica [...]
- ☹ En el segle XX **l'home** ha avançat notablement.
- ☺ En el segle XX la **humanitat** ha avançat notablement.

Sempre que sigui possible i no enfarfegui el text, és preferible l'ús de noms col·lectius:

- ☹ **Els professors** de la Universitat de Barcelona [...]
- ☺ **El professorat** de la Universitat de Barcelona [...]
- ☹ **Els alumnes** de tercer cicle [...]
- ☺ **L'alumnat** de tercer cicle [...]

1.2 Llenguatge no discriminatori per raó de titulació o d'àmbit professional

Convé que la designació dels grups professionals sigui representativa de tots els membres que en formen part, independentment de la seva titulació:

- ☹ La validació dels informes és una responsabilitat dels **farmacèutics**.
- ☺ La validació dels informes és una responsabilitat del **personal facultatiu**.
- ☹ El nombre òptim de **metges** per a aquest laboratori és [...]
- ☹ El nombre òptim de **personal facultatiu** per a aquest laboratori és [...]

A més, per tal de no enfarfegar el text, s'ha de procurar usar descriptors genèrics dels diversos estaments professionals:

- ☹ La qualitat és una responsabilitat del **personal facultatiu, d'infermeria i tècnic** del laboratori clínic.
- ☺ La qualitat és una responsabilitat de tot el **personal sanitari** del laboratori clínic.

També s'ha d'evitar l'ús de l'apel·latiu *doctor (Dr.)*, llevat que sigui necessari i estigui ben aplicat des del punt de vista acadèmic:

- ☹ [...] i va consultar tres **doctors** [...]
- ☺ [...] i va consultar tres **metges** [...]
- ☹ Els **doctors** del Servei de Microbiologia [...]
- ☺ Els **facultatius** del Servei de Microbiologia [...]

En ocasions, però, per no ferir la sensibilitat d'alguns professionals, convé fer distincions ben clares:

- ☹ Les observacions microscòpiques ordinàries, les fa el **personal d'infermeria** [...]
- ☺ Les observacions microscòpiques ordinàries, les fa el **personal d'infermeria i el personal tècnic** [...]
- ☹ Darrerament s'han incorporat al laboratori **tres especialistes**.

- ☺ Darrerament s'ha incorporat al laboratori un **analista clínic**, un **bioquímic clínic** i un **microbiòleg i parasitòleg**.

Per tal d'evitar possibles conflictes, sempre que el text ho permeti, convé usar el terme *sanitat* o els seus derivats, en lloc dels termes subordinats *farmàcia*, *infermeria*, *medicina*, *odontologia*, etc. o els derivats corresponents:

- ☹ L'assistència **mèdica** donada pels laboratoris clínics [...]
- ☺ L'assistència **sanitària** donada pels laboratoris clínics [...]
- ☹ La bioquímica clínica és una especialització **farmacèutica** que [...]
- ☺ La bioquímica clínica és una especialitat **sanitària** que [...]
- ☹ La microbiologia clínica és una de les disciplines **mèdiques** més [...]
- ☺ La microbiologia clínica és una de les disciplines **sanitàries** més [...]

2 Criteris gramaticals

2.1 Criteris sintàctics

La claredat d'un text depèn molt de la manera en què concatenem les oracions (simples o compostes) que el configuren. Per això, és important que es faci un ús correcte dels signes de puntuació, de les conjuncions i d'altres mots i locucions amb funció conjuntiva. Dels signes de puntuació, se'n parla detingudament a l'apartat 2.2.14 i els seus subapartats. Sobre les conjuncions, cal tenir en compte les

consideracions que s'exposen tot seguit.

2.1.1 Les conjuncions

Antoni M. Badia i Margarit, en la seva *Gramàtica de la llengua catalana*, diu: “Darrerament s’ha posat de moda la construcció que combina ambdues conjuncions [*i/o*], manlleu innecessari d’un ús foraster, que no em sé estar de desaconsellar vivament”. Per tant, no s’ha d’emprar la construcció *i/o*, sinó solament la conjunció *o*, ja que aquesta conjunció, a més del valor disjuntiu, té també valor copulatiu:

- ☹ [...] es pot usar plasma **i/o** sèrum [...]
- ☺ [...] es pot usar plasma **o** sèrum [...]

La conjunció *i* no s’ha de substituir mai per *e* davant de mots que comencen per la lletra *i*, ni s’ha de substituir la conjunció *o* per *u* davant de paraules que comencen per la lletra *o*:

- ☹ [...] estómac **e** intestins [...]
- ☺ [...] estómac **i** intestins [...].
- ☹ [...] mesures **u** observacions microscòpiques [...]
- ☺ [...] mesures **o** observacions microscòpiques [...]

La conjunció *que* no s’ha d’eliminar mai de les oracions subordinades completives:

- ☹ Us demanem prengueu nota [...]
- ☺ Us demanem **que** prengueu nota [...]

La conjunció *que* no ha d’anar mai precedida de les preposicions *a*, *de* i *en*:

- ☹ [...] contribuirà **a que** millori la qualitat [...]
- ☺ [...] contribuirà **que** millori la qualitat [...]
- ☹ No hi ha cap inconvenient **en que** es publiqui.

- ☺ No hi ha cap inconvenient **que** es publiqui.
- ☹ Assegureu-vos **de que** estigui ben descongelat i homogeneïtzat.
- ☺ Assegureu-vos **que** estigui ben descongelat i homogeneïtzat.

2.2 Criteris morfològics

2.2.1 Els articles

Encara que sigui una pràctica freqüent, no hi ha cap raó gramatical per suprimir els articles, siguin indefinits o definits:

- ☹ Control de qualitat
- ☺ Control de **la** qualitat
- ☹ La concentració de colesterol en sèrum [...]
- ☺ La concentració de colesterol en **el** sèrum [...]
- ☹ [...] microorganismes en orina [...]
- ☺ [...] microorganismes en **l'**orina [...]
- ☹ [...] amb pipeta de doble arrasament [...]
- ☺ [...] amb **una** pipeta de doble arrasament [...]
- ☹ [...] pateix infecció en ull dret [...]
- ☺ [...] pateix **una** infecció en **l'**ull dret [...]

També s'ha d'evitar la supressió de l'article definit dels noms de població que el tinguin:

- ☺ **l'**Hospitalet de Llobregat, **la** Seu d'Urgell, **el** Vendrell

Observeu que aquests articles, si no inicien una oració, s'escriuen amb minúscula.

L'article dels noms adaptats al català de ciutats i països s'escriu amb minúscula i es contreu amb les preposicions *a* i *de*:

☺ **l'Argentina, l'Haia, l'Havana**

Els articles dels noms no adaptats al català de ciutats o països no s'han de modificar ni contreure mai:

☺ **Los Ángeles, El Salvador, Le Hambre**

Cal tenir cura d'usar de manera apropiada les diverses contraccions dels articles definits amb la preposició *per*:

☹ [...] és útil **pel** diagnòstic de [...]

☺ [...] és útil **per al** diagnòstic de [...]

☹ [...] **per al** motiu abans esmentat [...]

☺ [...] **pel** motiu abans esmentat [...]

En català no existeix l'anomenat *article neutre*:

☹ El reactiu no era **lo** suficientment pur [...]

☺ El reactiu no era prou pur [...]

☹ **Lo** millor és utilitzar procediments recomanats [...]

☺ Val més utilitzar procediments recomanats [...]

☹ En **lo** referent a [...]

☺ Quant a [...]

☺ Pel que fa a [...]

☹ En **lo** successiu [...]

☺ D'ara endavant [...]

En l'enumeració d'una sèrie consecutiva de noms, hi ha una forta tendència a anteposar l'article només davant el primer. Aquesta omisió de l'article només es pot fer si no afecta el sentit o la comprensió de l'oració:

☹ [...] hi poden accedir els biòlegs i químics [...]

☺ [...] hi poden accedir els biòlegs i **els** químics [...]

☺ Els reactius, calibradors i materials de control s'han de [...]

2.2.2 Els pronoms

Els pronoms personals forts (*ell, ella, ells, elles*) fan referència només a persones, no a coses:

- ☹ Els resultats són a la taula 1; en **ella** també hi trobareu [...]
- ☺ Els resultats són a la taula 1; **on** també hi trobareu [...]

Per tal d'aconseguir un llenguatge planer, s'ha de procurar no abusar de l'ús dels pronoms relatius *el qual, la qual*, etc.:

- ☹ És un sistema de tercera generació, **el qual** caldria validar prèviament.
- ☺ És un sistema de tercera generació, **que** caldria validar prèviament.

- ☹ El laboratori **en el qual** es va fer l'avaluació [...]
- ☺ El laboratori **en què** es va fer l'avaluació [...]
- ☺ El laboratori **on** es va fer l'avaluació [...]

- ☹ [...] és un analitzador els reactius **del qual** són líquids [...]
- ☺ [...]és un analitzador **amb** reactius líquids [...]

- ☹ La bilirubina interfereix la reacció, **la qual cosa** pot ocasionar [...]
- ☺ La bilirubina interfereix la reacció, **i això** pot ocasionar [...]

2.2.3 Els noms comuns

En general, l'escriptura dels noms comuns no presenta dificultats, ni tan sols l'escriptura dels noms comuns que constitueixen els termes d'especialitat. El que sí que presenta dificultats és la selecció adequada d'aquests termes, ja que en molts casos n'hi ha de recomanats per les organitzacions científiques i n'hi ha de no recomanats i, fins i tot, d'explícitament desaconsellats (vegeu l'apartat 2.3.1 i l'annex A). A més, de vegades, hi ha dos termes

recomanats per referir-se al mateix (un nom de treball i un de sistemàtic), però que cal usar en contextos diferents.

Pel que fa a l'ortografia, hi ha un seguit d'errors que es cometem tot sovint i que cal evitar, com ara escriure:

- la primera lletra en majúscula sense ser al principi d'una oració (⊗ solució de Glucosa, ⊗ pateix Esclerosi múltiple);
- els noms relacionats amb el terme *cinètica* amb *k* o *qu* en lloc de *c* (⊗ hexokinasa, ⊗ creatina-quinasa);
- el prefix *de-* en lloc de *des-* per indicar l'absència d'un grup químic (⊗ dehidrogenasa) o per denotar la inversió d'una acció (⊗ decodificador);
- bilirrubina per bilirubina
- cirugia per cirurgia
- sarrampió per xarampió
- tiroides per tiroide

2.2.4 Els noms propis

2.2.4.1 Els antropònims

A l'hora d'esmentar persones hi ha diverses alternatives que depenen de la formalitat del registre que s'hagi d'emprar. Així, podem escriure:

- Francesca Roget i Paijà
- Francesca Roget Paijà
- F. Roget Paijà
- Francesca Roget
- F. Roget
- Roget Paijà
- Roget
- Francesca
- Cesca

En casos particulars també es pot recórrer a l'ús de les inicials (criptònim); en el nostre exemple: F. R. P.

Sempre que es pugui, convé utilitzar tots dos cognoms, d'aquesta manera es redueix l'ambigüitat i ens allunyem d'un llenguatge discriminatori. En qualsevol cas, però, dins d'un mateix document s'ha d'utilitzar sempre el mateix grau de formalitat.

2.2.4.2 Els noms de les espècies biològiques

Els noms científics de les espècies biològiques s'escriuen en llatí i, per tant, van en cursiva (vegeu l'apartat 3.1.2). No obstant això, si l'instrument d'escriptura que utilitzem no permet escriure cursives, escriurem els noms científics subratllats. Cal tenir en compte que si el text que conté els noms va tot en cursiva, llavors els noms científics han d'anar en lletra rodona. El substantiu —que n'indica el gènere— va amb majúscula inicial i l'adjectiu o adjectius —que n'indiquen l'espècie—, amb minúscula, fins i tot els derivats d'un antropònim.

Quan es vol fer referència a una espècie no determinada, s'escriu el nom llatí del gènere seguit de l'abreviatura "sp." escrita amb lletra rodona. Si es fa referència a diverses espècies no determinades, l'abreviatura és "spp."

Els noms científics de les categories taxonòmiques (tàxons) superiors —regne, divisió, classe, ordre i família— es poden escriure en llatí amb lletra cursiva i majúscula inicial, o es poden escriure en català amb lletra rodona i totes minúscules. També en aquests casos, si el text que conté el nom va tot amb lletra cursiva, llavors els noms van amb lletra rodona:

- ☺ [...] es va aïllar l'espècie *Leptospira interrogans*.
- ☺ [...] de la família *Corynebacteriaceae*.

- ☺ [...] de la família de les corinebateriàcies.
- ☺ [...] de l'ordre *Spirochaetales*.
- ☺ [...] de l'ordre espiroquetals.
- ☺ [...] de la classe *Scotobacteria*.
- ☺ [...] de la classe escotobacteris.
- ☺ [...] de la divisió *Gracilicutes*.
- ☺ [...] de la divisió gracilicutes.
- ☺ [...] del regne *Procaryotae*.
- ☺ [...] del regne dels procariotes.

2.2.4.3 Els topònims

Sovint, a l'hora de descriure la procedència d'un producte o la citació bibliogràfica d'un llibre, cal escriure el nom d'una ciutat o d'un país. Aquests topònims s'han d'escriure amb la forma d'ús més arrelada al nostre país, sigui l'original o l'adaptada. Així, cal escriure les formes adaptades Saragossa, Sant Sebastià, Londres, Nova York, Ginebra, Nàpols, Florència, Regne Unit, Alemanya, Mèxic, Xile, Llatinoamèrica, per exemple; o els originals Cáceres, Oxford, São Paulo, Hannover, Washington, Philadelphia, Puerto Rico. Pel que fa als topònims de països que tenen alfabet diferents del llatí emprarem la transcripció de la *Gran Enciclopèdia Catalana*, com ara Xangai o Kíev.

2.2.4.4 Les marques registrades i els noms comercials

Una marca registrada o un nom comercial s'ha d'escriure, sempre que sigui possible, com ho fa l'empresa que n'és propietària.

2.2.5 Els adjectius

Cal tenir present que els adjectius *prou*, *massa* i *força* són

invariables de gènere i nombre, mentre que *bastant* i *gaire* només són invariables de gènere:

- ☹ Ens posen **masses** entrebancs al nostre projecte [...]
- ☺ Ens posen **massa** entrebancs al nostre projecte [...]
- ☹ No tenim **prous** recursos per fer front a [...]
- ☺ No tenim **prou** recursos per fer front a [...]
- ☹ Tenim **bastantes** peticions per justificar l'adquisició de [...]
- ☺ Tenim **bastants** peticions per justificar l'adquisició de [...]

Cal evitar l'ús d'adjectius formats amb un prefix i un nom comú. com ara:

- ☹ intrasèrie ⇒ ☺ intraserial
- ☹ interdia ⇒ ☺ interdiari
- ☹ interlaboratoris ⇒ ☺ interlaboratorial
- ☹ antimitocondri ⇒ ☺ antimitocondrial

Cal evitar els pleonasmes innecessaris que origina l'ús del adjectiu *total*:

- ☹ sang total ⇒ ☺ sang
- ☹ proteïnes totals ⇒ ☺ proteïna

En general, s'ha d'escriure l'adjectiu després del substantiu:

- ☹ [...] les **següents** magnituds biològiques: [...]
- ☺ [...] les magnituds biològiques **següents**: [...]

No s'ha d'utilitzar mai l'adjectiu *mateix/a/os/es* amb funció anafòrica, és a dir, per substituir un nom utilitzat anteriorment:

- ☹ [...] per millorar la qualitat de **la mateixa** [...]
- ☺ [...] per millorar-**ne** la qualitat [...]

2.2.6 El nombre

La formació del plural no representa cap mena de complicació; potser, però, convé recordar que els plurals dels mots acabats en *-ig*, *-sc*, *-ex* o *-xt* s'han de fer preferiblement en *-os*:

- ☺ mig → mitjos
- ☺ roig → rojos
- ☺ fosc → foscos
- ☺ annex → annexos
- ☺ complex → complexos
- ☺ text → textos

Excepcionalment, per tradició, el plural de *raig* es *raigs*, el d'*índex* és *índexs* i el d'*assaig* és *assaigs*.

2.2.7 El gènere

Cal anar alerta amb alguns mots que, per influència del castellà, s'utilitzen incorrectament amb el gènere canviat:

- ☹ La unitat de corrent elèctrica és l'ampere.
- ☺ La unitat de corrent elèctric és l'ampere.
- ☹ Si la concentració de bactèries en l'orina és superior a [...]
- ☺ Si la concentració de bacteris en l'orina és superior a [...]
- ☹ [...] quan la pendent és diferent d'1 es considera que [...]
- ☺ [...] quan el pendent és diferent d'1 es considera que [...]
- ☹ El síndrome d'immunodeficiència [...]
- ☺ La síndrome d'immunodeficiència [...]

2.2.8 Els verbs

2.2.8.1 Les formes perifràstiques

Cal evitar l'ús de les perífrasis que no aporten res i enfarfeguen el

text:

- ☹ [...] el tècnic **fa un control** del procés [...]
- ☺ [...] el tècnic **controla** el procés [...]
- ☹ [...] i **fer-los-hi un manteniment** adequat.
- ☺ [...] i **mantenir-los** adequadament.

Un cas particular de perífrasi és el pretèrit perfet perifràstic, que s'utilitza més que el pretèrit perfet simple segons la zona geogràfica de parla catalana. Per això hem d'utilitzar una forma o l'altra segons el nostre ús habitual. En qualsevol cas, cal tenir cura de mantenir la mateixa forma en tot el text:

- ☺ Es **va mesurar** per espectrometria [...] / Es **mesurà** per espectrometria [...]
- ☺ **Fou** resident al Servei de [...] / **Va ser** resident al Servei de [...]

2.2.8.2 L'ús dels infinitius ser i ésser

La forma verbal *ser* s'utilitza amb preferència a la forma *ésser*:

- ☹ El resultat ha d'**ésser** molt exacte [...]
- ☺ El resultat ha de **ser** molt exacte [...]

Si es tracta del substantiu, però, és preferent la forma *ésser*:

- ☹ Els **sers** humans responen pitjor al tractament que [...]
- ☺ Els **éssers** humans responen pitjor al tractament que [...]

2.2.8.3 Els verbs fer, realitzar i efectuar

S'ha de procurar no usar sistemàticament els verbs *realitzar* i *efectuar* en comptes del verb *fer* o del verb relacionat amb l'acció esmentada:

- ☹ [...] s'ha de **realitzar** una gràfica.
- ☺ [...] s'ha de **fer** una gràfica.
- ☹ [...] el tècnic **efectua el calibratge** [...]
- ☺ [...] el tècnic **calibra** [...]

2.2.8.4 L'ús del gerundi

No s'ha d'utilitzar mai l'anomenat *gerundi de posterioritat*, és a dir, el gerundi que indica una acció posterior a l'acció que indica el verb principal. En lloc d'aquest gerundi, s'ha d'utilitzar oracions copulatives o adversatives:

- ☹ [...] es deixa coagular, **centrifugant-la** tot seguit [...]
- ☺ [...] es deixa coagular **i es centrifuga** tot seguit [...]
- ☹ [...] s'acumula ràpidament, **eliminant-se durant setmanes** [...]
- ☺ [...] s'acumula ràpidament **però triga setmanes a eliminar-se** [...]

2.2.9 Els adverbis

Quan escrivim dos o més adverbis acabats en *-ment*, és incorrecte mantenir aquesta terminació únicament en el darrer adverbi:

- ☹ [...] s'agita suau i contínuament [...]
- ☺ [...] s'agita sua**ment** i contínuament [...]

2.2.10 Les locucions

Cal distingir entre la locució prepositiva *no obstant* i les locucions conjuntives *no obstant això* i *això no obstant* segons la construcció de l'oració:

- ☹ No obstant les dificultats econòmiques, hem pogut adquirir l'analitzador [...]
- ☺ Vam tenir dificultats econòmiques però, no obstant això, vam poder adquirir l'analitzador [...]

En general, s'ha d'evitar l'ús de les locucions prepositives i adverbials en lloc dels adverbis simples:

- ☹ en aquest sentit ⇒ ☺ així
- ☹ amb excepció de ⇒ ☺ excepte
- ☹ en el supòsit que ⇒ ☺ si
- ☹ d'altra banda ⇒ ☺ a més

Les locucions expletives *en principi*, *en efecte*, *en realitat*, *en definitiva*, etc., només s'han de fer servir si realment són necessàries per al significat de l'oració.

No s'ha de confondre l'ús de les locucions *si escau* i *si s'escau*; la primera significa "si és escaient/si és procedent/oportú", mentre que la segona significa "si succeeix/si s'esdevé/si es produeix":

- ☹ [...] s'ha d'indicar l'interval de referència, **si s'escau**.
- ☺ [...] s'ha d'indicar l'interval de referència, **si escau**.
- ☹ [...] la realització de projecte, **si escau**, dependrà de [...]
- ☺ [...] la realització de projecte, **si s'escau**, dependrà de [...]

2.2.11 Les preposicions

Hi ha el costum força generalitzat, encara que absolutament injustificat i desaconsellable, de substituir la preposició *en*, seguida o no d'un article determinat, per la locució *a nivell de*:

- ☹ [...] **a nivell** cel·lular [...]
- ☺ [...] **en la** cèl·lula [...]
- ☹ [...] **a nivell de** fetge [...]

- ☺ [...] **en el** fetge [...]

Davant d'un any o d'una data en què s'utilitza el sintagma *l'any* precedint el número, no s'utilitza cap preposició:

- ☹ [...] publicat a *In vitro veritas* **en** l'any 2000.
☹ [...] publicat a *In vitro veritas* **a** l'any 2000.
☺ [...] publicat a *In vitro veritas* l'any 2000.

Per indicar un segle es fa servir la preposició *en* davant l'article *el*:

- ☹ La informàtica va néixer **al** segle XX.
☺ La informàtica va néixer **en el** segle XX.

Pel que fa a l'ús de la preposició simple *per* i la preposició composta *per a*, s'utilitza sempre *per* davant d'infinitiu, i s'utilitza *per o per a* davant de substantiu:

- ☹ [...] instrument **per** la mesura de [...]
☺ [...] instrument **per a** la mesura de [...]
☹ [...] causada **per a** un virus [...]
☺ [...] causada **per** un virus [...]

No s'ha de suprimir mai la preposició de per raons de brevetat:

- ☹ Sala espera
☺ Sala **d'**espera
☹ Diabetis tipus 1
☺ Diabetis **de** tipus 1

2.2.12 Els prefixos

Com a criteri general, els prefixos *intra-*, *inter-*, *infra-*, *supra-* i *anti-* s'utilitzen per formar adjectius a partir d'altres adjectius i no de substantius:

- ☹ intraany ⇒ ☺ intraanual

- ☹ intersèrie ⇒ ☺ interserial
- ☹ infradia ⇒ ☺ infradiari
- ☹ antieritròcit ⇒ ☺ antieritrocític

2.2.13 Els sufixos

El sufix *-oide* (la forma *-oid* és incorrecta) s'usa amb el significat de “semblant a” o “en forma de”, i el sufix *-oidal* s'usa per denotar una relació amb el mot corresponent acabat en *-oide*:

- ☹ hormona estero**ide**
- ☺ hormona ester**oidal**

El sufix *-gen* significa “que genera” i el sufix *-gènic* significa “generat per”:

- ☹ L'*Escherichia coli* de vegades és patog**ènic**.
- ☺ L'*Escherichia coli* de vegades és patog**en**.
- ☹ [...] es tracta d'una afecció neurò**gena**.
- ☺ [...] es tracta d'una afecció neurog**ènica**.

S'ha de procurar no formar adjectius amb el sufix *-al* en casos en què ja hi ha un adjectiu amb el mateix significat format amb un altre sufix:

- ☹ Una infecció **viral** és difícil de [...]
- ☺ Una infecció **vírica** és difícil de [...]

Tampoc s'han d'utilitzar els gal·licismes formats amb el sufix *-ari* a partir de mots acabats en *-òcit*:

- ☹ Un producte que destrueix la membrana eritrocitària [...]
- ☺ Un producte que destrueix la membrana eritrocítica [...]
- ☹ [...] tradicionalment conegut com “fórmula leucocitària” [...]
- ☺ [...] tradicionalment conegut com “formula leucocítica” [...]

2.2.14 Els signes de puntuació i altres signes ortogràfics auxiliars

Un text no pot comunicar allò que pretén si no utilitza correctament els signes de puntuació que indiquen les pauses i el sentit del text. Aquests signes són la coma, el punt i coma, el punt, els punts suspensius i el punt i guió. La seva funció és tan important que un ús incorrecte d'algun d'aquests signes pot conduir a una interpretació inadequada d'un text.

A més, disposem d'un seguit de signes ortogràfics, anomenats auxiliars, que complementen als signes de puntuació o ens permeten, per convencionalisme, donar missatges especials respecte a alguns dels mots, sintagmes, oracions o nombres que apareixen en un text. Alguns d'aquests signes tenen també usos i significats especials en matemàtiques, física i química. En aquest MANUAL D'ESTIL destacarem els signes ortogràfics auxiliars següents: apòstrof, asterisc, barra, barra inversa, claudàtors, claus, cometes, guió, guionet, parèntesis i pleca.

2.2.14.1 La coma

La coma indica una pausa menor en el text. Sempre s'ha de posar a continuació de l'última lletra i sense deixar cap espai, però sí que s'ha de deixar un espai entre la coma i la paraula següent.

La coma serveix per separar mots, termes o expressions d'una mateixa categoria en les enumeracions, excepte quan la separació es fa amb les conjuncions *i*, *o* i *ni*:

- ☹ Les mostres de sèrum, plasma, i orina [...]
- ☺ Les mostres de sèrum, plasma i orina [...]

També s'utilitza per intercalar aclariments o explicacions, encara que hi hagi la conjunció *i* o *o*:

- ☹ [...] es deixa coagular i, després de centrifugar-la, se separa.

La coma no ha de separar el subjecte del predicat, si no és que es tracta d'un incís:

- ☹ Els membres del Comitè Qualitològic, van acordar implantar la norma ISO [...]
- ☺ Els membres del Comitè Qualitològic van acordar implantar la norma ISO [...]

La coma tampoc no ha de separar el verb del complement directe:

- ☹ El facultatiu va considerar, que no es podia lliurar aquell resultat [...]
- ☺ El facultatiu va considerar que no es podia lliurar aquell resultat [...]

A més dels usos gramaticals, la coma s'utilitza com a signe decimal, mai el punt:

- ☹ La constant d'Avogadro és igual a 6.022 136 7(36) $\times 10^{-23}$
- ☺ La constant d'Avogadro és igual a 6,022 136 7(36) $\times 10^{-23}$

2.2.14.2 El punt i coma

El punt i coma indica una pausa mitjana. Fonamentalment, serveix per separar frases amb sentit complet però que són molt properes temàticament i per substituir la coma si no separa amb prou claredat. Sempre s'ha de posar a continuació de l'última lletra i sense deixar cap espai, però sí que s'ha de deixar un espai entre el punt i coma i la paraula següent.

En els sintagmes que descriuen de forma sistemàtica les propietats biològiques, s'ha d'escriure punt i coma entre el nom del component i el nom o l'abreviatura del tipus de propietat:

☺ Pla—Alanino-aminotransferasa; c.cat.

En els vocabularis, si en una entrada cal escriure dos o més termes sinònims, un darrera l'altre, convé separar-los amb un punt i coma.

2.2.14.3 El punt

El punt i seguit indica una pausa rotunda en el text. Serveix per separar oracions amb sentit complet però que són properes temàticament (punt i seguit) i per separar paràgrafs (punt i a part). Sempre s'ha de posar a continuació de l'última lletra i sense deixar cap espai, però sí que s'ha de deixar un espai entre el punt i la paraula següent.

Cal posar un punt darrera d'una abreviatura, però no s'ha de posar darrera d'un símbol o d'unes sigles, excepte els criptònims (vegeu l'apartat 2.2.4.1), o si fa la funció de punt i seguit o de punt i a part.

Els títols no porten punt i a part, tot i que en el seu interior hi pugui haver un punt i seguit.

Si se segueixen les recomanacions de l'Organització Internacional de Normalització, les definicions d'un diccionari terminològic s'han d'escriure amb minúscula inicial i sense punt al final.

En matemàtiques, es pot utilitzar el punt, situat a mitja alçada d'una lletra o un número, com a signe de multiplicar. Mai s'ha d'utilitzar, però, com a signe decimal.

2.2.14.4 Els dos punts

Els dos punts s'han d'utilitzar al final d'una oració que va seguida d'una altra oració o un sintagma que la completa o explica. També

es poden utilitzar després d'enunciar una numeració o una citació textual. En tots els casos, els dos punts s'han d'escriure a continuació de l'última lletra, sense deixar cap espai; després dels dos punts cal deixar un espai o canviar de línia, segons convingui.

En els vocabularis, si els termes que constitueixen les entrades són a la mateixa línia que les definicions, s'escriu dos punts després del terme i es comença la definició amb lletra minúscula.

En matemàtiques es pot utilitzar els dos punts com a signe de dividir.

2.2.14.5 Els punts suspensius

Els punts suspensius, consistents en tres punts seguits, es fan servir per indicar una suspensió o una interrupció d'allò que es diu. Els punts suspensius entre claudàtors simbolitzen un fragment de text que s'omet per abreujar, tal com es fa en els exemples d'aquest MANUAL D'ESTIL. Els punts suspensius també es poden utilitzar amb el significat de la paraula *etcètera* (*etc.*), però en un mateix text cal optar per una de les dues alternatives:

- ☹ [...] reactius, materials de control, calibradors ...;
instruments, material consumible, etc. [...]
- ☺ [...] reactius, materials de control, calibradors, etc.;
instruments, material consumible, etc. [...]

Després dels punts suspensius entre claudàtors es pot escriure una coma, punt i coma i dos punts, però no un punt.

2.2.14.6 El guionet

El guionet —que té una llargada aproximada equivalent a un quart de guió (vegeu l'apartat 2.2.14.7)—, a més de ser usat per escriure

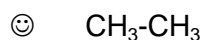
les formes clíiques dels pronoms febles, per escriure els nombres i per dividir mots a final de ratlla, es fa servir en els casos següents:

- substantius formats pel mot *no* i un substantiu (☹ Atenció!, no és aplicable als adjectius)
- noms d'enzims formats per dos mots, amb el segon acabat en *asa*, i que en anglès també estan formats per dos mots, com ara alanina-aminotransferasa o creatina-cinasa.

A més, el guionet es pot utilitzar en determinats casos per unir dos mots, dos nombres o un mot i un nombre o viceversa. Aquest ús del guionet, anomenat *prepositiu* per J. Martínez de Sousa, és freqüent en els textos científics:

- ☺ [...] s'emmagatzema a 4-6 °C durant [...]
- ☺ [...] a les pàgines 156-173 [...]
- ☺ [...] gràcies a Wolfgang Bablok (1938-1998) [...]
- ☺ [...] i la relació cost-benefici [...]
- ☺ [...] el circuit petició-examen-informe [...]

En les fórmules químiques estructurals condensades cal utilitzar el guionet —no pas el guió— per indicar els enllaços químics:

No s'ha d'utilitzar el guionet com a signe de restar, ja que el signe matemàtic *menys* (–) té una llargada equivalent a dos guionets, aproximadament.

2.2.14.7 El guió

Els guions s'utilitzen per intercalar comentaris o aclariments dins d'una oració, de manera similar als parèntesis, però denotant més independència respecte a l'oració principal.

S'escriu un guió, sense cap espai abans ni després, per unir el

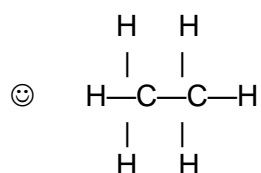
símbol del sistema i el nom del component en la descripció sistemàtica d'una propietat biològica:

☺ Pla—Tirotropina; c.subst.arb.(IRP 80/558).

Si l'instrument d'escriptura utilitzat no permet l'ús del guió, en la descripció sistemàtica d'una propietat biològica, entre el sistema i el component es pot escriure dos guionets seguits:

☺ Pla--Hidrogencarbonat; c.subst.

En les fórmules químiques estructurals desenvolupades cal utilitzar el guió —i no pas el guionet—per indicar els enllaços químics:

No s'ha d'utilitzar el guió com a signe de restar, ja que el signe matemàtic *menys* (–) té una llargada de mig guió, aproximadament.

2.2.14.8 El punt i guió

Després d'un títol, si no es vol canviar de línia, es pot utilitzar un punt i guió i, després de deixar un espai, continuar escrivint a la mateixa línia.

2.2.14.9 L'apòstrof

Davant de les xifres, ja siguin aràbigues o romanes, s'apostrofa l'article *el* i la preposició *de* si quan s'escriuen amb caràcters alfabètics s'apostrofren:

- ☺ [...] va arribar l'1 de [...]
- ☺ [...] d'11 en queden només 7.

Davant les sigles que es llegeixen com paraules, els articles *el* i *la* i la preposició *de* s'apostrofen segons les regles ortogràfiques generals:

- ☺ L'IEC ha editat [...]

Davant les sigles o símbols que es lletregen i que comencen per vocal o per consonant el nom de la qual comença en vocal, s'apostrofen l'article *el* i la preposició *de*, i també l'article *la*, llevat del cas que la sigla comenci per *i* o *u* àtones:

- ☺ [...] el DNA i l'RNA.
- ☺ La missió de l'ACCLC és [...]

Pel que fa als mots estrangers, no s'ha d'apostrofar davant de la *h* aspirada, mentre que davant de *s* seguida de consonant només s'apostrofa l'article *el*:

- ☺ [...] procedeix de Harvard.
- ☺ [...] treballa a l'Smithsonian.

Les marques registrades i els noms comercials també segueixen les regles generals de l'apostrofació, però no s'han de contreure mai les preposicions *a* o *de* amb l'article *el* quan aquest forma part de la marca o nom comercial.

2.2.14.10 L'interrogant

El signe d'interrogació només s'escriu al final de la pregunta. Si la pregunta ocupa més d'una línia, excepcionalment, es pot afegir un signe d'interrogació invertit (*¿*) a l'inici per tal de facilitar-ne la lectura. Darrere del signe d'interrogació es pot escriure una coma, un punt i coma o dos punts, però mai s'ha d'escriure un punt, ja que

el mateix signe fa aquesta funció.

Disposat entre parèntesis i situat darrere d'una paraula o d'una xifra, el signe d'interrogació serveix per indicar que la informació precedent no és fiable.

Situat en una taula o en un quadre sinòptic es pot utilitzar en el lloc on hi hauria d'haver una dada que s'ignora.

2.2.14.11 L'exclamació

Un signe d'exclamació al final d'una oració o un sintagma, però no al principi, serveix per donar un caràcter emfàtic. Darrere del signe d'exclamació es pot escriure una coma, un punt i coma o dos punts, però mai no s'ha d'escriure un punt, ja que el mateix signe fa aquesta funció.

A més de la funció gramatical indicada, el signe d'exclamació s'utilitza en matemàtiques com a signe de factorial d'un nombre o d'una variable:

- ☺ $7! = 7 \times 6 \times 5 \times 4 \times 3 \times 2 \times 1$
- ☺ $(n - p)!$

2.2.14.12 Les cometes

Les cometes poden ser de tres tipus: cometes volades senzilles (o simples), cometes volades dobles (cometes angleses) i cometes baixes dobles (cometes llatines o angulars).

Les **cometes volades dobles** s'utilitzen per escriure els títols de conferències, de capítols i apartats de llibres i d'articles de diaris i revistes. En canvi, els títols de llibres i opuscles, els noms de les

publicacions periòdiques, els títols dels programes informàtics i els títols de les pàgines web, s'escriuen en cursiva, excepte quan formen part d'una bibliografia (segons els criteris descrits a l'apartat 3.4); però s'escriuen en rodona els títols de col·leccions de llibres, cursos, projectes i beques, etc.:

- ☺ “Tipus de materials de referència” és un apartat del capítol “Traçabilitat i materials de referència”, escrit per F. Canalias Reverter, del llibre *Actes del III Congrés Català de Ciències de Laboratori Clínic*, dirigit per D. Dot Bach.

Les cometes volades dobles també s'utilitzen per indicar que un text és una citació textual:

- ☺ La norma UNE 129001 defineix l'informe de laboratori clínic com “document que conté els resultats de les mesures [...]”
- ☺ El Decret 76/1995, a l'article 5.1 diu “El laboratori ha de tenir un tècnic facultatiu [...]”

També serveixen per indicar que una paraula s'utilitza en un doble sentit o en una accepció especial:

- ☺ [...] aquests autors tot sovint “maquillen” els resultats.

o per marcar els termes no recomanats:

- ☹ L'anomenada càrrega vírica és la concentració de [...]
- ☺ L'anomenada “càrrega vírica” és la concentració de [...]

o per marcar un ús metalingüístic:

- ☹ [...] utilitzarem l'adverbi “quan” quan sigui necessari [...]

encara que per a aquesta funció també es poden utilitzar les cursives.

Les **cometes baixes dobles** tenen la mateixa utilitat que les cometes volades dobles. No obstant això, i malgrat que alguns autors recomanen utilitzar-les en primera instància, com que en la majoria

de màquines d'escriure i ordinadors estan menys disponibles en el teclat que les cometes volades dobles, són molt menys usades. Convé, però, fer-les servir quan cal posar cometes a paraules o sintagmes que ja són dins d'un text entre cometes volades dobles.

Les **cometes volades senzilles** s'utilitzen en aquells casos en què cal posar cometes a una paraula o sintagma que és dins d'una oració entre cometes que, al seu torn, ja és dins d'un text entre cometes.

En qualsevol cas, no s'ha de deixar mai cap espai entre la primera cometa i la lletra o xifra que la segueix, ni entre la segona cometa i la lletra o xifra que la precedeix, ni s'han de contreure mai les preposicions *a* o *de* amb l'article *el* quan aquest forma part del sintagma escrit entre cometes.

2.2.14.13 Els parèntesis

Els parèntesis s'utilitzen per intercalar comentaris, dates, citacions bibliogràfiques, etc., dins d'una oració.

Entre els parèntesis i el seu contingut no s'ha de deixar cap espai:

- ☹ [...] es tracta d'una molècula esteroïdal (Fig. 1) [...]
- ☺ [...] es tracta d'una molècula esteroïdal (Fig. 1) [...]

En la descripció sistemàtica d'una propietat biològica, els parèntesis s'utilitzen per indicar les especificacions del sistema, del component o del tipus de propietat. Excepcionalment, en aquests casos no s'ha de deixar cap espai entre l'última lletra del sistema, del component o del tipus de propietat i el primer parèntesi:

- ☺ Pac(Uri)—Excreció de creatinini; cabal subst.(24 h)

2.2.14.14 Els claudàtors

Els claudàtors s'utilitzen per intercalar en un text comentaris o

aclariments que no en formen part. També s'utilitzen amb la funció dels parèntesis dins de sintagmes o d'oracions que ja estan entre parèntesis. Entre els claudàtors i el seu contingut no s'ha de deixar cap espai.

Com ja hem vist a l'apartat 2.2.14.5, tres punts entre claudàtors simbolitzen un fragment de text que s'omet per abreujar.

Els claudàtors s'utilitzen per simbolitzar els diferents tipus d'interval:

- intervals oberts: ☺]*a-b*[
- intervals tancats: ☺ [*a-b*]
- intervals semioberts: ☺ [*a-b*[,]*a-b*]

També podem emmarcar entre claudàtors una entitat molecular per indicar que es fa referència a la seva concentració de substància:

☺ [colesterol]

Per indicar que una entitat molecular és un compost de coordinació, s'ha d'escriure la fórmula química entre claudàtors:

☺ Co(CO)₈
☺ [Co(CO)₈]

2.2.14.15 Les claus

Les claus s'utilitzen individualment en els quadres sinòptics per indicar que un grup de conceptes pertany o està relacionat a un altre concepte més general.

En matemàtiques s'utilitzen, conjuntament amb els parèntesis i els claudàtors, per delimitar operacions.

Per designar un material polimèric, s'ha d'escriure la fórmula química entre claus:

- ☺ [MCI_x]_n
- ☺ {MCI_x}_n

2.2.14.16 L'asterisc

L'asterisc es pot utilitzar per fer crides de notes a peu de pàgina, sempre que no n'hi hagi més de tres per pàgina. En general, és millor utilitzar superíndexs numèrics per a aquesta funció.

L'agrupació de tres asteriscs alineats i separats per un o més espais entre si es pot utilitzar entre dos paràgrafs i en el centre de la línia per reforçar la funció del punt i a part.

2.2.14.17 La barra

La barra és una ratlla inclinada cap a la dreta, i pot ser simple o doble.

La barra simple s'ha d'usar per separar dos termes alternatius o oposats:

- ☺ [...] en el plasma/sèrum.
- ☺ [...] l'ha d'ocupar un/a especialista [...]

Per al·ludir als documents legals cal fer esment del seu número de referència, que està constituït per un número i l'any de creació, separats per una barra i sense deixar espais:

- ☺ El Decret 76/1995

També es pot utilitzar per indicar el quocient entre dos nombres o variables.

La barra inclinada doble (/) es fa servir per escriure les adreces electròniques —conegudes com URL, sigla de *uniform resource*

locator— de les pàgines web:

☺ <http://www.acclc.cat>

2.2.14.18 La barra inversa

La barra inversa, també anomenada *contrabarra*, és una ratlla inclinada cap a l'esquerra, i s'utilitza abans del nom d'un directori, d'un subdirectori o d'un arxiu informàtic:

☺ `c:\wordocs\estil.doc`

2.2.14.19 La pleca

La pleca és una ratlla vertical, que pot ser simple o doble. En un diccionari, les pleques simples (|) es poden usar per indicar el canvi d'una accepció d'un mot o d'un terme dins del mateix àmbit temàtic, mentre que les pleques dobles (||) es poden usar quan hi ha canvi d'àmbit temàtic.

Les pleques també s'utilitzen per referir-se al valor absolut d'un nombre o d'una variable:

☺ $|-3,788|$
☺ $|x|$

2.3 Criteris lèxics i semàntics

2.3.1 Els sinònims

Quan hi ha més d'un terme per referir-se a un mateix concepte, i n'hi ha un de recomanat per una institució amb competències per fer-ho, s'ha d'utilitzar exclusivament el terme recomanat. A l'annex A hi ha una llista de termes no recomanats seguits dels seus

sinònims recomanats.

2.3.2 Els arcaïsmes

Per tal de facilitar la comprensió d'un text, no s'han d'utilitzar paraules ni locucions que hagin desaparegut de la llengua parlada en tot el territori lingüístic:

- ☹ aital, ans, car, ço, de bell antuvi, endemés, ensems, nogensmenys, puix que

2.3.3 Els manlleus

Tant en el llenguatge comú com en els llenguatges d'especialitat, es manlleva mots i locucions de llengües estrangeres. Aquests mots i locucions manlevats es poden classificar en tres grups: estrangerismes, cultismes i barbarismes. Hi ha paraules i locucions estrangeres, considerades cultismes, que tenen una forta tradició i implantació en el nostre llenguatge científic; les més emprades són les llatines (llatinismes):

- ☺ La directiva sobre productes sanitaris de diagnòstic *in vitro* exigeix [...]
- ☺ La solució de glucosa s'administra *per os* [...]

A l'annex B hi ha una llista de llatinismes usats en textos científics.

Hi ha altres manlleus que es consideren barbarismes i que no són acceptables perquè disposem d'equivalents en la nostra llengua, ja siguin antics o d'inclusió recent. A l'annex C, conjuntament amb altres mots d'ús inapropiat, hi ha alguns d'aquests barbarismes.

2.3.4 L'ús inapropiat de paraules, locucions o símbols

Hi ha un seguit d'incorreccions terminològiques degudes a causes diverses que cal per evitar. A l'annex A n'hi ha una llista d'exemples que sovint trobem en textos científics.

3 Convencions

3.1 Caràcters tipogràfics

Segons J. Martínez de Sousa, els canvis de caràcters tipogràfics (cursives, negretes, etc.) respecte a la lletra recta o rodona —la lletra “normal”— es poden considerar com un tipus de signes diacrítics. El significat d'aquests signes s'estableix per convencionalisme, llevat de l'ús normatiu de les majúscules.

3.1.1 Les majúscules

A més dels antropònims i dels topònims, hi ha molts més noms que s'han d'escriure amb majúscula inicial, encara que quan el nom consti de diversos mots s'ha de distingir si tots requereixen la majúscula inicial o només el primer.

S'escriuen amb majúscula inicial tots els substantius i adjectius dels noms de les organitzacions públiques o privades, i dels seus comitès, comissions, grups de treball, etc.:

- ☺ **Unió Europea**
- ☺ **Departament de Sanitat i Seguretat Social**
- ☺ **Consell Assessor sobre Laboratoris Clínics**
- ☺ **Comissionat per a Universitats i Recerca**
- ☺ **Institut Català de la Salut**
- ☺ **Servei de Llengua Catalana**
- ☺ **Museu de la Ciència**

En aquest grup, lògicament, també s'hi han d'incloure els noms dels centres sanitaris, universitats i centres de recerca, i els noms dels

seus comitès, comissions, grups de treball, etc.:

- ☺ **Ciutat Sanitària i Universitària de Bellvitge**
- ☺ **Servei de Bioquímica Clínica**
- ☺ **Comitè Qualitològic**
- ☺ **Facultat de Farmàcia**
- ☺ **Departament de Bioquímica i Biologia Molecular**
- ☺ **Servei de Llengua Catalana**

S'aplica el mateix criteri als noms de les associacions, col·legis professionals, federacions i confederacions, i els noms dels seus comitès, comissions, grups de treball, etc.:

- ☺ **Associació Catalana de Ciències de Laboratori Clínic**
- ☺ **Comitè d'Homologació de Dades i Procediments**
- ☺ **Col·legi Oficial de Biòlegs de Catalunya**
- ☺ **Unió Internacional de Química Pura i Aplicada**
- ☺ **Federació Internacional de Química Clínica**

també les denominacions dels ensenyaments, les assignatures — però no les disciplines— i les titulacions:

- ☺ [...] el programa de l'ensenyament de **Farmàcia** [...]
- ☺ [...] el títol propi **Ciències de Laboratori Clínic**.
- ☺ [...] l'assignatura **Microbiologia Clínica**.
- ☺ [...] és llicenciat en **Medicina**.
- ☺ [...] és doctor en **Biologia**.

i les denominacions de cursos, congressos, simposis, exposicions i premis instituïts oficialment:

- ☺ [...] per assistir al **Curs de Metrologia i Quimiometria** [...]
- ☺ **IV Congrés Català de Ciències de Laboratori Clínic**
- ☺ **Premi de la Fundació Catalana per a la Recerca**

S'escriu amb majúscula inicial només el substantiu —l'adjectiu sempre s'escriu amb minúscula— dels noms d'entitats juridicopolítiques:

- ☺ l'**E**stat espanyol
- ☺ l'**A**dministració pública
- ☺ el **P**arlament català

En els títols de publicacions, jornades, debats, col·loquis, ponències i conferències, només s'escriu amb majúscula inicial el primer mot (i altres que correspon fer-ho per altres regles) :

- ☺ *Diccionari de la llengua catalana*
- ☺ *Vocabulario científico y técnico*
- ☺ [...] segons el **D**ecret 76/1995, de 7 de març, [...]
- ☺ [...] van presentar la **M**emòria anual del [...]
- ☺ [...] la jornada **S**abem escriure ciència? tindrà lloc a [...]
- ☺ [...] la ponència "**L**a correcció terminològica".

En les denominacions de les teories i fórmules, només s'escriuen amb majúscules inicials els antropònims:

- ☺ [...] l'**e**quació de **H**enderson-**H**asselbalch
- ☺ [...] la llei de **L**ambert-**B**eer-**B**ouguer
- ☺ [...] teorema del límit **c**entral

També s'utilitzen les majúscules inicials per a les formes de tractament no catalanes:

- ☺ **D**on Santiago Ramón y Cajal
- ☺ **M**adame Marie Curie
- ☺ **S**ir Alexander Fleming

En canvi, s'escriuen sempre amb minúscules els noms de les disciplines, llevat del cas que es tracti del títol d'una publicació, d'un curs, etc.:

- ☺ La **q**ualitologia és el conjunt de coneixements relacionats amb la qualitat.
- ☺ Les **c**iències de laboratori **c**líníc són una branca de les ciències de la **s**alut.
- ☺ La **b**ioquímica **c**líníc és una de les ciències de laboratori **c**líníc.

- ☺ L'**h**emostasiologia **cl**ínica és més coneguda per [...]
- ☺ En diversos països de la Unió Europea la **i**mmunologia **cl**ínica [...]
- ☺ La **m**etrologia és una jove disciplina que cal introduir [...]
- ☺ La **m**icrobiologia i la **p**arasitologia tenen en comú [...]

També s'escriuen amb minúscules els dies de la setmana, els mesos i les estacions:

- ☺ 9 d'**o**ctubre de 1997
- ☺ [...] cada **d**ivendres hi ha seminari [...]
- ☺ [...] el ritme presenta un màxim a la **t**ardor.

Els càrrecs s'escriuen amb minúscules:

- ☺ [...] el **c**onseller de Sanitat i Seguretat Social [...]
- ☺ [...] el **d**irector de la Fundació [...]
- ☺ [...] el **c**ap del Laboratori Clínic [...]
- ☺ [...] el **d**egà de la Facultat de Farmàcia [...]

excepte si van precedits de formes de tractament protocol·lari:

- ☺ L'**E**xcel·lentíssim i **M**agnífic **S**enyor **R**ector [...]

3.1.2 Les cursives

En general, les lletres cursives s'utilitzen per destacar una paraula, un sintagma o una oració. Els títols de llibres i opuscles, els noms de les publicacions periòdiques, els títols dels programes informàtics i els títols de les pàgines web s'escriuen amb cursives, excepte quan formen part d'una bibliografia:

- ☺ El 24 de novembre de 1999 es va presentar el diccionari ***Bioquímica Clínica*** [...]

- ☺ **Química Clínica** és la revista de la Societat [...]

Els títols de col·leccions de llibres, cursos, projectes i beques s'escriuen amb lletra rodona; i els títols de conferències, capítols d'un llibre, articles de diaris i revistes s'escriuen entre cometes volades dobles [vegeu l'apartat 2.2.14.12].

Els termes o locucions estrangers s'escriuen en cursiva:

- ☺ La indústria del diagnòstic ***in vitro*** [...]
- ☺ [...] és el ***leitmotif*** de la seva línia de recerca [...]

Per aquesta raó, també s'escriuen en cursiva els noms de les espècies biològiques (vegeu l'apartat 2.2.4.2).

També s'escriuen en cursiva les paraules, els termes o els sintagmes que presenten un ús metalingüístic:

- ☺ L'enzim produït per [...] és coneix per ***renina***.
- ☺ [...] aquesta propietat, anomenada ***heterocedasticitat***, s'ha de tenir en compte [...]
- ☺ [...] utilitzarem l'adverbi ***quan*** quan sigui necessari [...]

encara que per a aquesta funció també es poden utilitzar les cometes.

S'escriu en cursiva la descripció sistemàtica de les magnituds biològiques que no es poden mesurar directament i que corresponen a proves funcionals:

- ☺ ***Hph—Secreció de tirotopina; arb.(després de 1,1 mmol (400 mg) de protirelina i.v.)***

I també s'usa la cursiva per descriure les agrupacions de propietats biològiques (perfils) com si es tractés d'una sola propietat biològica:

- ☺ ***San—Entitats leucocítiques; arb.***

Els símbols de les variables, inclosos els tipus de magnitud, i les funcions generals —però no pas algunes funcions especials, com

ara log, exp, sin— s’han d’escriure en cursiva.

En un text escrit en rodona, no s’han de contreure mai les preposicions *a* o *de* amb l’article *el* quan aquest forma part d’un sintagma escrit en cursiva.

Si per alguna raó, tot el text anés en cursiva, els casos tractats s’haurien d’escriure en rodona.

3.1.3 Les negretes

Les lletres negretes s’utilitzen per destacar termes dins d’un text, per escriure els termes d’un vocabulari i per escriure títols, subtítols i apartats d’un document. No s’han de contreure mai les preposicions *a* o *de* amb l’article *el* quan aquest forma part del sintagma escrit en negretes.

3.1.4 Les versaletes

Si en un text s’ha d’escriure el títol de la publicació a la qual pertany el text en qüestió, aquest títol s’ha d’escriure amb versaletes:

☺ Aquest MANUAL D’ESTIL pretén ajudar[...]

S’escriuen amb versaletes minúscules les lletres *d* i *l* emprades per distingir certs isòmers:

☺ [...] se li fa beure una solució de 167 mmol de **D**-xilosa [...]

☺ La **L**-lactat-deshidrogenasa catalitza la reacció [...]

3.1.4 El subratllat

Les lletres subratllades s’utilitzen principalment com una alternativa

a les negretes o les cursives quan l'instrument d'escriptura utilitzat no permet escriure aquests tipus de lletres.

3.2 Criteris de traducció

3.2.1 Traducció dels antropònims, noms d'empreses privades i títols de publicacions, conferències, ponències i cursos

Els noms de pila o els cognoms no s'han de traduir mai, excepte en el cas dels reis, de les famílies reials, dels papes i dels autors clàssics amb nom catalanitzat. En els cognoms castellans s'ha de respectar l'accentuació castellana, si no és que la persona interessada expressa explícitament el contrari. Els noms d'empreses privades tampoc s'han de traduir.

- ☺ Al web de la Westgard® Quality Corporation [...]

En el cas de noms estrangers corresponents a alfabetos diferents del llatí, es pot emprar la transcripció de la *Gran Enciclopèdia Catalana*:

- ☺ L'aportació d'Aristòtil a la cultura [...]
- ☺ [...] el bacteriòleg japonès Shibasaburo Kitasato [...]
- ☺ Mendelejev va establir una classificació periòdica [...]

Els noms de les publicacions periòdiques i els títols dels articles, conferències, cursos, etc., que formen part de les referències bibliogràfiques, s'escriuen sempre en la llengua original, excepte, lògicament, si es tracta d'una traducció:

- ☺ La Vanguardia
- ☺ Clinical Chemistry
- ☺ Wiener klinische Wochenschrift
- ☺ Qualita' e certificazione. Seminario Settore Certimedica (Sezione Biomedica di Certichim). Milà, 16 de maig de 1996

3.2.2 Traducció dels noms de les organitzacions de l'administració pública, centres sanitaris, universitats, centres de recerca, associacions, col·legis professionals, federacions i confederacions

S'ha de traduir sempre el nom d'aquestes organitzacions i el de les seves dependències (comitès, comissions, grups de treball, etc.). Si el nom del país no està inclòs en el nom, s'afegeix l'adjectiu gentilici corresponent, o el nom del país entre parèntesis, per tal d'evitar possibles confusions:

- ☺ Unió Internacional de Química Pura i Aplicada
- ☺ Comitè Tècnic 212 de l'Organització Internacional de Normalització
- ☺ Comitè Europeu de Normalització
- ☺ Societat Espanyola de Bioquímica Clínica i Patologia Molecular
- ☺ Consell Nacional d'Especialitzacions Farmacèutiques espanyol
- ☺ Universitat Complutense de Madrid
- ☺ Ministeri d'Educació Nacional de França

Si el nom original pertany a un alfabet diferent del llatí, es farà la transcripció seguint el model de la *Gran Enciclopèdia Catalana*.

Moltes organitzacions són conegudes per sigles derivades del nom en la llengua original, per la qual cosa de vegades pot ser aclaridor afegir-les, entre parèntesis, a la denominació catalana de l'organització:

- ☺ Organització de les Nacions Unides per a l'Educació, la Ciència i la Cultura (UNESCO)
- ☺ Oficina Comunitària de Referència (BCR)
- ☺ Comitè Nacional de Normes de Laboratori Clínic d'Estats Units (NCCLS)

- ☺ Institut Nacional de Patrons i Tecnologia d'Estats Units (NIST)
- ☺ Associació Espanyola de Normalització i Certificació (AENOR)
- ☺ Projecte Nòrdic per a la Química Clínica dels països escandinaus (NORDKEM)

Però hi ha algunes organitzacions que també tenen sigles que es corresponen amb la denominació catalana; en aquests casos cal utilitzar les sigles corresponents a la traducció catalana:

- ☺ Organització Mundial de la Salut (WHO)
- ☺ Organització Mundial de la Salut (OMS)

3.2.3 Traducció de documents normatius

En la traducció de documents normatius en llengua anglesa, la forma *shall*, que davant d'un infinitiu indica obligació, s'ha de traduir per *haver de* o per *caldre*, mentre que la forma *should*, que en aquest tipus de documents davant d'infinitiu indica una recomanació, s'ha de traduir pel verb *poder* o pel sintagma *es recomana*.

3.3 Abreviacions

Com a criteri general s'ha d'evitar l'ús d'abreviacions, ja siguin abreviatures o sigles. Si no hi ha més remei que utilitzar-les, com pot ser en una taula o en un quadre sinòptic, en què es disposa de poc espai, cal explicar-ne el significat. No obstant això, hi ha diverses abreviatures que, pel seu ús generalitzat o perquè estan normalitzades, es poden utilitzar sense aclariments, com són els casos que descrivim tot seguit:

- Abreviatures de tractaments i títols
 - ☺ Sr./Sra. = senyor/a
 - ☺ Dr./Dra. = doctor/a
 - ☺ Exc. = Excel·lència
 - ☺ Excm./Excma. = Excel·lentíssim/a
 - ☺ Hble. = Honorable
 - ☺ Il·ltre. = Il·lustre
 - ☺ Il·lm./Il·lma. = Il·lustríssim/a
- Abreviatures bibliogràfiques
 - ☺ *et al.* = *et alii*
 - ☺ supl. = suplement
 - ☺ dir. = director/a
 - ☺ p. = pàgina/es
- Abreviatures diverses
 - ☺ a. C. = abans de Crist
 - ☺ aprox. = aproximadament
 - ☺ a. m. = abans del migdia (*ante meridiem*)
 - ☺ d. C. = després de Crist
 - ☺ etc. = etcètera
 - ☺ ex. = exemple/s
 - ☺ i.m. = intramuscular
 - ☺ i.v. = intravenós
 - ☺ núm. = número
 - ☺ p.o. = via oral (= os)
 - ☺ p. m. = després del migdia (*post meridiem*)
 - ☺ ref. = referència

3.4 Referències bibliogràfiques

Les referències bibliogràfiques es numeren consecutivament, entre parèntesis i en l'ordre en que se citen per primera vegada en el text. S'han d'utilitzar les formes de citació recomanades pel Comitè Internacional de Directors de Revistes Mèdiques, a les que s'han adherit gairebé totes les publicacions de les ciències de la salut. Hi

ha dos tipus d'estructura general de les citacions segons es tracti de publicacions periòdiques o de publicacions singulars:

— Publicacions periòdiques:

Autoria[punt][espai]Títol[punt][espai]Nom abreujat de la publicació[espai]Any[punt i coma]Volum[dos punts]Primera pàgina[guionet]Última pàgina[punt]

— Publicacions no periòdiques:

Autoria[punt][espai]Títol[punt][espai]Número ordinal de l'edició (si no és la primera) [espai]ed.[espai]Ciutat de l'editorial[dos punts] [espai]Nom de l'editorial[punt i coma][espai]Any[punt]

No obstant això, les formes de citació específiques segons el tipus de publicació i altres variants es poden veure als diversos exemples que s'exposen en aquest apartat.

Pel que fa a l'autoria, n'hi pot haver de personals, d'institucionals i d'anònimes:

- En el cas de l'autoria personal, si recau sobre sis o menys persones, s'han de citar totes; si són més, només cal citar les sis primeres i, després d'una coma, afegir *et al.* (forma abreviada de *et alii* [i altres]).
- Si l'autoria és institucional, en lloc de noms de persones, es posen els noms —no les sigles— de les institucions responsables del text; en algunes ocasions, per tal de destacar les persones a les quals la institució ha encarregat la preparació del text, després del títol s'afegeix, entre claudàtors, els noms d'aquestes persones precedit pel sintagma *Preparat per*.
- Si l'autoria és anònima, cal començar la referència amb la paraula *Anònim*. No obstant això, si sabem qui ho ha escrit, podem posar el nom entre claudàtors.

Els noms de les revistes científiques es poden abreviar segons

l'*Index Medicus* <<http://www.nlm.nih.gov/tsd/serials/lji.html>>.

3.4.1 Publicacions periòdiques

3.4.1.1 Revistes organitzades per volums

- ☺ Castellví-Boada JM, Castells-Oliveres X. Appropriateness of physicians' requests of laboratory examinations in primary health care: an over- and under-utilisation study. *Clin Chem Lab Med* 1999;37:65-9.
- ☺ Sociedad Española de Bioquímica Clínica y Patología Molecular. Terminología bioquímico-clínica: vocabulario de cualitología. *Quím Clín* 1998;17:386-8.
- ☺ Anònim. Per una política científica pròpia. *Ciència* 1990;7:337.

Si es tracta del suplement d'un volum:

- ☺ Solberg HE. Multivariate reference regions. *Scan J Clin Lab Invest* 1995; 55 Supl. 222:3-5.

Si es vol advertir el lector del tipus d'article (carta al director, editorial, resum, opinió, etc.) s'ha d'indicar entre claudàtors al final del títol:

- ☺ Fernández Espina C. Una nueva etapa [editorial]. *Análisis Clínicos* 1996;21:115-6.
- ☺ Barragán F. Previsión y control de costes [resum]. *Bioquímica* 1999;24 Supl.:68.

Article del que s'ha publicat una fe d'errates:

- ☺ Dewitte K, Stockl D, Thienpont LM. Reliability of measurement of ionized magnesium in ultrafiltrate [fe d'errates a *Clin Chem* 1999;45:588-9] *Clin Chem*

1999;45:157-8.

3.4.1.2 Revistes organitzades per exemplars (sense volum)

Si hi ha indicat el número de l'exemplar:

- ☺ Gea Malpica T. *In memoriam*: Margarita Engel Gómez (1951-1999) [editorial]. BInfo 1999;(108):1.

Si no hi ha indicat el número de l'exemplar:

- ☺ Ordóñez J, Mertín S, Bonet R, Castellví A. Evaluación analítica y clínica del método Tina-quant para la medida de lipoproteína Lp(a). Roche Diagnostics informa 1999(juny):4-9.

3.4.1.3 Butlletins i diaris oficials

- ☺ Generalitat de Catalunya. Departament de Sanitat i Seguretat Social. Ordre de 16 d'octubre de 1998, per la qual es crea el Consell Assessor sobre laboratoris clínics. DOGC 1998-10-28; (2753):13313.
- ☺ Junta de Andalucía. Consejería de Salud. Decreto 112/1998, de 2 de junio, por el que se regulan las autorizaciones de los laboratorios clínicos y se establecen sus condiciones y requisitos técnicos, así como las normas reguladoras de su actividad. BOJA 1998-07-04;(74):8332-5.

3.4.1.4 Diaris (premsa)

- ☺ Anònim. Francesc Artigas, neuroquímico del CSIC (Columna "El semáforo"). La Vanguardia 1997-06-04. p.

3.4.2 Publicacions no periòdiques

3.4.2.1 Llibres i opuscles

- ☺ Redondo Álvaro F. La lógica en la interpretación de las pruebas diagnósticas. Madrid: Garcí; 1989.
- ☺ International Union of Pure and Applied Chemistry, International Federation of Clinical Chemistry. Compendium of terminology and nomenclature of properties in clinical laboratory sciences. [Preparat per Rigg JC, Brown SS, Dybkaer R, Olesen H]. Oxford: Blackwell; 1995.

Si l'autoria recau sobre una institució que alhora n'és l'editora, es pot suprimir la referència a l'editorial:

- ☺ Universitat de Barcelona. Servei de Llengua Catalana. Criteris lingüístics. Barcelona; 1989.

Si el llibre consta de capítols d'autoria diversa, qui s'ha responsabilitzat de la direcció, coordinació o compilació ha de constar a l'autoria:

- ☺ Fuentes Arderiu X, Castiñeiras Lacambra MJ, Queraltó Compañó JM, dir. Bioquímica clínica y patología molecular. 2a ed. Barcelona: Reverté; 1998.

Si es tracta d'una traducció:

- ☺ Unió Internacional de Química Pura i Aplicada, Federació Internacional de Química Clínica. Glossari de termes doble magnituds i unitats en les ciències de laboratori

clínic. [Traduït per Carrera Font T, Ramis Fossas J].
Barcelona: Associació Catalana de Ciències de Laboratori
Clínic; 1996.

Si es tracta d'un document normatiu:

- ☺ Asociación Española de Normalización y Certificación. Informes de laboratorio clínico. Requisitos de elaboración. UNE 129001. Madrid: AENOR; 1997.
- ☺ Organización Internacional de Normalización, Comité Europeo Internacional, Asociación Española de Normalización y Certificación. Gestión de la calidad en el laboratorio clínico. UNE-EN ISO 15189: 2003. Madrid: AENOR; 2003.

3.4.2.2 Capítols de llibres

- ☺ Ferré Masferrer M, Fuentes Arderiu X. Límites de referencia de magnitudes biológicas. A: Fuentes Arderiu X, Castiñeiras Lacambra MJ. Diccionario de ciencias de laboratorio clínico. Madrid: McGraw-Hill · Interamericana; 1998: 245-74.

3.4.2.3 Llibres d'actes o resums

- ☺ Dot Bach, dir. Actes del III Congrés Català de Ciències de Laboratori Clínic; 25-27 de febrer de 1998; L'Hospitalet de Llobregat, Catalunya (Espanya). Barcelona: Associació Catalana de Ciències de Laboratori Clínic; 1998.

3.4.2.4 Capítols de llibres d'actes o resums

- ☺ Sabater Tobella J. Les bones pràctiques de laboratori. A: Fuentes Arderiu X, dir. Actes del I Congrés Català de

Ciències de Laboratori Clínic; 16-18 de juny de 1994; L'Hospitalet de Llobregat, Catalunya (Espanya). Barcelona: Direcció General de Recursos Sanitaris; 1994. p. 53-8.

3.4.2.5 Tesis

- ☺ Juan Pereira L. Variabilitat biològica intraindividual de les magnituds bioquímiques. Aplicacions clíniques. Universitat de Barcelona. Facultat de Farmàcia, 1989. Tesi doctoral.
- ☺ De Castellarnau Castellà C. Interacción de derivados indolinóicos con los mecanismos de transporte activo de glucosa y tirosina en el intestino aislado de rata. Universitat de Barcelona. Facultat de Biologia, 1977. Tesi de llicenciatura.

3.4.2.6 Diccionaris i llibres de consulta similars

Segons la significació que per a l'obra tingui la institució que n'és responsable, farem constar o no la dita institució com autora.

Amb autoria:

- ☺ Institut d'Estudis Catalans. Diccionari de llengua catalana. Barcelona: Institut d'Estudis Catalans, Edicions 3 i 4, Edicions 62, Editorial Moll, Enciclopèdia Catalana, Publicacions de l'Abadia de Monserrat; 1995.
- ☺ Académie Nationale de Pharmacie. Dictionnaire des sciences pharmaceutiques et biologiques. Paris: Louis Pariente; 1997.
- ☺ Real Academia de Ciencias Exactas, Físicas y Naturales. Vocabulario científico y técnico. 3a. ed. Madrid: Espasa; 1996.
- ☺ Acadèmia de Ciències Mèdiques de Catalunya i Balears.

Diccionari enciclopèdic de medicina. Barcelona: Fundació Enciclopèdia Catalana; 1990.

Sense autoria:

- ☺ Diccionari valencià. València: Bromera, Generalitat Valenciana; 1995.
- ☺ Gran diccionari de la llengua catalana. Barcelona: Enciclopèdia Catalana; 1998.
- ☺ Gran Larousse català. Barcelona: Edicions 62; 1990.
- ☺ Història natural dels països catalans. Vol. 8 Invertebrats no artròpodes. Barcelona: Enciclopèdia Catalana; 1991.

3.4.2.7 Material informàtic

Article d'una revista electrònica publicada a Internet:

- ☺ Medina R, Canalias F. La certificació i l'acreditació als laboratoris clínics públics de Catalunya. In vitro veritas 2009;10
<<http://www.acclc.cat/invitroveritas/vol10/art112.html>>
(accés: 2009-12-31)

Monografia publicada a Internet:

- ☺ Fuentes-Arderiu X. Trueness and uncertainty.
<http://westgard.com/guest15.htm> (accés: 2009-12-31)

Monografia en format electrònic:

- ☺ The American Heritage[®] Dictionary [CD-ROM]. 3a. ed. Versió 3.6p. Cambridge, MA: SoftKey International; 1994.

3.4.2.8 Material audiovisual

- ☺ HIV+/AIDS: the facts and the future [videocassette]. St. Louis (MO): Mosby-Year Book; 1995.

3.4.3 Material no publicat

Les referències a articles o llibres acceptats però pendents de ser publicats, després del nom de la publicació hem d'escriure "de pròxima aparició" després del nom de la publicació. La citació de dades no publicades ni acceptades per a publicació com "comunicació personal" l'hem d'evitar a no ser que fos una informació essencial que no es pot obtenir a no ser que la faciliti l'autor/a:

- ☹ López Pérez J. Interferencias endógenas. Bioquím Clín 2000; de pròxima aparició.
- ☺ Puig Roig J. Història de les ciències de laboratori clínic a Catalunya. Barcelona: Edicions FR; de pròxima aparició.

3.5 Descripció de la data i l'hora

Quan després d'un topònim escrivim una data *in extenso*, no hem de col·locar la preposició *a* entre el topònim i la data ni punt en el número de l'any ni punt final.

- ☹ Barcelona, a 16 de maig de 2001
- ☺ Barcelona, 16 de maig de 2001

Davant d'un any o d'una data en el que s'utilitza el sintagma *l'any* precedint al número no utilitzarem cap preposició:

- ☹ [...] es publicarà a *In vitro veritas* **en** l'any 2002 [...]
- ☹ [...] es publicarà a *In vitro veritas* **a** l'any 2002 [...]
- ☺ [...] es publicarà a *In vitro veritas* l'any 1992 [...]

D'acord amb la norma ISO 8601:1988-6, la representació abreujada de la data ha de seguir la seqüència any-mes-dia, de la manera que s'indica en els exemples següents:

- ☺ 4 d'agost de 1975 → 1975-08-04
- ☺ 22 d'octubre de 1983 → 1983-10-22

El format simbòlic per a l'hora, segons la mateixa norma, ha de ser hores:minuts:segons, tal com es mostra als exemples següents:

- ☺ un quart i cinc de deu del matí → 09:20
- ☺ les onze de la nit → 23:00

El dia i l'hora es poden descriure simbòlicament de forma conjunta unint els dos tipus d'exemples anteriors:

- ☺ 1975-08-04:09:20
- ☺ 1983-10-22:23:00

3.6 Descripció dels nombres

Segons el *Diccionari de llengua catalana* de l'Institut d'Estudis Catalans, un *nombre* és el resultat de comptar les coses que formen un agregat, o una generalització d'aquest concepte; mentre que un *número* és el nombre amb que una persona o una cosa és designada dins una sèrie o col·lecció; així:

- ☹ El **número** de pacients atesos l'any 1999 va ser [...]
- ☺ El **nombre** de pacients atesos l'any 1999 va ser [...]
- ☹ El meu **nombre** de telèfon és [...]
- ☺ El meu **número** de telèfon és [...]

Els nombres s'han d'escriure en caràcters rectes. Al començar un text o després de punt els nombres s'han d'escriure amb lletres, és a dir, s'ha d'escriure el nom del nombre.

L'escriptura de molts nombres requereix l'ús de guionets. Per tal de recordar com usar aquests guionets podem fer servir la regla mnemotècnica D - U - C (D = desenes, U = unitats, C = centenes); aquesta regla ens indica que hem de separar amb guionets les

desenes de les unitats (D-U, ex.: trenta-quatre) i les unitats de les centenes (U-C, ex.: cinc-cents). Qualsevol altra combinació va sense guionet (D M, ex.: deu mil; C D, ex.: cent vint).

Excepcionalment ni en els números de telèfon ni del DNI hem de posar punts ni guionets ni barres, sinó simplement espais:

- ☺ Tel.: 612 345 678
- ☺ DNI: 88 088 088

Per tal de facilitar-ne la lectura, els díigits poden separar-se, mitjançant un petit espai (mai un punt o una coma) en grups de tres, comptant des del signe decimal en un sentit i l'altre:

- ☺ 21 975 198,302 5

El signe decimal ha de ser sempre una coma (i no un punt) a l'altura de la línia de base del nombre. Si el valor absolut d'un nombre és inferior a 1, el signe decimal ha d'anar precedit d'un zero:

- ☺ 0,195 09

Si un nombre va acompanyat d'una unitat de mesura, cal deixar un espai entre ambdós. Si en lloc de ser un nombre es tracta d'un interval, hem d'optar per una de les dues possibilitats dels exemples següents:

- ☺ (37,00 ± 0,05) °C
- ☺ 37,00 °C ± 0,05 °C

però, atenció:

- ☹ 37,00 ± 0,05 °C

* * *

4 Bibliografia

Arana Massana E, Vilana Casals À. Tots els signes de puntuació. Barcelona: Fausí; 1990.

Badia margarit AM, Duarte Montserrat C. Formulari administratiu. Barcelona: Curial; 1985.

Casanovas Ros J, Domínguez Dominguez M, Fuentes Arderiu X, Sabater Baccigalupi R. Manual d'estil de la Ciutat Sanitària i Universitària de Bellvitge. L'Hospitalet de Llobregat: CSUB; 1997.

Fuentes Arderiu X. Nomenclatura i unitats de les magnituds biològiques. A: Miró Balagué J, Fuentes Arderiu X, dirs. Documents del Comitè d'Homologació de Dades i Procediments. Barcelona: Associació catalana de Ciències de Laboratori Clínic; 1998; p. 85-127.

Generalitat de Catalunya. Departament de Cultura. Direcció General de Política Lingüística. Abreviacions. Barcelona; 1997.

Generalitat de Catalunya. Departament de Governació. Comitè Assessor per a l'Estudi de l'Organització de l'Administració. Manual d'elaboració de les normes de la Generalitat de Catalunya. Barcelona; 1992.

Generalitat de Catalunya. Departament de Sanitat i Seguretat Social. Institut Català de la Salut. Guia de comunicació escrita. Barcelona; 1996.

Herrero Llorente VJ. Diccionario de expresiones y frases latinas. 2ª ed. Madrid: Gredos; 1985.

Martínez de Sousa J. Diccionario de lexicografía práctica. Barcelona: Bibliograf; 1995.

Martínez de Sousa J. Diccionario de ortografía de la lengua española. Madrid: Paraninfo; 1996

Martínez de Sousa J. Diccionario de ortografía técnica. Salamanca: Fundación Germán Sánchez Ruipérez; Madrid: Pirámide; 1987.

Paiva L. Referências bibliográficas e citações: Como fazer? http://www.medisa.pt/util/ref_biblio.htm.

Soler Orfila S. El llenguatge administratiu. Barcelona: Fausí; 1993.

Universitat Autònoma de Barcelona. Gabinet de Llengua catalana. Les referències i les citacions bibliogràfiques, les notes i els índexs. Bellaterra: Gabinet de Llengua Catalana; 1994.

Universitat de Barcelona. Servei de Llengua Catalana. Criteris lingüístics. Barcelona; 1989.

Universitat de Barcelona. Servei de Llengua Catalana. Proposta d'abreviatures, sigles i símbols. Barcelona; 1989.

Universitat de Barcelona. Servei de Llengua Catalana. Proposta d'ús de majúscules i minúscules. Barcelona; 1989.

Universitat de Barcelona. Servei de Llengua Catalana. Proposta de traducció de noms propis. Barcelona; 1991.

Universitat de Barcelona. Servei de Llengua Catalana. Proposta de representació de referències i citacions bibliogràfiques. Barcelona; 1991.

Annex A: Termes no recomanats i incorreccions terminològiques. [☹ terme no recomanat = ☺ sinònim recomanat; ☹ terme o sintagma usat incorrectament ⇒ ☺ terme o sintagma correcte].

- ☹ acetaminofè = ☺ paracetamol
- ☹ ACTH = ☺ corticotropina
- ☹ ADA = ☺ adenosina-desaminasa
- ☹ ADH = ☺ alcohol-deshidrogenasa
- ☹ ADH = ☺ vasopressina
- ☹ aerobi [amb el significat de] ⇒ ☺ aeròbic
- ☹ aeròbic [amb el significat de] ⇒ ☺ aerobi
- ☹ albuminèmia = ☺ concentració d'albumina en el plasma/sèrum
- ☹ albuminúria = ☺ concentració/excreció d'albumina en l'orina
- ☹ ALT = ☺ alanina-aminotransferasa
- ☹ amilasèmia = ☺ concentració d'α-amilasa en el plasma/sèrum
- ☹ amilasúria = ☺ concentració/excreció d'α-amilasa en l'orina
- ☹ angiotensina I = ☺ proangiotensina
- ☹ angiotensina II = ☺ angiotensina
- ☹ anhidric carbònic = ☺ diòxid de carboni
- ☹ anió gap = ☺ diferència iònica
- ☹ AST = ☺ aspartat-aminotransferasa
- ☹ autoanalitzador = ☺ analitzador
- ☹ bacil botulínic = ☺ *Clostridium botulinum*
- ☹ bacil de Bordet-Gengou = ☺ *Bordetella pertussis*
- ☹ bacil de Calmette-Guerin = ☺ *Mycobacterium bovis* (soca avirulenta)
- ☹ bacil de Döderlein = ☺ *Lactobacillus acidophilus*
- ☹ bacil de Hansen = ☺ *Mycobacterium leprae*
- ☹ bacil de Koch = ☺ *Mycobacterium tuberculosis*

- ⊗ bacil d'Eberth = ☺ *Salmonella typhi*
- ⊗ bacil diftèric = ☺ *Corynebacterium diphtheriae*
- ⊗ bacil piociànic = ☺ *Pseudomonas aeruginosa*
- ⊗ bacil tuberculós = ☺ *Mycobacterium tuberculosis*
- ⊗ bencidina, prova de la femta = ☺ detecció d'hemoglobina en la femta
- ⊗ bicarbonat [component endogen] = ☺ hidrogencarbonat
- ⊗ *Bifidobacterium eriksonii* = ☺ *Bifidobacterium dentium*
- ⊗ bilirubina conjugada = ☺ bilirubina esterificada
- ⊗ bilirubina directa = ☺ bilirubina esterificada
- ⊗ bilirubina total = ☺ bilirubina
- ⊗ buffer [en química] ⇒ ☺ solució amortidora; solució tampó; tampó
- ⊗ BUN [amb el significat de] ⇒ ☺ concentració d'urea en el plasma/sèrum
- ⊗ calcèmia = ☺ concentració de calci en el plasma/sèrum
- ⊗ calci iònic = ☺ ió calci
- ⊗ calciúria = ☺ concentració/excreció de calci en l'orina.
- ⊗ calòric ⇒ ☺ energètic
- ⊗ calcs [amb el significat de] ⇒ ☺ calci
- ⊗ *Campylobacter pyloris* = ☺ *Helicobacter pylori*
- ⊗ CEA = ☺ antigen carcinoembriogènic
- ⊗ citar [amb el significat de] ⇒ ☺ esmentar
- ⊗ citocrom P-450 = ☺ monooxigenasa inespecífica
- ⊗ CK = ☺ creatina-cinasa
- ⊗ CK-MB = ☺ creatina-cinasa 2
- ⊗ clearance ⇒ ☺ depuració
- ⊗ clor [amb el significat de] ⇒ ☺ clorur
- ⊗ colesterolèmia = ☺ concentració de colesterol en el plasma/sèrum
- ⊗ consolidació = ☺ fusió d'empreses
- ⊗ control [excepte en qualitatologia] ⇒ ☺ [segons el context:] referència | testimoni
- ⊗ core ⇒ ☺ nucli | central
- ⊗ CPK = ☺ creatina-cinasa

- ⊗ creatina-fosfocinasa = ☺ creatina-cinasa
- ⊗ creatinina [quan en realitat es fa referència a creatinina més ió creatinini] ⇒ ☺ creatinini
- ⊗ creatininèmia = ☺ concentració de creatinini en el plasma/sèrum
- ⊗ CRF = ☺ corticoliberina
- ⊗ cultura [amb el significat de] ⇒ ☺ hàbit/s | costum/s
- ⊗ cut-off ⇒ ☺ valor discriminant
- ⊗ densitat òptica = ☺ absorbància
- ⊗ despistatge ⇒ ☺ cribratge | detecció precoç | diagnòstic precoç | selecció
- ⊗ DHEAS = ☺ sulfat de deshidroepiandrosterona
- ⊗ difenilhidantoïna = ☺ fenitoïna
- ⊗ 1,25-dihidroxicolecalciferol = ☺ calcitriol
- ⊗ dosificar [amb el significat de] ⇒ ☺ mesurar, determinar, valorar
- ⊗ ECA = ☺ peptidil-dipeptidasa A
- ⊗ enolasa = ☺ fosfopiruvat-hidratasa
- ⊗ enzim convertidor de l'angiotensina = ☺ peptidil-dipeptidasa A
- ⊗ espectrofotòmetre = ☺ espectròmetre d'absorció molecular
- ⊗ espermatozou [amb el significat de] ⇒ ☺ espermatozoide
- ⊗ esteroide 11β/18-hidroxilasa = ☺ esteroide-11β-monooxigenasa
- ⊗ esteroide 11β-hidroxilasa = ☺ esteroide-11β-monooxigenasa
- ⊗ esteroide 17α-hidroxilasa = ☺ esteroide-17α-monooxigenasa
- ⊗ esteroide 21-hidroxilasa = ☺ esteroide-21-monooxigenasa
- ⊗ extinció = ☺ absorbància
- ⊗ Factor Christmas activat = ☺ Factor IXa de la coagulació
- ⊗ Factor Hageman (activat) = ☺ Factor XIIIa de la coagulació
- ⊗ feed-back ⇒ ☺ retroacció

- ☹ fenotipus ⇒ ☺ fenotip
- ☹ filosofia [amb el significat de] ⇒ ☺ idea | ideologia
- ☹ fosfatèmia = ☺ concentració de fosfat en el plasma/sèrum
- ☹ fosfatúria = ☺ concentració/excreció de fosfat en l'orina
- ☹ fòsfor [amb el significat de] ⇒ ☺ fosfat
- ☹ fòsfor inorgànic [amb el significat de] ⇒ ☺ fosfat
- ☹ fotòmetre [amb el significat de] ⇒ ☺ espectròmetre
- ☹ fotometria [amb el significat de] ⇒ ☺ espectrometria
- ☹ fotometria de flama = ☺ espectrometria d'emissió atòmica de flama
- ☹ FSH = ☺ fol·litropina
- ☹ FSH-RF = ☺ fol·liberina
- ☹ gamma-GT = ☺ γ -glutamiltransferasa
- ☹ genotipus ⇒ ☺ genotip
- ☹ GGT = ☺ γ -glutamiltransferasa
- ☹ γ GT = ☺ γ -glutamiltransferasa
- ☹ GH = ☺ somatotropina
- ☹ GH-RF = ☺ somatoliberina
- ☹ glicèmia = ☺ concentració de glucosa en el plasma/sèrum/sang
- ☹ glicosúria = ☺ [amb el significat de] concentració/excreció de glucosa en orina
- ☹ glòbul blanc = ☺ leucòcit
- ☹ glòbul roig = ☺ eritròcit
- ☹ glucèmia = ☺ concentració de glucosa en el plasma/sèrum/sang
- ☹ glucoràquia = ☺ concentració de glucosa en líquid cefaloraquidi
- ☹ glucosúria = ☺ [amb el significat de] concentració/excreció de glucosa en l'orina
- ☹ glutamil-transpeptidasa = ☺ γ -glutamiltransferasa
- ☹ gonococ = ☺ *Neisseria gonorrhoeae*
- ☹ GOT = ☺ aspartat-aminotransferasa
- ☹ GPT = ☺ alanina-aminotransferasa

- ⊗ gr. [com a símbol del gram] ⇒ ⊕ g
- ⊗ greix [amb el significat de] ⇒ ⊕ lípid
- ⊗ greixos neutres = ⊕ triglicèrid
- ⊗ grup control ⇒ ⊕ grup de referència
- ⊗ hardware ⇒ ⊕ maquinari
- ⊗ HCG = ⊕ coriogonadotropina
- ⊗ hematia = ⊕ eritròcit
- ⊗ hemoglobina glicada = ⊕ glicohemoglobina
- ⊗ hemoglobina glicosilada = ⊕ glicohemoglobina
- ⊗ hemoglobina glucada = ⊕ glicohemoglobina
- ⊗ hemoglobina glucosilada = ⊕ glicohemoglobina
- ⊗ HIAA = ⊕ 5-hidroxiindolilacetat
- ⊗ hidrat de carbó ⇒ ⊕ glúcid; hidrat de carboni
- ⊗ 25-hidroxicolecalciferol = ⊕ calcidiol
- ⊗ 11β-hidroxilasa = ⊕ esteroide-11β-monooxigenasa
- ⊗ 17α-hidroxilasa = ⊕ esteroide-17α-monooxigenasa
- ⊗ 21-hidroxilasa = ⊕ esteroide-21-monooxigenasa
- ⊗ hormona adrenocorticotropa = ⊕ corticotropina
- ⊗ hormona antidiurètica = ⊕ vasopressina
- ⊗ hormona corticotropa = ⊕ corticotropina
- ⊗ hormona del creixement = ⊕ somatotropina
- ⊗ hormona estimulant de les cèl·lules intersticials = ⊕ lutropina
- ⊗ hormona estimulant de la tiroide = ⊕ tirotropina
- ⊗ hormona estimulant del fol·licle = ⊕ fol·litropina
- ⊗ hormona fol·liculoestimulant = ⊕ fol·litropina
- ⊗ hormona luteinizant = ⊕ lutropina
- ⊗ hormona paratiroidal = ⊕ paratirina
- ⊗ hormona somatotròpica = ⊕ somatotropina
- ⊗ hr. [com a símbol de l'hora] ⇒ ⊕ h
- ⊗ inconsistent ⇒ ⊕ incoherent
- ⊗ kalèmia = ⊕ concentració d'ió potassi en el plasma/sèrum
- ⊗ kaliúria = ⊕ concentració/excreció d'ió potassi en l'orina
- ⊗ kit ⇒ ⊕ equip de reactius
- ⊗ lactogen placentari = ⊕ coriomamotropina

- ⊗ lambda [amb el significat de] ⇒ ☺ microlitre
- ⊗ lambliasi = ☺ giardiasi
- ⊗ LD1 = ☺ L-lactat-deshidrogenasa 1
- ⊗ LDH = ☺ L-lactat-deshidrogenasa
- ⊗ leucocitària = ☺ concentració/excreció de leucòcits en l'orina
- ⊗ LH = ☺ lutropina
- ⊗ LH-RF = ☺ luliberina
- ⊗ lipasa = ☺ triacilglicerol-lipasa
- ⊗ lliure [amb el significat de] ⇒ ☺ no unit/da a proteïna | no esterificat/da
- ⊗ lutetropina = ☺ lutropina
- ⊗ major que ⇒ ☺ més gran que
- ⊗ marketing ⇒ ☺ màrqueting
- ⊗ master ⇒ ☺ màster
- ⊗ menor que ⇒ ☺ més petit que
- ⊗ menyspreable [una dada] ⇒ ☺ negligible
- ⊗ metodologia [amb el significat de] ⇒ ☺ mètode | procediment | tècnica
- ⊗ micra [amb el significat de] ⇒ ☺ micrometre
- ⊗ microalbuminúria = ☺ concentració/excreció d'albumina en l'orina
- ⊗ microscopi d'escandallatge = ☺ microscopi de rastreig
- ⊗ microscopi d'escànnig = ☺ microscopi de rastreig
- ⊗ mig [amb el significat de] ⇒ ☺ mitjà
- ⊗ mitja [amb el significat de] ⇒ ☺ mitjana
- ⊗ monilia = ☺ *Candida* spp.
- ⊗ muramidasa = ☺ lisozima
- ⊗ natrèmia = ☺ concentració d'ió sodi en el plasma/sèrum
- ⊗ natriúria = ☺ concentració/excreció d'ió sodi en l'orina
- ⊗ nivell [amb el significat de] ⇒ ☺ concentració
- ⊗ no sensible ⇒ ☺ insensible
- ⊗ paràmetre [amb el significat de] ⇒ ☺ magnitud
- ⊗ parathormona = ☺ paratirina

- ⊗ paratiroidina = ☺ paratirina
- ⊗ *Pasteurella pestis* = ☺ *Yersinia pestis*
- ⊗ patologia [amb el significat de] ⇒ ☺ malaltia
- ⊗ pool ⇒ ☺ mescla; barreja
- ⊗ potassèmia = ☺ concentració d'ió potassi en el plasma/sèrum
- ⊗ potassi [amb el significat de] ⇒ ☺ ió potassi
- ⊗ presentació [amb el significat de] ⇒ ☺ conferència | exposició | xerrada
- ⊗ promig ⇒ ☺ mitjana
- ⊗ proteïnoràquia ☺ [amb el significat de] = concentració de proteïna en líquid cefaloraquidi
- ⊗ proteïnúria = ☺ concentració de proteïna en el plasma/sèrum
- ⊗ proteïnúria [amb el significat de] = ☺ concentració/excreció de proteïna en orina
- ⊗ PTH = ☺ paratirina
- ⊗ punt de tall = ☺ valor discriminant
- ⊗ quall ⇒ ☺ coàgul
- ⊗ química seca ⇒ ☺ química en fase sòlida | reactius en fase sòlida
- ⊗ rang [amb el significat de] ⇒ ☺ amplitud
- ⊗ rang de linealitat ⇒ ☺ interval de mesura
- ⊗ rang de valors ⇒ ☺ interval de valors
- ⊗ ranking ⇒ ☺ rànquing
- ⊗ ratio ⇒ ☺ quocient | proporció | raó
- ⊗ reabsorció tubular ⇒ ☺ resorció tubular
- ⊗ recompte de leucòcits [amb el significat de] ⇒ ☺ concentració de leucòcits en la sang
- ⊗ recompte d'eritròcits [amb el significat de] ⇒ ☺ concentració d'eritròcits en la sang
- ⊗ reconstruir [un material liofilitzat] ⇒ ☺ reconstituir
- ⊗ resultat normal ⇒ ☺ resultat fisiològic | resultat dins de l'interval de referència

- ☹ reversa ⇒ ☺ inversa
- ☹ RPR ⇒ ☺ anticossos reactius amb la cardiolipina
- ☹ sagnat ⇒ ☺ hemorràgia
- ☹ sang total = ☺ sang
- ☹ screening ⇒ ☺ cribratge | detecció precoç | diagnòstic precoç | selecció
- ☹ SD [com a símbol de la desviació estàndard] ⇒ ☺ s
- ☹ sec [com a símbol del segon] ⇒ ☺ s
- ☹ sensibilitat [amb el significat de] ⇒ ☺ límit de detecció | detectabilitat
- ☹ SIDA = ☺ sida
- ☹ siderèmia = ☺ concentració de ferro en el plasma/sèrum
- ☹ sodi [amb el significat de] ⇒ ☺ ió sodi
- ☹ software ⇒ ☺ programari
- ☹ stand ⇒ ☺ estand
- ☹ standard ⇒ ☺ estàndard
- ☹ stress ⇒ ☺ estrès
- ☹ T₃ = ☺ triiodotironina
- ☹ T₄ = ☺ tiroxina
- ☹ test de laboratori ⇒ ☺ determinació | magnitud | procediment
- ☹ tira multiparàmetrica ⇒ ☺ tira reactiva múltiple; tira multireactiva
- ☹ trobeu el valor de ⇒ ☺ calculeu el valor de
- ☹ transcriptasa inversa = ☺ DNA-polimerasa dirigida per RNA
- ☹ TRF = ☺ tiroliberina
- ☹ trigliceridèmia = ☺ concentració de triglicèrid en el plasma/sèrum
- ☹ TSH = ☺ tirotropina
- ☹ turn-over ⇒ ☺ temps de renovació | recanvi metabòlic
- ☹ urèmia = ☺ concentració d'urea en el plasma/sèrum
- ☹ uricèmia = ☺ concentració d'urat en el plasma/sèrum
- ☹ valors normals = ☺ valors de referència biològics (de la

població considerada sana)

- ☹ velocitat de sedimentació globular = ☺ eritrosedimentació
- ☹ vida mitjana [amb el significat de] ⇒ ☺ semivida
- ☹ vitamina A = ☺ [amb el significat de] retinol
- ☹ vitamina B-12 [amb el significat de] = ☺ cobalamines
- ☹ vitamina D [amb el significat de] = ☺ calciol
- ☹ vitamina E [amb el significat de] = ☺ α -tocoferol
- ☹ VSG = ☺ eritrosedimentació

Annex B: Alguns llatinismes usats en textos científics

a priori : amb anterioritat | anteriorment

a posteriori : amb posterioritat | posteriorment

ad hoc: per aquest fi | per a això | a propòsit

ad libitum: a voluntat | sense límit | il·limitadament

de novo: de nou

ex novo: de nou

in extenso: sense resumir o abreviar

in extremis: en l'últim moment | si no hi ha altre remei

in pectore: pendent de prendre possessió d'un càrrec o títol

in situ: en el lloc d'origen

in toto: completament

in vitro: fora de l'organisme

in vivo: dins de l'organisme viu

modus operandi: manera de fer una cosa | procediment de treball

mutatis mutandis: amb els canvis necessaris

per os: per via oral

post mortem: després de la mort

stricto sensu [o sensu stricto]: en sentit estricte | parlant estrictament

sic: així

NOTA: S'utilitza entre parèntesis dins de les citacions textual quan cal indicar que qui transcriu sospita l'existència d'una errada o d'alguna raresa i que s'ha transcrit al peu de la lletra.

sine die: indefinidament

statu quo: en l'estat actual | en la situació actual

ut supra: com més amunt | com s'ha dit més amunt

Annex C: El Sistema Internacional d'Unitats

El SI és el sistema d'unitats de mesura adoptat i recomanat per la Conferència General de Pesos i Mesures des de l'any 1960. A Espanya, les unitats SI foren declarades d'ús legal en tots els àmbits el 1967.

El SI està constituït per tres classes d'unitats: de base, derivades i suplementàries. Cada unitat SI pot correspondre a diversos tipus de magnitud, però a un tipus de magnitud només li correspon una unitat SI.

Les unitats de base són set, les quals s'ha establert per conveni que són independents entre elles (taula 1).

La resta de les unitats SI són unitats derivades, que provenen de la relació algebraica (multiplicació o divisió) de les unitats SI de base. Algunes d'aquestes unitats tenen noms i símbols particulars (taula 2), mentre que la resta es descriuen mitjançant expressions algebraiques formades amb els símbols de les unitats que tenen nom particular (de base o derivades), i s'anomenen unitats compostes.

Un cas especial d'unitat derivada és la unitat 1, que pertany a les magnituds anomenades adimensionals. Aquesta unitat prové del quocient entre dues unitats SI idèntiques, per la qual cosa el seu valor és 1.

Les unitats suplementàries són un cas particular d'unitats derivades adimensionals. Només n'existeixen dues, el radiant i l'estereoradiant, que corresponen a les magnituds angle pla i angle sòlid respectivament (taula 3).

La Conferència General de Pesos i Mesures, a més a més, ha admès l'ús d'altres unitats que, sense pertànyer al SI, són importants i àmpliament usades arreu del món, encara que l'admissió de l'ús d'algunes d'aquestes unitats és temporal (taules 4 i 5). Mereix

especial atenció la unitat *litre* ja que, malgrat no pertànyer a l'SI, substitueix el *metre cúbic*, unitat de volum pròpia de l'SI, en diversos tipus de magnitud derivats d'ús molt freqüent (taula 6).

Totes les unitats SI tenen adjudicat un símbol únic que és el que s'utilitza habitualment per representar-les.

Prefixos SI

Per tal de no haver d'utilitzar nombres excessivament grans o petits, l'SI admet l'ús de múltiples i submúltiples de les unitats, que s'indiquen mitjançant uns prefixos (taula 7). Aquests prefixos s'utilitzen conjuntament amb els símbols de les unitats SI.

Per formar un múltiple o submúltiple d'una unitat composta es recomana emprar només un prefix. La Unió Internacional de Química Pura i Aplicada i la Federació Internacional de Química Clínica, per tal d'homogeneitzar les unitats, recomanen que si la unitat composta és un quocient, el prefix mai ha d'acompanyar la unitat que es trobi al denominador:

- ☹ mg/mL
- ☺ mg/L

Regles d'escriptura dels símbols de les unitats SI

1 Els símbols de les unitats SI s'escriuen en lletres rectes (no cursives) i minúscules (amb independència del tipus de lletra del text que els contingui), excepte en el cas dels símbols de les unitats amb nom derivat d'un antropònim, la primera lletra dels quals ha de ser majúscula, excepte el símbol del litre que tan és admès en minúscula com majúscula:

- ☹ **Kg**
- ☺ **kg**

2 Els símbols s'escriuen igual en singular que en plural:

- ☹ 7 mLs
- ☺ 7 mL

3 Els símbols mai s'escriuen seguits d'un punt, excepte en el cas que apareguin al final d'un paràgraf:

- ☹ cm.
- ☺ cm

4 Les unitats compostes formades per la multiplicació de dues o més unitats, es poden escriure de qualsevol de les formes següents:

- ☹ N•m
- ☺ Nm

Cal que tinguem en compte, però, que quan s'utilitza una unitat que té el mateix símbol que un prefix, l'ordre és molt important ja que pot induir confusions: **Nm** és el símbol de newton per metre, però **mN** és el símbol de milinewton.

5 Les unitats compostes formades per la divisió de dues o més unitats, es poden escriure de qualsevol de les formes següents:

- ☺ m/s
- ☺ ms⁻¹
- ☺ $\frac{m}{s}$

Per tal d'evitar confusions, en una unitat composta mai s'ha d'escriure més d'una barra de fracció:

- ☺ mol/s/L
- ☺ mol s⁻¹ L⁻¹

Taula 1. Tipus de magnitud amb les unitats SI de base

tipus de magnitud	símbol	abreviatura	unitat	símbol
corrent elèctric	I	—	ampere	A
intensitat lluminosa	I_v	—	candela	cd
longitud	l	long.	metre	m
massa	m	—	kilogram	kg
quantitat de substància	n	subst.	mol	mol
temperatura termodinàmica	T	—	kelvin	K
temps	t	—	segon	s

Taula 2. Tipus de magnitud amb les unitats SI derivades que tenen nom especial

tipus de magnitud	símbol	abreviatura	unitat	símbol
activitat (d'un radionúclid)	A	—	becquerel	Bq
activitat catalítica	—	act.cat.	catal	kat
capacitància	C	—	farad	F
càrrega elèctrica, quantitat d'electricitat	Q	—	coulomb	C
conductància elèctrica	—	—	siemens	S
densitat de flux magnètic	B	—	tesla	T
diferència de potencial	U	—	volt	V
dosi absorbida, kerma	D	—	gray	Gy
dosi equivalent	H	—	sievert	Sv
energia, treball	E	—	joule	J
flux lluminós	Φ	—	lumen	lm
flux magnètic	Φ	—	weber	Wb
força	F	—	newton	N
freqüència	f	—	hertz	Hz
força electromotriu	E	—	volt	V
il·luminació	E_v	—	lux	lx
inductància	—	—	henry	H
potència, flux radiant	P	—	watt	W
potencial elèctric	V	—	volt	V
pressió	p	—	pascal	Pa
quantitat d'activitat catalítica	z	act.cat.	catal	kat
resistència elèctrica	R	—	ohm	Ω
temperatura Celsius	θ	—	grau Celsius	$^{\circ}\text{C}$

Taula 3. Tipus de magnitud amb les SI suplementàries

tipus de magnitud	símbol	abreviatura	unitat	símbol
angle pla	$\alpha, \beta, \gamma...$	—	radiant	rad
angle sòlid	Ω	—	estereoradiant	sr

Taula 4. Tipus de magnitud amb unitats que s'utilitzen conjuntament amb les SI

tipus de magnitud	símbol	abreviatura	unitat	símbol
angle pla	$\alpha, \beta, \gamma...$	—	grau	°
angle pla	$\alpha, \beta, \gamma...$	—	minut	'
angle pla	$\alpha, \beta, \gamma...$	—	segon	''
constant de massa atòmica (unificada)	m_u	—	unitat atòmica de massa unificada	u
energia cinètica	E_k		electró-volt	eV
massa	m	—	tona	t
temps	t	—	dia	d
temps	t	—	hora	h
temps	t	—	minut	min
volum	V	vol.	litre	l, L

Taula 5. Tipus de magnitud amb altres unitats que s'admeten temporalment

tipus de magnitud	símbol	abreviatura	unitat	símbol
longitud	l	long.	àngstrom	Å
longitud	l	long.	milla nàutica	mi
pressió	p	pr.	bar	bar
velocitat	v		nus	

Taula 6. Tipus de magnitud derivades d'ús freqüent i les unitats SI corresponents

típus de magnitud	símbol	abreviatura	unitat
activitat catalítica entítica	—	act.cat. entítica	kat
cabal d'activitat catalítica	q_z	cabal cat.	kat/s
cabal de massa	q_m	cabal massa	kg/s
cabal de nombre (d'entitats)	q_N	cabal nom.	1/s
cabal de substància	q_n	cabal subst.	mol/s
cabal de volum	q_V	cabal vol.	L/s
concentració catalítica	b	c.cat.	kat/L
concentració de massa	ρ	c.massa	kg/L
concentració de nombre (d'entitats)	C	c.nom.	1/L
concentració de substància	c	c.subst.	mol/L
contingut catalític	—	cont.cat.	kat/kg
contingut de nombre (d'entitats)	—	cont.nom.	1/kg
contingut de substància	—	cont.subst.	mol/kg
densitat de massa relativa	d	densitat rel.	1
fracció catalítica	—	fr.cat.	1
fracció de massa	—	fr.massa	1
fracció de nombre (d'entitats)	—	fr.nom.	1
fracció de saturació	—	fr.sat.	1
fracció de substància	x	fr.subst.	1
fracció de volum	φ	fr.vol.	1
massa entítica	—	massa entítica	kg
nombre (d'entitats)	—	nom.	1
nombre (d'entitats) entític	—	nom.entític	1
pressió parcial	p	pr.parc.	Pa
quantitat de substància entítica	—	subst.entítica	mol
quocient de massa	m_1/m_2	quocient massa	1
quocient de substància	c_1/c_2	quocient subst.	1

temps relatiu	t_r	temps rel.	l
volum entític	—	vol.entític	L

Taula 7. Noms i símbols dels prefixos SI i factors als que representen

prefix	símbol	factor
yotta	Y	10^{24}
zetta	Z	10^{21}
exa	E	10^{18}
peta	P	10^{15}
tera	T	10^{12}
giga	G	10^9
mega	M	10^6
kilo	k	10^3
hecto	h	10^2
deca	da	10^1
deci	d	10^{-1}
centi	c	10^{-2}
mil·li	m	10^{-3}
micro	μ	10^{-6}
nano	n	10^{-9}
pico	p	10^{-12}
femto	f	10^{-15}
atto	a	10^{-18}
zepto	z	10^{-21}
yocto	y	10^{-24}

Annex D: Lèxic anglès-català

Guia per a l'ús del lèxic

Els números en negreta i cursiva que precedeixen alguns termes en català indiquen diverses accepcions d'ús en aquesta llengua, depenent dels contextos.

El punt i coma entre els termes catalans indica que es poden emprar indistintament; no obstant això, l'ordre en què apareixen indica en general la preferència d'ús.

Els termes catalans acompanyats d'una lletra *T* volada han estat normalitzats pel Consell Supervisor del Termcat Centre de Terminologia (<http://www.termcat.cat>).

Abbe condenser: condensador d'Abbe

abdominal tap: paracentesi

Abel's bacillus: *Klebsiella ozaenae*

abscess: abscess

absolute chemical activity: activitat química absoluta

absolute chemical potential: potencial químic absolut

absolute error: error absolut

absolute lethal concentration: concentració letal absoluta

absolute temperature: temperatura absoluta

absorbance: absorbància

absorbed concentration: concentració absorbida

absorbed dose: dosi absorbida

absorptance: absortància^T

absorption: absorció

absorption coefficient: coeficient d'absorció
absorption factor: factor d'absorció
absorption spectrum: espectre d'absorció
absortance factor: factor d'absortància
abstract: resum
acceleration: acceleració
acceptor site: centre acceptor
accreditation: acreditació
accuracy: exactitud
ACE: peptidil-dipeptidasa A
acetaminophen: paracetamol
acetate kinase: acetat-cinasa
acetate thiokinase: acetil-CoA-ligasa
acetoacetate: [*àcid acetoacètic més ió acetoacetat*] acetoacetat
acetoacetic acid: [*quan en realitat fa referència a àcid acetoacètic més ió acetoacetat*] acetoacetat
acetoacetic acid: àcid acetoacètic
acetoacetyl-CoA thiolase: acetil-CoA-C-acetiltransferasa
acetokinase: acetat-cinasa
acetone: acetona
acetyl activating enzyme: acetil-CoA-ligasa
acetylcholinesterase: acetilcolinesterasa
acetyl-CoA C-acetyltransferase: acetil-CoA-C-acetiltransferasa
acetyl-CoA C-acyltransferase: acetil-CoA-C-aciltransferasa
acetyl-CoA carboxylase: acetil-CoA-carboxilasa
acetyl-CoA ligase: acetil-CoA-ligasa
acetyl-CoA synthetase: acetil-CoA-ligasa
acetyl-coenzyme A: acetil-coenzim A
N-acetylgalactosamine-4-sulfatase:
N-acetilgalactosamina-4-sulfatasa
N-acetylgalactosamine-6-sulfatase:
N-acetilgalactosamina-6-sulfatasa

***N*-acetylglucosamine-6-sulfatase:** *N*-acetilglucosamina-6-sulfatasa
***N*-acetyl- β -glucosaminidase:** *N*-acetil- β -glucosaminidasa
 α -*N*-acetylglucosaminidase: α -*N*-acetilglucosaminidasa
 β -*N*-acetylglucosaminidase: β -*N*-acetilglucosaminidasa
 β -*N*-acetyl-D-glucosaminide β -1,4-galactosyltransferase:
 β -*N*-acetilglucosaminilglicopèptid-D-1,4-galactosiltransferasa
***N*⁴-(β -*N*-acetylglucosaminy)-L-asparaginase:**
 N^4 -(β -*N*-acetilglucosaminil)-L-asparaginasa
***N*-acetylglucosaminyolphosphotransferase:**
UDP-*N*-acetilglucosamina–enzim lisosòmic
***N*-acetylglutamate synthetase:** aminoàcid-*N*-acetiltransferasa
***N*-acetylglutamate transferase:** aminoàcid-*N*-acetiltransferasa
 β -*N*-acetylhexosaminidase: β -*N*-acetilhexosaminidasa
***N*-acetylactosamine synthase:**
1. β -*N*-acetilglucosaminilglicopèptid- β -1,4-galactosiltransferasa
2. lactosa-sintasa
***N*-acetylactosaminide α -2,3-sialyltransferase:**
N-acetilactosaminida- α -2,3-sialiltransferasa
***N*-acetylneuraminate lyase:** *N*-acetilneuraminato-liasa
***N*-acetyl-neuraminic acid aldolase:** *N*-acetilneuraminato-liasa
achromatic condenser: condensador acromàtic
achromatic spindle: fus acromàtic
***Achromobacter iophagus* collagenase:** col lagenasa microbiana
***Achromobacter* proteinase I:** lisil-endorpeptidasa
acid-base balace: equilibri acidobàsic
acid ceramidase: ceramidasa
acid-fast: acidoresistent
acid-fast stain: tinció d'acidoresistència; tinció de Ziehl-Neelsen
 α_1 -acid glycoprotein: α_1 -glicoproteïna àcida
acid maltase: glucano-1,4- α -glucosidasa
acidotic: acidòtic

acid phosphatase: fosfatasa àcida
acid phosphomonoesterase: fosfatasa àcida
ACIF test: prova immunofluorescent d'anticomplement
ACP: fosfatasa àcida
acrosin: acrosina
ACTH: *1. [substància endògena] corticotropina. 2. [fàrmac] corticotrofina*
actinomycin D: dactinomicina
activated Christmas factor: factor IX de la coagulació
activated protein C: proteïna C activada
activator: activador
active site: centre actiu
activity: activitat
activity coefficient: coeficient d'activitat
activity (radionuclide): activitat (radionúclid)
actual: real
acute-phase protein: proteïna de fase aguda
acyl-activating enzyme: *1. acetil-CoA-ligasa 2. àcid gras de cadena llarga-CoA-ligasa*
acyl-CoA dehydrogenase: acil-CoA-deshidrogenasa
acyl-CoA synthetase: àcid gras de cadena llarga-CoA ligasa
acyl-CoA oxidase: acil-CoA-oxidasa
acyl dehydrogenase: acil-CoA-deshidrogenasa
acylsphingosine deacylase: ceramidasa
ADA: adenosinadesaminasa
adaptor tRNA: adaptador de tRNA
addition mutation: mutació per addició
adenine: adenina
adenine phosphoribosyltransferase: adenina-fosforibosiltransferasa
adenosine: adenosina
adenosine deaminase: adenosinadesaminasa

adenosine 5'-diphosphate: 5'-difosfat d'adenosina
adenosine 3'-5'-phosphate: 3'-5'-fosfat d'adenosina
adenosine 5'-phosphate: 5'-fosfat d'adenosina
adenosine 5'-triphosphate: 5'-trifosfat d'adenosina
adenosinetriphosphatase: adenosinatrifosfatasa
adenovirus: adenovirus
adenylate cyclase: adenilat-ciclasa
adenylate deaminase: AMP-desaminasa
adenylate kinase: adenilat-cinasa
adenyl cyclase: adenilciclasa
adenylic acid deaminase: AMP-desaminasa
adenylosuccinase: adenilosuccinat-liasa
adenylosuccinate lyase: adenilosuccinat-liasa
adenylosuccinate synthase: adenilosuccinat-sintasa
adenylpyrophosphatase: adenosinatrifosfatasa
adenylylcyclase: adenilat-ciclasa
ADH: alcohol-deshidrogenasa
ADH: vasopressina
adherence assay: assaig d'adherència
adiuretin: vasopressina
adjuvant: adjuvant
adrenal: suprarenal
adrenal cortex: escorça suprarenal
adrenal gland: glàndula suprarenal
adrenaline: adrenalina
adrenaline: [*quan en realitat fa referència a adrenalina més ió adrenalini*] adrenalini
adrenalinium: [*adrenalina més ió adrenalini*] adrenalini
adrenalin oxidase: amina-oxidasa (flavinífera)
adrenocorticotropic hormone: corticotropina
adsorption: adsorció
adsorption chromatography: cromatografia d'adsorció

aerogenic: aerogènic
***Aeromonas proteolytica* neutral proteinase:** aeromonolisina
aeromonolysin: aeromonolisina
aerosol: aerosol
aerotolerant: aerotolerant
aetiology: etiologia
affinity chromatography: cromatografia d'afinitat
affinity constant: constant d'afinitat
agar: agar^T; agar-agar^T
agar diffusion test: prova de difusió en agar
agarose: agarosa
agglutination: aglutinació
agglutinin: aglutinina
***Agkistrodon* serine proteinase:** venombina A
AIDS: sida
airborne transmission: transmissió aèria
ALA dehydratase: porfobilinogen-sintasa
alanine: alanina
alanine aminopeptidase: alanina-aminopeptidasa de membrana
alanine aminotransferase: alanina-aminotransferasa
alanine dehydrogenase: alanina-deshidrogenasa
alanine-glyoxylate transaminase: alanina-glioxilat-transaminasa
-alanine-oxoglutarate transaminase: 4-aminobutirat-transaminasa
alanine transaminase: alanina-aminotransferasa
ALAT: alanina-aminotransferasa
albumin: albúmina
albuminaemia: **1.** concentració d'albúmina en plasma **2.** concentració d'albúmina en sèrum
albuminuria: [amb el significat de] **1.** concentració d'albúmina en orina **2.** excreció d'albúmina en orina
alcohol dehydrogenase (NADP⁺): alcohol-deshidrogenasa

(NADP⁺)

alcohol dehydrogenase [NAD(P)⁺]: alcohol-deshidrogenasa
[NAD(P)⁺]

alcohol dehydrogenase: alcohol-deshidrogenasa

alcohol oxidase: alcohol-oxidasa

aldehyde dehydrogenase [NAD(P)⁺]: aldehyd-deshidrogenasa
[NAD(P)⁺]

aldehyde monooxygenase: alcanal-monooxygenasa (unida a FMN)

aldehyde oxidase: aldehyd-oxidasa

aldehyde reductase: alcohol-deshidrogenasa

aldehyde reductase (NADPH): alcohol-deshidrogenasa (NADP⁺)

aldimine: aldimina

aldoketomutase: lactoilglutació-liasa

aldolase: fructosa-bisfosfat-aldolasa

aldolase 1: fructosa-bisfosfat-aldolasa

aldolase A: fructosa-bisfosfat-aldolasa

aldolase B: fructosa-bisfosfat-aldolasa

aldose 1-epimerase: aldosa-1-epimerasa

aldose mutarotase: aldosa-1-epimerasa

aldosterone: aldosterona

algorithm: algorisme; algoritme

ali-esterase: carboxilesterasa

aliquot: alíquota

alkaline phosphatase: fosfatasa alcalina

alkaline phosphomonoesterase: fosfatasa alcalina

alkanal monooxygenase (FMN-linked): alcanal-monooxygenasa
(unida a FMN)

allele: al·lel

allele displacement: substitució al·lèlica

allele replacement: substitució al·lèlica

allele-specific oligonucleotide probe: sonda oligonucleotídica

específica d'un al·lel
allelotype: al·lelotip
allergen: al·lergen
allergy: al·lèrgia
allosteric enzyme: enzim al·lostèric
allowable maximum imprecision: imprecisió màxima tolerable
allowable maximum inaccuracy: inexactitud màxima tolerable
ALP: fosfatasa alcalina
alpha-fetoprotein: -fetoproteïna
ALT: alanina-aminotransferasa
alternative pathway: via alternativa
alveolus: al·vèol
amber codon: codó ambre
amber mutation: mutació ambre
amebae: ameba
amidophosphoribosyltransferase: amidofosforibosiltransferasa
amikacin: amikacina
amine oxidase: amina-oxidasa (flavinífera)
amine oxidase (copper-containing): amina-oxidasa (cuprífera)
amine oxidase (flavin-containing): amina-oxidasa (flavinífera)
amine oxidase (pyridoxal-containing): amina-oxidasa (cuprífera)
amino acid: aminoàcid
amino-acid N-acetyltransferase: aminoàcid-*N*-acetiltransferasa
amino-acid arylamidase: alanil-aminopeptidasa de membrana
D-amino acid oxidase: D-aminoàcid-oxidasa
L-amino acid oxidase: L-aminoàcid-oxidasa
aminoacylhistidine dipeptidase: X-His-dipeptidasa
4-aminobutyrate transaminase: 4-aminobutirat-transaminasa
aminoglycoside: aminoglicòsid
5-aminolevulinate: [àcid 5-aminolevulínic més ió 5-aminolevulinat] 5-aminolevulinat
-aminolevulinate dehydrase: porfobilinogen-sintasa

5-aminolevulinate dehydratase: porfobilinogen-sintasa
-aminolevulinate dehydratase: porfobilinogen-sintasa
5-aminolevulinate synthase: 5-aminolevulinat-sintasa
5-aminolevulinic acid: àcid 5-aminolevulínic
5-aminolevulinic acid: [*quan en realitat fa referència a àcid 5-aminolevulínic més ió 5-aminolevulinat*] 5-aminolevulinat
-aminolevulinic acid: [*quan en realitat fa referència a àcid 5-aminolevulínic més ió aminolevulinat*] 5-aminolevulinat
-aminolevulinic acid dehydrase: porfobilinogen-sintasa
-aminolevulinic acid dehydratase: porfobilinogen-sintasa
aminomethyltransferase: aminometiltransferasa
amino-oligopeptidase: alanil-aminopeptidasa de membrana
aminopeptidase M: alanil-aminopeptidasa de membrana
aminopeptidase N: alanil-aminopeptidasa de membrana
ammonia: amoníac
ammonia: [*quan en realitat fa referència a amoníac més ió amoni*] amoni
ammoniemia: **1.** concentració d'amoni en plasma **2.** concentració d'amoni en sèrum
ammonium: [*amoníac més ió amoni*] amoni
amniotic fluid: líquid amniòtic; líquid àmnic
amniotic fluid cell (cultured): cèl lula (cultivada) de líquid amniòtic
amount: quantitat
amount of substance: quantitat de substància
(amount of) substance concentration: concentració de substància
(amount of) substance content: contingut de substància
(amount of) substance flow rate: cabal de substància
(amount of) substance fraction: fracció de substància
(amount of) substance rate: cabal de substància
amoxicillin: amoxicil·lina
AMP aminase: AMP-desaminasa

AMP deaminase: AMP-desaminasa
ampere: ampere
amperometry: amperimetria
ampicillin: ampilicilina
amplification: [en biologia molecular] amplificació
amplimer: amplímer
AMP pyrophosphorylase: adenina-fosforibosiltransferasa
amygdalase: -glucosidasa
amygdaline exudate: exsudat amigdalí
 α -amylase: α -amilasa
 β -amylase: β -amilasa
 α -amylase: glucà-1,4- α -glucosidasa
amylasemia: **1.** concentració d' α -amilasa en plasma **2.**
 concentració d' α -amilasa en sèrum
amylasuria: **1.** concentració d' -amilasa en orina **2.** excreció d' -
 amilasa en orina
amyloglucosidase: glucà-1,4- α -glucosidasa
amyl-1,6-glucosidase: amilo-1,6-glucosidasa
amylopectin: α -dextrina-endo-1,6- α -glucosidasa
amylophosphorylase: glucogen-fosforilasa
amyl-(1,4→1,6)-transglucosidase: 1,4- α -glucà-6-
 α -glucosiltransferasa
amyl-(1,4→1,6)-transglycosylase: enzim ramificador de l'1,4-
 α -glucà
ANA: anticossos antinuclears
anabolism: anabolisme
anaerobe: anaerobi
anaerobic bacilli: bacil anaerobi
anaerobic chamber: cambra anaeròbia
anaerobic culture: cultiu anaeròbic
anaerobic gram-negative coccus: coc anaerobi gramnegatiu
anaerobic gram-negative rod: bacil anaerobi gramnegatiu

anaerobic gram-positive coccus: coc anaerobi grampositiu
anaerobic gram positive rod: bacil anaerobi grampositiu
anaerobic incubation system: sistema anaeròbic d'incubació
anaerogenic: anaerogen
anal mucus: mucus anal, moc anal
analyser: analitzador
analysis: anàlisi
analytical chemistry: química analítica
analytical curve: corba analítica
analytical function: funció analítica
analytical instrument: instrument analític
analytical intercomparison: intercomparació analítica
analytical interference: interfèrència analítica
analytical interferent: interferent analític
analytical method: mètode analític
analytical performance characteristic: característica analítica
analytical portion: porció analítica
analytical procedure: procediment analític
analytical process: procés analític
analytical radiochemistry: radioquímica analítica
analytical range: interval analític
analytical run: sèrie analítica
analytical specificity: especificitat analítica
analytical system: sistema analític
analyser: analitzador
androstenedione: androstenodiona^T
aneuploidy: aneuploïdia
angiotensin: angiotensina
angiotensin I: angiotensina I
angiotensin II: angiotensina II
angiotensin I-converting enzyme: peptidil-dipeptidasa A
angiotensin-forming enzyme: renina

angiotensinogenase: renina
anhydrase carbonic: carbonat-deshidratasa
anti-antibody: antianticòs
antibiogram: antibiograma
antibiotic: antibiòtic
antibody: anticòs
antibody anti cardiolipin: anticòs contra la cardiolipina
antibody anti-core: anticòs contra el núcli
antibody anti-Jo-1 antigen: anticòs contra l'antigen Jo-1^T
antibody anti-Ku antigen: anticòs contra l'antigen Ku^T
antibody anti-La/SS-B antigen: anticòs contra l'antigen La/SS-B^T
antibody anti-Ro/SS-A antigen: anticòs contra l'antigen RoSS-A^T
antibody anti-Scl-70 antigen: anticòs contra l'antigen Scl-70^T
antibody anti-Sm antigen: anticòs contra l'antigen Sm^T
anticoagulant: anticoagulant
anticoding strand: cadena intranscrita
anticodon: anticodó
antidiuretic hormone: vasopressina
antifungal: antifúngic
antigen: antigen
antigenic determinant: epítop
antihemophilic globulin: factor VIII de la coagulació
antimessenger RNA: RNA antisentit
antimicrobial: antimicrobià
antimicrobial diffusion agar method: mètode de la difusió en agar de l'antimicrobià
antimicrobial diffusion disk test: prova de la difusió en disc de l'antimicrobià
antimicrobial dilution agar method: mètode de la dilució en agar de l'antimicrobià
antimicrobial susceptibility test: prova de la sensibilitat antimicrobiana

antimicrosomal antibody: anticòs antimicrosòmic
antimitochondrial antibody: anticòs antimitocondrial
antimycobacterial: antimicobacterià
antinuclear antibody: anticòs antinuclear^T
2-antiplasmin: 2-antiplasmin
antisense strand: cadena transcrita
antiseptic: antisèptic
antiserum: antisèrum
antiserum avidity: avidesa d'un antisèrum
antistreptolysin O: antiestrepolisina O
antitermination: antiterminació
antithrombin III: antitrombina III
antitoxin: antitoxina
1-antitrypsin: 1-antitripsina
antiviral: antivíric
apolipoprotein (a): apolipoproteïna (a)
apolipoprotein A-I: apolipoproteïna A-I
apolipoprotein B: apolipoproteïna B
apolipoprotein B-48: apolipoproteïna B-48
apolipoprotein B-100: apolipoproteïna B-100
apolipoprotein E: apolipoproteïna E
apoptosis: apoptosi
arabinose: arabinosa
arbitrary kind-of-quantity: tipus de magnitud arbitrari
arbitrary standard: patró arbitrari
arbovirus: arbovirus
areic: areic
arginase: arginasa
arginine: arginina
arginine amidinase: arginasa
argininosuccinase: 1. argininosuccinat-liasa 2. argininosuccinat-sintasa

argininosuccinate lyase: argininosuccinat-liasa
argininosuccinate synthase: argininosuccinat-sintasa
argininosuccinate synthetase: argininosuccinat-sintasa
arginosuccinase: argininosuccinat-liasa
arginosuccinate synthetase: argininosuccinat-sintasa
argipressin: argipresina
arthropod: artròpode
arylsulfatase: arilsulfatasa
arylsulfatase A: 1. arilsulfatasa 2. cerebròsid-sulfatasa
arylsulfatase B: *N*-acetilgalactosamina-4-sulfatasa
arylsulfatase C: esteril-sulfatasa
aryl sulfotransferase: aril-sulfotransferasa
ASA synthase: argininosuccinat-sintasa
ASAT: aspartat-aminotransferasa
ascitic fluid: líquid ascític
ascorbate: L-ascorbat-oxidasa
ascorbate: [*àcid ascòrbic més ió ascorbat*] ascorbat
L-ascorbate oxidase: L-ascorbat-oxidasa
ascorbic acid: àcid ascòrbic
ascorbic acid: [*quan en realitat fa referència a àcid ascòrbic més ió ascorbat*] ascorbat
asparaginase: asparaginasa
asparaginase II: asparaginasa
asparagine: asparagina
aspartate: aspartat
aspartate aminotransferase: aspartat-aminotransferasa
aspartate transaminase: aspartat-aminotransferasa
aspartic acid: àcid aspàrtic
aspartylglucosaminidase: N^4 -(β -*N*-acetilglucosaminil)-L-asparaginasa
aspartylglucosylaminase: N^4 -(β -*N*-acetilglucosaminil)-L-asparaginasa

aspartylglucosylamine deaspartylase:

*N*⁴-(β-*N*-acetilglucosaminil)-L-asparaginasa

aspergillopepsin A: aspergil lopepsina I

aspergillopepsin F: aspergil lopepsina I

aspergillopepsin I: aspergil lopepsina I

aspergillopeptidase A: aspergil lopepsina I

Aspergillus **nuclease S1:** nucleasa S1 de *Aspergillus*

Aspergillus oryzae **aspartic proteinase:** aspergil lopepsina I

assay: 1. assaig. 2. valoració. 3. prova

assay: 1. procediment. 2. mètode

assigned value: valor assignat

assimilation test: prova d'assimilació

assistant: 1. ajudant. 2. adjunt. 3. auxiliar

AST: aspartat-aminotransferasa

at rest: en repòs

atomic absorption: espectrometria d'absorció atòmica

atomic mass: massa atòmica

atomic mass constant: constant de massa atòmica

atomic mass unit: unitat de massa atòmica

atomic number: nombre atòmic

atomic weight: pes atòmic

ATPase: adenosinatrifosfatasa

ATP monophosphatase: adenosinatrifosfatasa

attenuance: atenuància

attenuation coefficient (linear): coeficient (lineal) d'atenuació

auramine-rhodamine stain: tinció amb auramina i rodamina

autoantibody: autoanticòs

autoclave: autoclau

automation: automatització

autonomus replicating sequence: seqüència de replicació
autònoma

autoradiograph: autoradiografia

autotroph: autòtrof
auxotroph: auxòtrof
Avogadro constant: constant d'Avogadro
Avogadro number: nombre d'Avogadro
awamotin: aspergillopepsina I
axerol: retinol
axerophtal: retinal
axerophtol: retinol
azlocillin: azlocil·lina
azotemia: **1.** concentració d'urea en plasma **2.** concentració d'urea en sèrum
aztreonam: aztreonam
***B. atrox* coagulant enzyme:** venombina A
B-cell: cèl·lula B
B lymphocyte: limfòcit B
bacampicillin: bacampicil·lina
***Bacillus thermoproteolyticus* neutral proteinase:** termolisina
back mutation: reversió; mutació restauradora
bacteremia: bacterièmia
bacteria: bacteris
bacterial luciferase: alcanal-monooxigenasa (unida a FMN)
bactericidal: bactericida
bactericidal activity test: prova de l'activitat bactericida
bacterial cast: cilindre bacterià
bacteriocin typing: tipificació amb bacteriocines
bacteriology: bacteriologia
bacteriophage: bacteriòfag
bacteriostatic: bacteriostàtic
bacterium: bacteri
bacteriuria: bacteriúria
band: banda
band granulocyte: neutrofilòcit no segmentat; neutròfil no

segmentat

band neutrophil: neutrofil·locit no segmentat; neutr·ofil no segmentat

band neutrophilocyte: neutrofil·locit no segmentat; neutr·ofil no segmentat

band shift: desplaçament de banda

banding pattern: diagrama de bandes

Bang's bacillus: *Brucella abortus*

barbiturate: [àcid barbitúric més ió barbiturat] barbiturat

barbituric acid: àcid barbitúric

barbituric acid: [quan en realitat fa referència a àcid barbitúric més ió barbiturat] barbiturat

Barton's bacillus: *Bartonella bacilliformis*

base: base

base pairing: aparellament de bases

base quantity: magnitud bàsica

base unit (of measurement): unitat bàsica (de mesura)

baseline: 1. línia de base 2. situació basal

basophil: basòfil

basophilocyte: basòfil

batch culture: cultiu discontinu

batch operation: operació per grups

batroxobin: batroxobina

Battley's bacillus: *Mycobacterium intracellulare*

Bayes' theorem: teorema de Bayes

BCG: *Mycobacterium bovis* (avirulent)

becquerel: becquerel

Beer-Lambert-Bouguer law: llei de Beer-Lambert-Bouguer

benchmarking: benchmarking

Bence Jones protein: proteïna de Bence Jones

bentiromide: bentiromida
benzidine test: determinació de sang en femta
benzoylcholinesterase: colinesterasa
between-day imprecision: imprecisió interdiària
between-run imprecision: imprecisió interserial
between-subject biological variability: variabilitat biològica interindividual
between-subject biological variation: variació biològica interindividual
bias: error sistemàtic
bicarbonate: [*substància endògena*] hidrogenocarbonat
bicarbonate: [*fàrmac*] bicarbonat
bile: bilis
bile acid: àcid biliar
bilirubin: bilirubina
bilirubin ester: bilirubina esterificada
bilirubin non-esterified: bilirubina no esterificada
binding capacity: capacitat enllaçant
binding site: centre d'enllaç
bioassay: bioassaig
bioavailability: biodisponibilitat
biochemical profile: perfil bioquímic
biochemical quantity: magnitud bioquímica
biochemistry: bioquímica
bioelectronics: bioelectrònica
biological chemistry: bioquímica
biological fluid: fluid biològic
biological half-life: semivida biològica, mitja vida biològica
biological plausibility: plausibilitat biològica
biological quantity: magnitud biològica
biological reference interval: interval biològic de referència
biological variability: variabilitat biològica

biological variation: variació biològica
biometry: biometria
biopsy: biòpsia
biosafety: bioseguretat
biosensor: biosensor
biotechnology: biotecnologia
biotin: biotina
biotinidase: biotinidasa
biotin-[propionyl-CoA-carboxylase (ATP-hydrolysing)] ligase:
 biotina-[propionil-CoA-carboxilasa (hidrolitzant d'ATP)]-
 ligasa
**biotin-[propionyl-CoA-carboxylase (ATP-hydrolysing)]
 synthetase:** biotina-[propionil-CoA-
 carboxilasa (hidrolitzant d'ATP)]-ligasa
biotinylation: biotinilació
biotype: biotip
biotyping: biotipificació
bisphosphoglycerate mutase: bisfosfoglicerat-mutasa
bisphosphoglycerate phosphatase: bisfosfoglicerat-fosfatasa
bisphosphoglycerate synthase: bisfosfoglicerat-mutasa
bisphosphoglyceromutase: bisfosfoglicerat-mutasa
biuret: biuret
blank: blanc
blank value: valor del blanc
blastoconidium: blastoconidi
bleeding time: temps de sagnia
blood: sang
blood agar: agar amb sang^T
blood count: hemograma
blood culture: hemocultiu
blood film: extensió sanguínia
blood type: grup sanguini

blood urea nitrogen: *1.* concentració d'urea en plasma *2.*
concentració d'urea en sèrum

blot: transferència

blotting: transferència

blunt end: extrem rom

body fluid: fluid biològic

body weight: massa corporal

bone marrow: medul·la òssia

Bordet-Gengou's bacillus: *Bordetella pertussis*

Bothrops atrox serine proteinase: venombina A

box: seqüència

bradikinin: bradiginina

brain heart infusion agar: agar amb sang i cervell i cor^T

branched-chain α -keto acid dehydrogenase:
3-metil-2-oxobutanoat-deshidrogenasa (lipoamida)

branching enzyme: enzim ramificador del 1,4- α -glucà

branch migration: prolongació de l'aparellament^T

break and reunion model: model de trencament i reunió^T

breast: mamella; mama

brightfield microscopy: microscòpia de camp clar

bromelain: bromelaïna

bromocriptine: bromocriptina

bronchial brushing: raspament bronquial

bronchial lavage: rentada bronquial

broth: brou; caldo

buffer: solució amortidora

buffer capacity: capacitat amortidora

buffy-coat: capa leucocítica

BUN: [amb el significat de] *1.* concentració d'urea en plasma *2.*
concentració d'urea en sèrum

bupropion: amfebutamona

butyrylcholine esterase: colinesterasa

cachet: caixet
calcemia: *1.* concentració de calci(II) en plasma *2.* concentració de calci(II) en sèrum
calcidiol: calcidiol
calcifediol: calcidiol
calciferol: ercalciol, ergocalciferol
calciol: calciol
calcitonin: calcitonina
calcitriol: calcitriol
calcium: calci
calcium ion: ió calci
calciuria: *1.* concentració de calci(II) en orina *2.* excreció de calci(II) en orina
calibrated flask: matràs aforat
calibrated loop: baga calibrada
calibrated pipet: pipeta aforada
calibration: calibratge
calibration curve: corba de calibratge
calibration function: funció de calibratge
calibration material: material de calibratge
calibration standard: patró de calibratge
calibrator: calibrador
Calmette-Guerin's bacillus: *Mycobacterium bovis* (avirulent)
canavanase: arginasa
candela: candela
cap: cap
capacitance: capacitat
capneic incubation: incubació càpnica
capnophilic: capnòfil
capsid: càpside
carbamazepine: carbamazepina
carbamoyl-phosphate synthase (ammonia): carbamoíl-fosfat-

sintasa (amoníac)

carbamyl phosphate synthetase: carbamoíl-fosfat-sintasa
(amoníac)

carbenicillin: carbenicil·lina

carbohydrate: glúcid; carbohidrat

carbohydrate assimilation test: prova d'assimilació de glúcids

carbohydrated antigen 15-3: antigen carbohidratat 15-3

carbohydrated antigen 19-9: antigen carbohidratat 19-9

carbohydrated antigen 50: antigen carbohidratat 50

carbohydrated antigen 125: antigen carbohidratat 125

carbonate dehydratase: carbonat-deshidratasa

carbon dioxide: diòxid de carboni

carbon-dioxide–ammonia ligase: carbamoíl-fosfat-sintasa
(amoníac)

carbon monoxide haemoglobin: hemoglobina-monòxid de carboni

carbonic anhydrase: carbonat-deshidratasa

carboxypeptidase: peptidil-dipeptidasa A

α-carboxylase: piruvat-descarboxilasa

carboxylesterase: carboxilesterasa

carboxypeptidase A: carboxipeptidasa A

carboxypeptidase B: carboxipeptidasa B

carboxypeptidase C: carboxipeptidasa tipus serina

carboxypeptidase P: carboxipeptidasa tipus serina

carboxypeptidase Y: carboxipeptidasa tipus serina

carboxypolypeptidase: carboxipeptidasa A

carcinoembryonic antigen: antigen carcinoembrionari

carnitine O-acetyltransferase: carnitina-*O*-acetiltransferasa

carnitine O-palmitoyltransferase: carnitina-*O*-palmitoiltransferasa

carnosinase: X-His-dipeptidasa

carotene oxidase: lipooxigenasa

carotenoid: carotenoide

carrier: portador

carrier-culture: cultiu portador
carry-over: contaminació
cassette: casset
cassette mechanism: mecanisme de casset
cast: cilindre (urinari)
castor oil: oli de ricí
catabolism: catabolisme
catabolite activator protein: proteïna activadora per catabòlit
catalase: catalasa
catalase test: prova de la catalasa
catalyst: catalitzador
catalytic activity: activitat catalítica
catalytic activity concentration: concentració d'activitat catalítica
catalytic activity content: contingut d'activitat catalítica
catalytic activity flow rate: cabal d'activitat catalítica
catalytic activity fraction: fracció d'activitat catalítica
catalytic activity rate: cabal d'activitat catalítica
catalytic centre: centre catalític
catalytic concentration: concentració catalítica
catalytic content: contingut catalític
catalytic flow rate: cabal catalític
catalytic fraction: fracció catalítica
catalytic rate: cabal catalític
catecholamine: catecolamina
cathepsin A: carboxipeptidasa tipus serina
cathepsin C: dipeptidil-peptidasa I
cathepsin D: cathepsina D
catheter: catèter
causation: *1.* causalitat. *2.* etiologia
CBC: hemograma
cDNA clone: clon de cDNA
cDNA library: genoteca de cDNA

CEA: antigen carcinoembrionari
cefaclor: cefaclor
cefadroxil: cefadroxil
cefalexin: cefalexina
cefaloridine: cefaloridina
cefamandole: cefamandole
cefazolin: cefazolina
cefixime: cefixima
cefmenoxime: cefmenoxima
cefmetazole: cefmetazole
cefonicid: cefonicid
cefoperazone: cefoperazona
cefotaxime: cefotaxima
cefotetan: cefotetan
cefoxitin: cefoxitina
cefradine: cefradina
cefsulodin: cefsulodina
ceftazidime: ceftazidima
ceftizoxime: ceftizoxima
ceftriaxone: ceftriaxona
cefuroxime: cefuroxima
cell: cèl lula
cell count: **1.** concentració de cèl lules. **2.** mesura de la concentració de cèl lules. **3.** comptatge de cèl lules
cell culture: cultiu cel lular
cell line: línia cel lular
cellobiase: β -glucosidasa
cellular plasminogen activator: activador de l'u-plasminogen
cellulase: cel lulasa
Celsius degree: grau Celsius
Celsius temperature: temperatura Celsius
centrifugal force: força centrífuga

centrifugal radius: radi centrfug
centrifugation: centrifugació
centrifuge: centrifugadora; centrfuga
cephalexin: cefalexina
cephaloridine: cefaloridina
cephalosporinase: β -lactamasa
cephradine: cefradina
ceramidase: ceramidasa
ceramide trihexosidase: α -galactosidasa
ceramide trioxidase: α -galactosidasa
cerebroside-sulfatase: cerebròsid-sulfatasa
cerebroside sulfatase: arilsulfatasa
cerebrospinal fluid: líquid cefaloraquidi
cerebrum: cervell
certified value: valor certificat
ceruloplasmin: ferroxidasa
cervical mucus: moc cervical
cervical pool: contingut cervical
cervix: coll uterí, cèrvix uterina
cestode: cestode
CF test: prova de fixació del complement
CFU: partícula formadora de colònia; entitat formadora de colònia
CG: coriogonadotropina
chain reaction: reacció en cadena
chain terminator: terminador de cadena
chair: 1. president/a 2. coordinador/a
chairman: 1. president/a 2. coordinador/a
chairperson: 1. president/a 2. coordinador/a
channel: canal
Chantemesse-Widal's bacillus: *Shigella dysenteriae* tipus 1
chaperone: chaperona
chaperonine: chaperonina

characteristic: característica
Charcot-Leyden crystal: cristall de Charcot-Leyden
charge: càrrega
charged tRNA: tRNA carregat
charge number: nombre de càrrega
Chauveau bacillus: *Clostridium chauvoei*
CHE: colinesterasa
check list: llista de comprovacions
chelation: quelació
chemical analysis: anàlisi química
chemically defined culture medium: medi de cultiu químicament definit
chemical pathology: bioquímica clínica
chemical potential: potencial químic
chemiluminescence: quimioluminiscència
chemotherapeutics: quimioteràpia
chemometrics: quimiometria
chi: khi
chi square test: prova khi quadrat
chitinase: quitinasa
chitodextrinase: quitinasa
chlamydospore: clamidòspora
chloramphenicol: cloramfenicol
chloramphenicol O-acetyltransferase: cloramfenicol-O-acetiltransferasa
chlorhexidine: clorhexidina
chloride: clorur
chlorine: clor
chlorine: [amb el significat de] clorur
chlorpheniramine: clorfenamina
chlorpromazine: clorpromazina
cholecalciferol: calciol; colecalciferol

cholecystokinin: pancreozimina
cholesteremia: *1.* concentració de colesterol en plasma *2.*
concentració de colesterol en sèrum
cholesterin: colesterol
cholesterol: colesterol
cholesterol acyltransferase: esterol-*O*-aciltransferasa
cholesterol desmolase: colesterol-monooxigenasa (escisora de la
cadena lateral)
cholesterol 20,22-desmolase: colesterol-monooxigenasa (escisora
de la cadena lateral)
cholesterolemia: *1.* concentració de colesterol en plasma *2.*
concentració de colesterol en sèrum
cholesterol esterase: esterol-esterasa
cholesterol 20,22-lyase: colesterol-monooxigenasa (escisora de la
cadena lateral)
cholesterol monooxygenase (side-chain-cleaving): colesterol-
monooxigenasa (escisora de la cadena lateral)
cholesterol oxidase: colesterol-oxidasa
cholesteryl ester synthase: esterol-esterasa
cholic acid: àcid còlic
choline esterase I: acetilcolinesterasa
choline esterase II (unspecific): colinesterasa
choline kinase: colina-cinasa
choline oxidase: colina-oxidasa
choline phosphatase: fosfolipasa D
cholinesterase: colinesterasa
cholinesterase: acetilcolinesterasa
chondroitin ABC eliminase: condroitina-ABC-liasa
chondroitin ABC lyase: condroitina-ABC-liasa
chondroitinase: *1.* *N*-acetilgalactosamina-4-sulfatasa *2.*
N-acetilgalactosamina-6-sulfatasa *3.* condroitina-ABC-liasa
chondroitinase ABC: condroitina-ABC-liasa

chondroitinsulfatase: 1. *N*-acetilgalactosamina-4-sulfatasa 2.
N-acetilgalactosamina-6-sulfatasa,
N-acetilglucosamina-6-sulfatasa 3. iduronat-2-sulfatasa

chondrosulfatase: *N*-acetilgalactosamina-4-sulfatasa

choriogonadotropin: coriogonadotropina

choriomammotropin: coriomamotropina

chorionic gonadotrophin: [*substància endògena*]
coriogonadotropina

chorionic gonadotrophin: [*fàrmac*] gonadotrofina coriònica

chorionic somatomammotropin: coriomamotropina

chorionic villi cell: cèl lula de les vellositats coriòniques

chorionic villi cell (cultured): cèl lula (cultivada) de les vellositats
coriòniques

chromatogram: cromatograma

chromatograph: cromatògraf

chromatography: cromatografia

chromophore: cromòfor

chromosome analysis: anàlisi cromosòmica

chromosome banding: bandatge cromosòmic

chromosome jumping: salt cromosòmic

chromosome paint: representació cromosòmica

chromosome set: dotació cromosòmica

chromosome walking: recorregut cromosòmic

chymotrypsin: quimotripsina

α-chymotrypsin: quimotripsina

chymotrypsin A4: quimotripsina

chymotrypsin A and B: quimotripsina

cianocobalamin: cianocobalamina

ciclosporin: ciclosporina

CIE: contraimmunolectroforesi

ciprofloxacin: ciprofloxacina

circulating antibody: anticòs circulant

cistron: cistró
citrase: [citrat-(*pro-3S*)-liasa]
citratase: [citrat-(*pro-3S*)-liasa]
citrate: [àcid cítric més ió citrat] citrat
citrate aldolase: [citrat-(*pro-3S*)-liasa]
citrate condensing enzyme: citrat-(*si*)-sintasa
[citrate (*pro-3S*)-lyase]: [citrat-(*pro-3S*)-liasa]
citrate (*si*)-synthase: citrat-(*si*)-sintasa
citric acid: àcid cítric
citric acid: [*quan en realitat fa referència a àcid cítric més ió citrat*] citrat
citridesmolase: [citrat-(*pro-3S*)-liasa]
citritase: [citrat-(*pro-3S*)-liasa]
citrogenase: citrat-(*si*)-sintasa
citrulline: citrul·lina
citrulline-aspartate ligase: argininosuccinat-sintasa
citrulline phosphorylase: ornitina-carbamoiltransferasa
CK: creatina-cinasa
CK-BB: creatina-cinasa 1
CK-MB: creatina-cinasa 2
CK-MM: creatina-cinasa 3
clarithromycin: claritromicina
classical pathway: via clàssica
clavulanic acid: àcid clavulànic
clearance: depuració
clearance of inuline: depuració d'inulina
clearing factor lipase: lipoproteïna-lipasa
cleavage: segmentació
clindamycin: clindamicina
clinical analysis: anàlisi clínica
clinical assay: assaig clínic
clinical biochemistry: bioquímica clínica

clinical chemistry: bioquímica clínica
clinical immunology: immunologia clínica
clinical laboratory sciences: ciències de laboratori clínic
clinical microbiology: microbiologia clínica
clinical pathology: ciències de laboratori clínic
clinical performance characteristic: característica semiològica
clinical pharmacology: farmacologia clínica
clinical toxicology: toxicologia clínica
clone: clon
clonidine: clonidina
cloning: clonatge
closed circle DNA: DNA circular tancat
closed reading frame: marc de lectura tancat
clostridiopeptidase A: col lagenasa microbiana
***Clostridium histolyticum* collagenase:** col lagenasa microbiana
***Clostridium oedematiens* β - and γ -toxins:** fosfolipasa C
***Clostridium welchii* α -toxin:** fosfolipasa C
clot: coàgul
clot-retraction time: temps de retracció del coàgul
cloxacillin: cloxacil lina
cluster: [en estadística] conglomerat
coagglutination test: prova de coaglutinació
coagulase test: prova de la coagulasa
coagulation: coagulació
coagulation factor I: fibrinogen
coagulation factor II: protrombina
coagulation Factor VIIa: factor VII de la coagulació
coagulation Factor VIII: factor VIII de la coagulació
coagulation Factor IXa: factor IX de la coagulació
coagulation Factor Xa: factor X de la coagulació
coagulation Factor XIa: factor XI de la coagulació
coagulation Factor XIIa: factor XII de la coagulació

cobalamins: cobalamines
cobaltinitrite: hexanitrocobaltat(III)
cocaine esterase: carboxilesterasa
coding strand: cadena transcrita
codon: codó
codon bias: preferència codònica
coefficient: coeficient
coefficient of variation: coeficient de variació
coenzyme: coenzim
coenzyme A: coenzim A
cofactor: cofactor
cognate sequence: seqüència cognada
cognate tRNA: tRNA cognat
cohesive end: extrem cohesiu
cohort: cohort
cold-sensitive mutant: mutant criolàbil
colicin typing: tipificació amb colicina
colistin: colistina
colony: colònia
collagenase: col lagenasa microbiana
collagenase A: col lagenasa microbiana
collagenase I: col lagenasa microbiana
colloidal: col loidal
colloid osmotic pressure: pressió col·loidoosmòtica
Colomiatti's bacillus: *Corynebacterium xerosis*
column: columna
column chromatography: cromatografia de columna
column packing: rebliment de la columna
commensal: comensal
commensal microorganism: microorganisme comensal
communicable: **1.** contagiós/osa. **2.** transmissible
comparatively: relativament

competitive immunoassay: immunoanàlisi competitiva
competitive inhibition: inhibició competitiva
complement: complement
complement component: component del complement
complement fixation: fixació del complement
complementary deoxyribonucleic acid: àcid desoxiribonucleic complementari
complementary DNA: DNA complementari
complementary ribonucleic acid: àcid ribonucleic complementari
complete blood count: hemograma
complex: complex
complex locus: locus complex
compliance: compliment; observança
component: component
composite transposon: transposó compost
computerized: informatitzat
concatemer: concatèmer
concentration: concentració
concentration gradient: gradient de concentració
condenser: condensador
condensing enzyme: citrat-(*si*)-sintasa
conductance: conductància
conductivity: conductivitat
conductometry: conductimetria
conference: 1. congrés. 2. reunió. 3. simpòsium
confirmatory test: prova confirmatòria
conical flask: matràs d'Erlenmeyer; erlenmeyer
conidiophore: conidiòfor
conjugated : [*amb el significat de*] esterificat
conjugation: conjugació
consensus sequence: seqüència de consens
consensus value: valor consensual

consistent: coherent
consolidation: fusió d'empreses
constant: constant
content: contingut
contents: [d'un document] índex
continuous flow: flux continu
continuous method: mètode continu
continuous operation: operació contínua
contour clamped homogeneous electric field electrophoresis:
 electroforesi de camp elèctric homogeni de contorns limitats
contraceptive: [amb el significat de] anticonceptiu
control group: [amb el significat de] **1.** grup de referència **2.** grup
 testimoni
control material: material de control
convalescent serum: sèrum de convalescent
convenor: coordinador
Coombs' test: prova de Coombs, reacció de Coombs
copper: coure
coproporphyrin: coproporfirina
coproporphyrinogenase: coproporfirinogen-oxidasa
coproporphyrinogen oxidase: coproporfirinogen-oxidasa
copy DNA: DNA complementari
core: [d'un virus] núcli
corticoliberin: corticoliberina
corticosterone 18-hydroxylase: corticosterona-18-monooxigenasa
corticosterone methyl oxidase I: corticosterona-
 18-monooxigenasa
corticosterone 18-monooxygenase: corticosterona-
 18-monooxigenasa
corticotrophin: [substància endògena] corticotropina
corticotrophin: [fàrmac] corticotrofina
corticotropin: coticotropina

corticotropin-releasing factor: corticoliberina
cortisol: cortisol; hidrocortisona
cortisone reductase: 3 (ó 20)-hidroxiesteroide-deshidrogenasa
cos end: extrem cos
cos site: extrem cos
cosmid: cosmidi
cot value: cot
coulomb: coulomb
coulometry: coulombimetria
count: 1. compte 2. comptatge
counterimmunoelectrophoresis: contraimmunoelectroforesi
counterstain: contratinció
countertranscript: contratranscrit
counting chamber: 1. cambra de comptatge. 2. hemocitòmetre
cover slip: cobreobjectes
C peptide: pèptid C
CPK: creatina-cinasa
CPS: carbamoíl-fosfat-sintasa (amoníac)
CPS I: carbamoíl-fosfat-sintasa (amoníac)
C reactive protein: proteïna C reactiva
creatinase: creatinasa
creatine: creatina
creatine kinase: creatina-cinasa
creatine kinase BB: creatina-cinasa 1
creatine kinase MB: creatina-cinasa 2
creatine kinaseMM: creatina-cinasa 3
creatine phosphokinase: creatina-cinasa
creatininase: creatininasa
creatinine: creatinina
creatinine: [*quan en realitat es fa referència a creatinina més ió creatinini*] creatinini
creatinine clearance: depuració de creatinini

creatinine deaminase: creatinina-desaminasa
creatininemia: 1. concentració de creatinini en plasma 2.
concentració de creatinini en sèrum
creatininium: [creatinina més ió creatinini] creatinini^T
 cresolase: monofenol-monooxigenasa
CRF: corticoliberina
cross-hybridization: hibridació per encreuament
cross match: prova d'histocompatibilitat encreuada
crossed immunoelectrophoresis: immunoelectroforesi encreuada
crossing-over: entrecreuament
crossover fixation: fixació entrecreuada
cross reaction: reacció encreuada
crotalase: venombina A
***Crotalus adamanteus* serine proteinase:** venombina A
CRP: proteïna C reactiva
cryoglobulin: crioglobulina
cryoprecipitable protein: proteïna crioprecipitable
crystal violet stain: tinció amb clorur de metilrosanilini
CS: coriomamotropina
CSF protein content: concentració de proteïna en líquid
cefaloraquidi
CSF sugar: concentració de glucosa en líquid cefaloraquidi
culdocentesis: culdocentesi
culture: cultiu
culture medium: medi de cultiu
cut-off point: valor discriminant
cutting enzyme: enzim tallador
cutting sequence: seqüència de tall
cybrid: híbrid^T
35-cyclic AMP synthetase: adenilat-ciclasa
35-cyclic-nucleotide phosphodiesterase: nucleòtid-3'-5'-cíclic-
fosfodiesterasa

cyclooxygenase: prostaglandina-endoperòxid-sintasa
cyclosporin: ciclosporina
cyclosporin A: ciclosporina
cyclosporine: ciclosporina
cylindruria: cilindrúria
cyst: quist
cystathionase: cistationina- γ -liasa
 γ -cystathionase: cistationina- γ -liasa
cystathionine γ -lyase: cistationina- γ -liasa
cystathionine β -synthase: cistationina- β -sintasa
cytokine: citocina
cysteine: cisteina
cysteine desulhydrase: cistationina- γ -liasa
cystine: cistina
cystine desulhydrase: cistationina- γ -liasa
cytidine deaminase: citidina-desaminasa
cytidine 5'-diphosphate: 5'-difosfat de citidina
cytidine 5'-phosphate: 5'-fosfat de citidina
cytidine 5'-triphosphate: 5'-trifosfat de citidina
cytidine: citidina
cytochemistry: citoquímica
cytochrome: citocrom
cytochrome *a3*: citocrom-*c*-oxidasa
cytochrome *aa3*: citocrom-*c*-oxidasa
cytochrome-*b5* reductase: citocrom-*b5*-reductasa
cytochrome-*c* oxidase: citocrom-*c*-oxidasa
cytochrome oxidase: citocrom-*c*-oxidasa
cytochrome *P-450*sc: colesterol-monooxigenasa (escisora de la cadena lateral)
cytogenetics: citogenètica
cytology: citologia
cytometry: citometria

cytopathic effect: efecte citopàtic
cytopathology: citopatologia
cytosol aminopeptidase: leucil-aminopeptidasa
cytosine: citosina
2-D-electrophoresis: electroforesi bidimensional
dark-field microscopy: microscòpia de camp fosc
daughter-strand gap repair: reparació per recombinació
Davaine's bacillus: *Bacillus anthracis*
debranching enzyme: 1. α -dextrina-endo-1,6- α -glucosidasa 2. isoamilasa
decadic absorbance: absorbància decimal
decadic attenuation: atenuància decimal
decay constant: constant de desintegració
decolorizer: decolorant
decontamination: descontaminació
defective phage: fag defectuós
definitive host: hoste definitiu
definitive measurement procedure: procediment de mesura definitiu
definitive method: mètode definitiu
definitive value: valor definitiu
degree: grau
degree of dissociation: grau de dissociació
dehydroepiandrosterone: deshidroepiandrosterona
deiodinase: iodur-peroxidasa
deleterious mutation: mutació deletèria
deletion: deleció
denaturing gradient gel electrophoresis: electroforesi en gel amb gradient desnaturalitzant
denaturation: desnaturalització
density: densitat
deoxyadenosine: desoxiadenosina

deoxycorticosterone: desoxicorticosterona; desoxicortona
11-deoxycortisol: 11-desoxicortisol
deoxycytidine: desoxicitidina
deoxyguanosine: desoxiguanosina
deoxyguanylate kinase: guanilat-cinasa
deoxyribonuclease I: desoxiribonucleasa I
deoxyribonuclease II: desoxiribonucleasa II
deoxyribonuclease S1: nucleasa S1 d'*aspergillus*
deoxyribonucleotide: desoxiribonucleòtid
deoxyribonucleic acid: àcid desoxiribonucleic
deoxyuridine: desoxiuridina
dephosphophosphorylase kinase: fosforilasa-cinasa
depletion: 1. esgotament. 2. reducció. 3. disminució
deprivation: 1. privació. 2. deshabitució
derepression: desrepressió
derived quantity: magnitud derivada
derived unit: unitat derivada
dermatophyte: dermatòfit
20,22-desmolase: colesterol-monooxigenasa (escissora de la cadena lateral)
destabilizing protein: proteïna desestabilitzadora
detectability: detectabilitat
detection limit: límit de detecció
detector: detector
detergent: detergent
determination: determinació
dexametasone: dexametasona
 α -dextrin endo-1,6- α -glucosidase: α -dextrina-endo-1,6- α -glucosidasa
dextrin 6- α -D-glucosidase: amilo-1,6-glucosidasa
***N,N'*-diacetylchitobiosyl β -*N*-acetylglucosaminidase:** manosil-glicoproteïna-endo-

β -*N*-acetilglucosaminidasa
diacylglycerol lipase: lipoproteïna-lipasa
diagnosis: diagnòstic; diagnosi
diagnostic sensitivity: sensibilitat diagnòstica
diagnostic specificity: especificitat diagnòstica
diakinesis: diacinesi
dialysis: diàlisi
diamine oxidase: amina-oxidasa (cuprífera)
diamino oxhydrase: amina-oxidasa (cuprífera)
diaphorase: 1. citocrom-*b5*-reductasa 2. dihidrolipoamida-
deshidrogenasa
dicloxacillin: dicloxacil lina
dicyclomine: dicicloverina
diethylpropion: anfepramona
difference scale: escala de diferències
differential blood count: comptatge leucocític diferencial; fórmula
leucocítica
differential count: comptatge leucocític diferencial; fórmula
leucocítica
differential diagnosis: diagnòstic diferencial
differentiation medium: medi de diferenciació
diffraction grating: xarxa de difracció
diffusion coefficient: coeficient de difusió
digitoxin: digitoxina
diglyceride lipase: lipoproteïna-lipasa
digoxin: digoxina
7,8-dihydrobiopterin synthetase: sepiapterina-reductasa
22,23-dihydroergocalciferol: (24*S*)-metilcalciol
dihydrofolate reductase: dihidrofolat-reductasa
dihydrolipoamide S-acetyltransferase: dihidrolipoamida-
S-acetiltransferasa
dihydrolipoamide dehydrogenase: dihidrolipoamida-

deshidrogenasa

dihydrolipoyl dehydrogenase: dihidrolipoamida-deshidrogenasa

dihydropteridine reductase: dihidropteridina-reductasa

dihydropyrimidine dehydrogenase (NADP⁺): dihidropirimidina-deshidrogenasa (NADP⁺)

dihydrotachysterol₃: dihidrocalciol

dihydrothymine dehydrogenase: dihidropirimidina-deshidrogenasa (NADP⁺)

dihydrouracil dehydrogenase (NADP⁺): dihidropirimidina-deshidrogenasa (NADP⁺)

1,25-dihydroxycholecalciferol: calcitriol

24(R),25-dihydroxycalcidiol: 24(R)-hidroxicalciol

1,25-dihydroxyergocalciferol: ercalcitriol

diiodothyronine 5-deiodinase: tiroxina-desiodinasa

β-diketonase: fumarilacetoacetasa

diluent: diluent

diluter: diluïdor

dimension (of a quantity): dimensió (d'una magnitud)

dimensionless quantity: magnitud adimensional; magnitud de dimensió 1

dimorphic fungi: fong dimorf

dipeptide hydrolase: peptidil-dipeptidasa A

dipeptidyl aminopeptidase I: dipeptidil-peptidasa I

dipeptidyl carboxypeptidase I: peptidil-dipeptidasa A

dipeptidyl-peptidase I: dipeptidil-peptidasa I

dipeptidyl transferase: dipeptidil-peptidasa I

diphenylhydantoin: fenitoïna

diphosphoglycerate mutase: bisfosfoglicerat-mutasa

2,3-diphosphoglycerate mutase: bisfosfoglicerat-mutasa

2,3-diphosphoglycerate phosphatase: bisfosfoglicerat-fosfatasa

diphtheria toxin: toxina diftèrica

diphtheroide: difteroide
diploid: diploide
diploene: diploè
dipstick: tira reactiva
dipyron: metamizole
direct agglutination test: prova d'aglutinació directa
direct bilirubin: bilirubina esterificada
direct fluorescent-antibody test: prova directa de l'anticòs fluorescent
direct fluorescent-antigen detection: detecció directa de l'antigen fluorescent
direct immunofluorescence test: prova directa d'immunofluorescència
direct wet mount: preparació en fresc
direct repeat: repetició directa
directed mutagenesis: mutagènesi dirigida
discrete flow: flux discret
discrete transport: transport discret
discrimination threshold: llindar discriminant
disease: malaltia
disinfectant: desinfectant
disinfection: desinfecció
disintegration constant: constant de desintegració
disjunction: disjunció
disopyramide: disopiramida
disorder: alteració; trastorn; desordre
dispase: aeromonolisina
dispenser: dispensador
dispersed repeat: repetició dispersa
displacement analysis: anàlisi per desplaçament
dissociation constant: constant de dissociació
distribution coefficient: coeficient de distribució

distribution constant: constant de distribució
divergent promoter: promotor divergent
DNA amplification: amplificació de DNA
DNA damage: lesió del DNA
DNA-directed DNA polymerase: DNA-polimerasa dirigida per DNA
DNA-directed RNA polymerase: RNA-polimerasa dirigida per DNA
DNA ligase (ATP): DNA-ligasa (ATP)
DNA ligase (NAD⁺): DNA-ligasa (NAD⁺)
DNA melting: fusió del DNA
DNA mutagenic repair: reparació mutàgena del DNA
DNA nucleotidylexotransferase: DNA-nucleotidilexotransferasa
DNA nucleotidyltransferase (DNA-directed): DNA-polimerasa dirigida per DNA
DNA nucleotidyltransferase (RNA-directed): DNA-polimerasa dirigida per RNA
DNA packaging: encapsidació del DNA
DNA polymerase α , β , γ : DNA-polimerasa dirigida per DNA
DNA polymerase I, II, III: DNA-polimerasa dirigida per DNA
DNA repair: reparació del DNA
DNA repair enzyme: 1. DNA-ligasa (NAD⁺) 2. DNA-ligasa (ATP)
DNA restriction: restricció del DNA
DNA sequence polymorphism: polimorfisme d'una seqüència de DNA
DNA topoisomerase: DNA-topoisomerasa
DNase: desoxiribonucleasa I
DNase I: desoxiribonucleasa I
DNase II: desoxiribonucleasa II
Döderlein's bacillus: *Lactobacillus acidophilus*
domain: domini

donor site: centre donador
dopamine β -hydroxylase: dopamina- β -monooxigenasa
dopamine β -monooxygenase: dopamina- β -monooxigenasa
dormancy: letargia
dosage effect: efecte de la dosi
dose: dosi
dose-effect curve: corba de dosi-resposta
dose equivalent: dosi equivalent
dot blot: transferència de punts
double helix: doble hèlix
double diffusion test: prova de doble difusió
double-minute: minicromosoma
double strand: cadena doble
double-strand break repair: reparació per recombinació
double-stranded DNA: DNA bicatenari
down mutation: mutació alentidora
down-promoter mutation: mutació alentidora
downstream: en direcció 3'^T
down time: període improductiu
doxycycline: doxiciclina
DPNH methaemoglobin reductase: citocrom-*b5*-reductasa
drift: deriva
drug: 1. fàrmac; medicament. 2. droga d'addicció
dry chemistry: 1. química en fase sòlida. 2. reactiu en fase sòlida
dry medium: medi sec
Ducrey's bacillus: *Haemophilus ducreyi*
duodenal content: contingut duodenal
duplex: dúplex
dysgonic: disgònic
Eberth's bacillus: *Salmonella typhi*
***E. coli* DNA ligase:** DNA-ligasa (NAD⁺)
***E. coli* exonuclease III:** exodesoxiribonucleasa III

ECA: peptidil-dipeptidasa A
ectoparasite: ectoparàsit
editor: director (d'una edició)
effective concentration: concentració eficaç
effector: efector
effluent: efluent
effusion: vessament
EIA: enzimoimmunoanàlisi
electric capacitance: capacitat elèctrica
electric charge: càrrega elèctrica
electric conductance: conductància elèctrica
electric conductivity: conductivitat elèctrica
electric current: corrent elèctric
electric current density: densitat de corrent elèctric
electric field strength: força del camp elèctric
electric mobility: movilitat elèctrica
electric resistance: resistència elèctrica
electric resistivity: resistivitat elèctrica
electroblotting: electrotransferència per adsorció
electrode: elèctrode
electrode potencial: potencial d'elèctrode
electrodialysis: electrodiàlisi
electro-endosmosis: electroendosmosi
electrogravimetry: electrogravimetria
electrokaryotipe: electrocariotip
electrokinetic potential: potencial electrocinètic
electrolysis: electròlisi
electrolyte: electròlit
electromotive force: força electromotriu; força electromotora
electron microscope: microscopi electrònic
electron microscopy: microscòpia electrònica
electron-transferring-flavoprotein dehydrogenase:

flavoproteïna-deshidrogenasa transferidora d'electrons
electronvolt: electró-volt
electrophoresis: electroforesi
electrophoretic karyotype: cariotip electroforètic
electrophoretic mobility: movilitat electroforètica
electroporation: electroporació
electropulsation: electropulsació
element: element
elementary charge: càrrega elemental
ELISA: ELISA
elixir: elixir
elongation: elongació
eluate: eluat
eluent: eluent
elution chromatography: cromatografia d'elució
elution curve: corba d'elució
emergency: urgència
emergency laboratory: laboratori d'urgències
emittance: emitància
empyema: empiema
ENA: antigen nuclear extraïble
encapsidation: encapsidació
encode: codificar
end-labeling: marcatge terminal
endo- α -N-acetylgalactosaminidase: glicopèptid-
 α -N-acetilgalactosaminidasa
endo- β -N-acetylglucosaminidase: manosil-glicoproteïna endo-
 β -N-acetilglucosaminidasa
endo-N-acetylneuraminidase: endo- α -sialidasa
endocervical mucus: moc endocervical
endoenzyme: endoenzim
endogenote: endogenot

endo-1,4--glucanase: cel lulasa
endoneuraminidase: endo- α -sialidasa
endonuclease S1 (*Aspergillus*): nucleasa S1 d'*aspergillus*
endoparasite: endoparàsit
endopeptidase K: endopeptidasa K
endoproteinase Asp-N: peptidil-Asp-metaloendopeptidasa
endoproteinase Glu-C: glutamil-endopeptidasa
endoproteinase Lis-C: lisil-endopeptidasa
endo- α -sialidase: endo- α -sialidasa
enhancer: intensificador
enolase: fosfopiruvat-hidratasa
enoxacin: enoxacina
enrichment culture: brou de cultiu
enrichment medium: medi de cultiu
enteral nutrition: nutrició enteral
enterokinase: enteropeptidasa
enteropeptidase: enteropeptidasa
enteroinvasive: enteroinvasor
enterotoxigenic: enterotoxigen
enterotoxin: enterotoxina
enthalpy: entalpia
entitic: entític
entity: entitat
entropy: entropia
entry exclusion: bloqueig d'entrada
entry site: centre acceptor
enzyme: enzim
enzyme activity: activitat enzimàtica
enzyme electrode: elèctrode enzimàtic
enzyme immunoassay: enzimoimmunoanàlisi
enzyme-linked immunosorbent assay: ELISA
eosin-methylene blue agar: agar-eosina-clorur de metiltionini

eosinophil: eosinofilòcit; eosinòfil
eosinophilocyte: eosinofilòcit; eosinòfil
epidemiology: epidemiologia
epigenetic: epigenètic
epinephrine: [substància endògena] **1.** adrenalina. **2.** adrenalini
epinephrine: [fàrmac] epinefrina
epitope: epítop
Epstein-Barr virus: virus d'Epstein-Barr
equatorial plate: placa equatorial
equilibrium constant: constant d'equilibrio
ergocalciferol: ercalciol, ergocalciferol
Erlenmeyer flask: matràs d'Erlenmeyer
Ermengen's bacillus: *Clostridium botulinum*
error: error
erythrasma: eritrasma
erythrocyte: eritròcit
erythrocyte sedimentation rate: eritrosedimentació
erythromycin: eritromicina
erythropoietin: eritropoetina
erythro sedimentation: eritrosedimentació
esculin agar: agar-esculina
essential trace element: oligoelement
ESR: eritrosedimentació
esterase: carboxilesterasa
estradiol-17 β : estradiol-17 β
estradiol 17 β -dehydrogenase: estradiol-17 β -deshidrogenasa
ethanol: etanol
ethanolamine kinase: etanolamina-cinasa
ethosuximide: etosuximida
ethylenediaminetetraacete: etilendinitrilotetracetat;
etilendiaminotetracetat
ethylenedinitrilotetraacetate: etilendinitrilotetracetat;

etilendiaminotetracetat

eugonic: eugònic

eukaryotic: eucariota

examination: 1. examen 2. exploració

excision: escissió

excitation: excitació

excitation energy: energia d'excitació

exclusion chromatography: cromatografia d'exclusió

exodeoxyribonuclease III: exodesoxiribonucleasa III

exoenzyme: exoenzim

exogenote: exogenot

exo-1,4- α -glucosidase: glucano-1,4- α -glucosidasa

exon: exó

3'-exonuclease: exonucleasa esplènica

5'-exonuclease: fosfodiesterasa I

exo- α -sialidase: exo- α -sialidasa

exotoxin: exotoxina

exo-1,4- β -xylosidase: xilano-1,4- β -xilosidasa

expectoration: esput

experimental standard deviation: desviació estàndard experimental

expression: expressió

extended DNA: DNA expandit

external quality assessment: avaluació externa de la qualitat

external quality control: control extern de la qualitat

extinction · [*amb el significat de*] absorbància

extracellular fluid: fluid extracel·lular

extractable nuclear antigen: antigen nuclear extraïble

exudate: exsudat

F-duction: F-ducció

facultative anaerobe: anaerobi facultatiu

factor: factor

factor XIIIa: proteïna-glutamina- γ -glutamilttransferasa
faecal culture: coprocultiu
faeces: femta
false negative: negatiu fals
false positive: positiu fals
farad: farad
Faraday constant: constant de Faraday
fastidious anaerobe: anaerobi exigent
fasting: en dejú
fatty acid: àcid gras
fatty acid thiokinase (long chain): àcid-gras-de-cadena-llarga-
CoA-ligasa
FBC: hemograma complet
fecal culture: coprocultiu
feces: femta
feedback: retroacció
fermentation: fermentació
fermentation test: prova de fermentació
ferricyanide: hexacianoferrat(III)
ferritin: ferritina
ferrochelataze: ferroquelatasa
ferrocyanide: hexacianoferrat(II)
ferroxidase: ferroxidasa
Feseri's bacillus: *Clostridium chauvoei*
fetal hæmoglobin: hemoglobina fetal
fetal Hb: hemoglobina fetal
 α -fetoprotein: α -fetoproteïna
FIA: fluoroimmunoanàlisi
fibrin: fibrina
fibrin degradation products: productes de la degradació de la
fibrina
fibrinase: plasmina

fibrinogen: fibrinogen
fibrinogen split products: productes de la degradació del fibrinogen
fibrinogenase: trombina
fibrinoligase: proteïna-glutamina- γ -glutamyltransferasa
fibrinolysin: plasmina
fibroblast: fibroblast
ficain: ficaina
ficin: ficaina
Fick's bacillus: *Proteus vulgaris*
field inversion gel electrophoresis: electroforesi d'inversió de camp en gel
fill-in reaction: reacció de farciment
filter flask: matràs de filtració
filter hybridization: hibridació sobre filtre
filtration: filtració
fimbriae: fimbria
fingerprinting: obtenció de l'empremta genètica
firefly luciferase: *photinus*-luciferina-4-monooxigenasa (hidrolitzant d'ATP)
fission: fisió
fistula: fístula
flagellar stain: tinció flagel lar
flame atomic absorption spectrometry: espectrometria d'absorció atòmica de flama
flame atomic emission spectrometry: espectrometria d'emissió atòmica de flama
flame photometry: espectrometria d'emissió atòmica de flama
flanking sequence: seqüència delimitadora^T
flavin mononucleotide: mononucleòtid de flavina
flavin-adenine dinucleotide: dinucleòtid de flavina i adenina
Flexner's bacillus: *Shigella flexneri*

flow: flux
flow cytometry: citometria de flux
flow injection: injecció en flux
flow rate: cabal
fluconazole: fluconazol
fluorescein: fluoresceïna
fluorescence immunoassay: fluoroimmunoanàlisi
fluorescence polarization immunoassay: fluoroimmunoanàlisi de polarització
fluorescent-antibody test: prova de l'anticòs fluorescent
fluorescent stain: tinció fluorescent
fluorometry: fluorimetria
flush end: extrem rom
flux: flux
FMN reductase: NAD(P)H-deshidrogenasa (FMN)
folate: folat
folic acid: [*amb el significat de*] folat
follicle-stimulating hormone: fol litropina
follicle-stimulating-hormone-releasing factor: fol liberina
follitropin: fol litropina
fomite: fomes
food-borne illness: malaltia transmesa per aliments
footprint: tècnica de l'empremta proteínica^T
footprinting: obtenció de l'empremta proteínica
force: força
formaldehyde: formaldehid
formate: formiat
formate-tetrahydrofolate ligase: formiat-tetrahidrofolat-ligasa
formimino-L-glutamic transferase: glutamat-formiminotransferasa
formiminotetrahydrofolate cyclodeaminase: formiminotetrahidrofolat-ciclodesaminasa

formimino-THF cyclodeiminase: formiminotetrahidrofolat-ciclodesaminasa
formyltetrahydrofolate synthetase: formiat-tetrahidrofolat-ligasa
formyl-THF synthetase: formiat-tetrahidrofolat-ligasa
forward mutation: mutació directa
FPIA: fluoroimmunoanàlisi de polarització
fractile: qualtil^T; fractil^T
fraction: fracció
frame-shift mutation: mutació del marc de lectura
free: [amb el significat de] **1.** no unit/da a proteïna **2.** no esterificat/ada
free energy: energia lliure
free fatty acid: àcid gras no esterificat
frequency: freqüència
frictional coefficient: coeficient de fricció
friction factor: factor de fricció
Friedewald's formula: fórmula de Friedewald
Friedlander's bacillus: *Klebsiella pneumoniae*
fructaldolase B: fructosa-bisfosfat-aldolasa
fructoaldolase: fructosa-bisfosfat-aldolasa
β-fructofuranosidase: β-fructofuranosidasa
fructokinase: fructocinasa
fructosamine: fructosamina
fructose: fructosa
fructose-bisphosphatase: fructosa-bisfosfatasa
fructose-bisphosphate aldolase: fructosa-bisfosfat-aldolasa
fructose-1,6-bisphosphate aldolase B: fructosa-bisfosfat-aldolasa
fructose-1,6-bisphosphate triosephosphate-lyase:
fructosa-bisfosfat-aldolasa
fructose 1,6-diphosphatase: fructosa-bisfosfatasa
fructose diphosphate aldolase: fructosa-bisfosfat-aldolasa
fructose 1,6-phosphatase: fructosa-bisfosfatasa

fructose 1-phosphate aldolase: fructosa-bisfosfat-aldolasa
fructose-6-phosphate kinase: 6-fosfofructocinasa
 β -fructosidase: β -fructofuranosidasa
frusemide: furosemida
FSH: fol litropina
FSH-RF: fol liberina
FTA: anticòs fluorescent antitreponèmic
 α -L-fucosidase: α -L-fucosidasa
full blood count: hemograma complet
fumarate hydratase: fumarat-hidratasa
fumarylacetoacetase: fumarilacetoacetasa
functional test: prova funcional
fungus: fong
fungemia: fungèmia
furosemide: furosemida
galactokinase: galactocinasa
galactosamine-6-sulfatase: *N*-acetilgalactosamina-6-sulfatasa
galactose: galactosa
galactose 1-dehydrogenase: galactosa-1-deshidrogenasa
 β -galactose dehydrogenase: galactosa-1-deshidrogenasa
galactose epimerase: UDP-glucosa-4-epimerasa
galactose oxidase: galactosa-oxidasa
galactose-1-phosphate uridylyltransferase: UTP–
hexosa-1-fosfat-uridililtransferasa o UDPglucosa–
hexosa-1-fosfat-uridililtransferasa
galactose-6-sulfate sulfatase: *N*-acetilgalactosamina-6-sulfatasa
 α -galactosidase: α -galactosidasa
 β -galactosidase: β -galactosidasa
 β -galactoside α -2,3-sialyltransferase: β -galactósido- α -
2,3-sialiltransferasa
 β -galactoside α -2,6-sialyltransferase: β -galactósido- α -
2,6-sialiltransferasa

galactosylceramidase: galactosilceramidasa
galactosylgalactosylglucosylceramidase:
galactosilgalactosilglucosilceramidasa
 α -galactosyl hydrolase: α -galactosidasa
galley proof: galerada
gamma GT: γ -glutamiltransferasa
gapped DNA: DNA incomplet
Gartner's bacillus: *Salmonella enteritidis*
gas chromatography: cromatografia en fase gasosa; cromatografia de gasos
gas-liquid chromatography: cromatografia gas-líquid
gas sterilizer: esterilitzador per gas
gastric contents: contingut gàstric
gastric juice: Sug gàstric
gastricsine: gastricsina
gastrin: gastrina
gene: gen
gene bank: genoteca
gene coupling: aparellament gènic
gene deletion: deleció gènica
gene disruption: interrupció gènica
gene dosage: dosi gènica
gene library: genoteca
gene manipulation: manipulació gènica
gene tagging: marcatge gènic
gene targeting: reconeixement gènic
gene tracking: seguiment gènic
genetic background: context genètic
genetic code: codi genètic
genetic code degenerescence: redundància del codi genètic
genetic engineering: enginyeria genètica
genetic fingerprint: empremta genètica^T

genetic footprint: empremta proteínica^T
genetic load: càrrega genètica
genetic marker: marcador genètic
genetic transfer: transferència genètica
genetics: genètica
genome: genoma
genomic library: genoteca genòmica
genomic mismatch scanning: escandallatge genòmic de malaparellament
genotype: genotip
gentamicin: gentamicina
gentiobiase: β -glucosidasa
germ: microorganisme
germ tube test medium: medi per a la prova de germinació
gestational protein: proteïna gravídica
GFR: cabal de filtració glomerular
GGT: γ -glutamilttransferasa
GH: somatotropina
Ghon-Sachs bacillus: *Clostridium septicum*
GH-RF: somatoliberina
Gibbs free energy: energia lliure de Gibbs
Giemsa stain: tinció de Giemsa
glandular kallikrein: calicreïna tissular
globulin: globulina
glomerular filtrate: filtrat glomerular
glomerular filtration: filtració glomerular
glomerular filtration rate: cabal de filtració glomerular
glomeruli: glomèruls
GLP: bones pràctiques de laboratori
glucagon: glucagó
1,4- α -glucan branching enzyme: enzim ramificador de l'1,4- α -glucà

glucan 1,4- α -glucosidase: glucà-1,4- α -glucosidasa
1,4- α -glucan 6- α -glucosyltransferase: 1,4- α -glucà-6- α -glucosiltransferasa
6-glucàhidrolase: α -dextrina-endo-1,6- α -glucosidasa
glucemia: **1.** concentració de glucosa en plasma **2.** concentració de glucosa en sèrum **3.** concentració de glucosa en sang
glucoamylase: glucà-1,4- α -glucosidasa
glucocerebrosidase: glucosilceramidasa
glucoinvertase: α -glucosidasa
glucokinase: glucocinasa
glucokinase: hexocinasa
gluconate kinase: gluconocinasa
gluconokinase: gluconocinasa
glucophosphomutase: fosfoglucomutasa
glucosamine-6-phosphate isomerase (glutamine-forming): glutamina-fructosa-6-fosfat-transaminasa
glucose: glucosa
glucose 1-dehydrogenase: glucosa-1-deshidrogenasa
glucose oxidase: glucosa-oxidasa
glucose oxyhydrase: glucosa-oxidasa
glucose-6-phosphatase: glucosa-6-fosfatasa
glucose-6-phosphate 1-dehydrogenase: glucosa-6-fosfat-1-deshidrogenasa
glucose-6-phosphate isomerase: glucosa-6-fosfat-isomerasa
glucosephosphate isomerase: glucosa-6-fosfat-isomerasa
glucose-1-phosphate uridylyltransferase: UTP-glucosa-1-fosfat-uridililtransferasa
glucose phosphomutase: fosfoglucomutasa
glucose tolerance test: prova de tolerància a la glucosa
 α -glucosidase: α -glucosidasa
 β -glucosidase: β -glucosidasa
glucosidosucrase: α -glucosidasa

glucosuria: [amb el significat de] **1.** concentració de glucosa en orina **2.** excreció de glucosa en orina

glucosylceramidase: glucosilceramidasa

β -glucuronidase: β -glucuronidasa

glucuronosyltransferase: glucuronosiltransferasa

glutamate: glutamat

glutamate–cysteine ligase: glutamat–cisteína-ligasa

glutamate decarboxylase: glutamat-descarboxilasa

glutamate dehydrogenase: glutamat-deshidrogenasa

glutamate dehydrogenase: glutamat-deshidrogenasa [NAD(P)⁺]

glutamate dehydrogenase (NADP⁺): glutamat-deshidrogenasa (NADP⁺)

glutamate dehydrogenase [NAD(P)⁺]: glutamat-deshidrogenasa [NAD(P)⁺]

glutamate formiminotransferase: glutamat-formiminotransferasa

glutamate formyltransferase: glutamat-formiminotransferasa

glutamic acid: àcid glutàmic

glutamic-alanine transaminase: alanina-transaminasa

glutamic-aspartic transaminase: aspartat-transaminasa

glutamic dehydrogenase: **1.** glutamat-deshidrogenasa **2.** glutamat-deshidrogenasa [NAD(P)⁺] **3.** glutamat-deshidrogenasa (NADP⁺)

glutamic-oxaloacetic transaminase: aspartat-transaminasa

glutamic-pyruvic transaminase: alanina-transaminasa

glutaminase: glutaminasa

glutamine: glutamina

glutamine–fructose-6-phosphate transaminase: glutamina–fructosa-6-fosfat-transaminasa

glutamine phosphoribosylpyrophosphate amidotransferase: amidofosforibosiltransferasa

glutamine-pyruvate aminotransferase: glutamina–

fructosa-6-fosfat-transaminasa

γ -glutamylcysteine synthase: glutamat–cisteïna-ligasa

γ -glutamylcysteine synthetase: glutamato–cisteïna-ligasa

glutamyl endopeptidase: glutamil-endopeptidasa

γ -glutamyltransferase: γ -glutamiltransferasa

glutamyl transpeptidase: γ -glutamiltransferasa

γ -glutamyl transpeptidase: γ -glutamiltransferasa

glutaryl-CoA dehydrogenase: glutaril-CoA-deshidrogenasa

glutathione S-alkyltransferase: glutatió-transferasa

glutathione S-aralkyltransferase: glutatió-transferasa

glutathione S-aryltransferase: glutatió-transferasa

glutathione peroxidase: glutatió-peroxidasa

glutathione reductase: glutatió-reductasa (NADPH)

glutathione reductase (NADPH): glutatió-reductasa (NADPH)

glutathione synthase: glutatió-sintasa

glutathione synthetase: glutatió-sintasa

glutathione transferase: glutatió-transferasa

glutethimide: glutetimida

N-glycanase: pèptid- N^4 -(*N*-acetil- β -glucosaminil)asparagina-amidasa

O-glycan peptide hydrolase: glicopèptid- α -*N*-acetilgalactosaminidasa

glycated hemoglobin: glicohemoglobina

glycemia: **1.** concentració de glucosa en plasma **2.** concentració de glucosa en sèrum **3.** concentració de glucosa en sang

glyceraldehyde-3-phosphate dehydrogenase: gliceraldehid-3-fosfat-deshidrogenasa

glyceraldehyde-3-phosphate dehydrogenase (NADP⁺) (phosphorylating): gliceraldehid-3-fosfat-deshidrogenasa (NADP⁺) (fosforilant)

glycerate dehydrogenase: glicerat-deshidrogenasa

glycerate phosphomutase: bisfosfoglicerat-mutasa
glyceric dehydrogenase: glicerat-deshidrogenasa
glycerol dehydrogenase: glicerol-deshidrogenasa
glycerol kinase: glicerol-cinasa
glycerol-3-phosphate dehydrogenase (NAD⁺): glicerol-3-fosfat-deshidrogenasa (NAD⁺)
glycerol-3-phosphate oxidase: glicerol-3-fosfat-oxidasa
glycerophosphatase: *1.* fosfatasa àcida *2.* fosfatasa alcalina
α-glycerophosphate dehydrogenase: glicerol-3-fosfat-deshidrogenasa (NAD⁺)
glycine: glicina
glycine decarboxylase: glicina-deshidrogenasa (descarboxilant)
glycine dehydrogenase (decarboxylating): glicina-deshidrogenasa (descarboxilant)
glycine synthase: *1.* aminometiltransferasa *2.* glicina-deshidrogenasa (descarboxilant)
glycogenase: *1.* α-amilasa *2.* β-amilasa
glycogen phosphorylase: glucogen-fosforilasa
glycogen phosphorylase kinase: fosforilasa-cinasa
glycogen synthase: glucogen-sintasa
glycogen synthetase: glucogen-sintasa
glycohemoglobin: glicohemoglobina
glycolaldehydetransferase: transcetolasa
glycopeptidase: pèptid-*N*⁴-(*N*-acetil-β-glucosaminil)ASPARAGina-amidasa
glycopeptide α-*N*-acetylgalactosaminidase: glicopèptid-α-*N*-acetilgalactosaminidasa
glycopeptide *N*-glycosidase: pèptid-*N*⁴-(*N*-acetil-β-glucosaminil)ASPARAGina-amidasa
glycoprotein 4-β-galactosyl-transferase:
β-*N*-acetilglucosaminilglicopèptid-β-1,4-galactosiltransferasa

O-glycosidase: glicopèptid- α -N-acetilgalactosaminidasa
glycosuria: [amb el significat de] **1.** concentració de glucosa en orina **2.** excreció de glucosa en orina
glycosylated hemoglobin: glicohemoglobina
glyoxalase: lactoilglutació-liasa
glyoxilate reductase: glioxilat-reductasa
glyoxylate reductase: glicerat-deshidrogenasa
GnRH : gonadoliberina
gonadoliberin: gonadoliberina
gonadorelin: gonadorelina
gonadotropin: gonadotropina
gonadotropin hormone: gonadotropina
gonadotropin-releasing factor: gonadoliberina
gonococcus: *Neisseria gonorrhoeae*
GOT: aspartat-aminotransferasa
GPT: alanina-aminotransferasa
Gram-negative: gramnegatiu
Gram-positive: grampositiu
Gram stain: tinció de Gram
granulocyte: granulòcit
gratuitous inducer: inductor gratuït
gravimetry: gravimetria
gray: gray
gross mutation: mutació voluminosa
growth factor: factor de creixement
growth hormone: somatotropina
growth hormone-releasing factor: somatoliberina
 γ GT: γ -glutamiltransferasa
 γ -GTP: γ -glutamiltransferasa
GTP cyclohydrolase I: GTP-ciclohidrolasa I
guanase: guanina-desaminasa
guanine: guanina

guanine aminase: guanina-desaminasa
guanine deaminase: guanina-desaminasa
guanine phosphoribosyltransferase: hipoxantina-
fosforibosiltransferasa
guanosine: guanosina
guanosine 5'-diphosphate: 5'-difosfat de guanosina
guanosine-5'-monophosphate kinase: guanilat-cinasa
guanosine 5'-phosphate: 5'-fosfat de guanosina
guanosine 5'-triphosphate: 5'-trifosfat de guanosina
guanylate kinase: guanilat-cinasa
hæm: hem
hæm synthase: ferroquelatasa
hæm synthetase: ferroquelatasa
hæmatology: hematologia
hæmeprotein: hemoproteïna
hæmoglobin: hemoglobina
hæmoglobin A1 : glicohemoglobina
hæmolytic: hemòlisi
hæmolyzed blood: sang hemolitzada
Hageman factor: factor XII de la coagulació
Hageman factor (activated): factor XIIa de la coagulació
hair: 1. pèl 2. cabell
hair penetration test: prova de la penetració capil·lar
hairpin loop: llaç^T
half-life: semivida
Hanks buffered salts solution: solució amortidora de sals de
Hanks
Hansen's bacillus: *Mycobacterium leprae*
haploid: haploide
haplotype: haplotip
haptén: haptè
haptoglobin: haptoglobina

HDL-colesterol: colesterol de lipoproteïnes d'alta densitat;
colesterol d'HDL

heat capacity: capacitat tèrmica

heat shock: xoc tèrmic

heat sterilization: esterilització per calor

HeLa cell: cèl lula HeLa

helix-turn-helix: hèlx-llaç-hèlix^T

helminth: helmint

helper: auxiliar

hem: hem

hem synthase: ferroquelatasa

hem synthetase: ferroquelatasa

hemacytometer chamber: cambra hemocitomètrica

hemagglutination: hemaglutinació

hemagglutination inhibition: inhibició de l'hemaglutinació

hemagglutination inhibition test: prova d'inhibició de
l'hemaglutinació

hematology: hematologia

hematoxilyn and eosin stain: tinció amb hematoxilina i eosina

hemeprotein: hemoproteïna

hemoglobin: hemoglobina

hemoglobin A₁ : glicohemoglobina

hemolysis: hemòlisi

hemolyzed blood: sang hemolitzada

Henderson-Hasselbach equation: ecuació
d'Henderson-Hasselbach

henry: henry

heparan- α -glucosaminide *N*-acetyltransferase: heparàn- α -
glucosaminida-*N*-acetiltransferasa

heparan sulfamatase: *N*-sulfoglucosamina-sulfohidrolasa

heparan *N*-sulfamidase: *N*-sulfoglucosamina-sulfohidrolasa

heparan *N*-sulfatase: *N*-sulfoglucosamina-sulfohidrolasa

heparan sulfate sulfatase: *N*-sulfoglucosamina-sulfohidrolasa
heparin: heparina
heparinized blood: sang heparinitzada
heparinized syringe: xeringa heparinitzada
hepatic clearance: depuració hepàtica
hepatitis A virus: virus de l'hepatitis A
hepatitis B virus: virus de l'hepatitis B
hepatitis C virus: virus de l'hepatitis C
hepatitis B core antigen: antigen nuclear de l'hepatitis B
hertz: hertz
heteroduplex analysis: anàlisi heterodúplex
heteroduplex mapping: cartografia heterodúplex
heterogeneous immunoassay: immunoanàlisi heterogània
heterogenote: heterogenot
heteropycnosis: heteropicnosi
heteroscedaticity: heterocedasticitat
heterothroph: heteròtrof
heterozygote: heterocigot
hexachlorophene: hexaclorofè
hexokinase: hexocinasa
hexokinase I: hexocinasa
hexokinase D: hexocinasa
hexokinase type IV: hexocinasa
hexosaminidase: β -*N*-acetilhexosaminidasa
hexosediphosphatase: fructosa-bisfosfatasa
hexosephosphate aminotransferase: glutamina–fructosa-6-fosfat-transaminasa
hexosephosphate isomerase: glucosa-6-fosfat-isomerasa
hexose-1-phosphate uridylyltransferase: UDP-glucosa–hexosa-1-fosfat-uridililtransferasa
HGF: glucagó
high-performance liquid chromatography: cromatografia en fase

líquida d'alta eficàcia; cromatografia de líquids d'alta eficàcia
high-pressure liquid chromatography: cromatografia en fase
líquida d'alta eficàcia; cromatografia de líquidos d'alta eficàcia
hippurate test: prova de l'hipurat
histaminase: amina-oxidasa (cuprífera)
histidase: histidina-amoniaco-liasa
histidinase: histidina-amoniaco-liasa
histidine: histidina
histidine ammonia-lyase: histidina-amoniaco-liasa
histidine α -deaminase: histidina-amoniaco-liasa
histochemistry: histoquímica
histocompatibility test: prova d'histocompatibilitat
histology: histologia
histone: histona
histopathology: histopatologia
HMG-CoA lyase: hidroximetilglutaril-CoA-liasa
holocarboxylase synthetase: biotina-[propionil-CoA-carboxilasa
(hidrolitzant d'aTP)- ligasa
homeobox: homeoseqüència
homocarnosinase: X-His-dipeptidasa
homoduplex: homodúplex
homogeneous immunoassay: immunoanàlisi homogènia
homogenote: homogenot
homogentisate 1,2-dioxygenase: homogentisat-1,2-dioxigenasa
homogentisate oxygenase: homogentisat-1,2-dioxigenasa
homogentisicase: homogentisat-1,2-dioxigenasa
homology: homologia
homoscedasticity: homocedasticitat
homoserine deaminase: cistationina- γ -liasa
homoserine dehydratase: cistationina- γ -liasa
homovanillic acid: 4-hidroxi-3-metoxifenilacetat
homozygote: homocigot

Hormann's bacillus: *Corynebacterium pseudodiphthericum*
hormone: hormona
host cell: cèl·lula hostessa
host computer: ordinador central
hot spot: punt calent
housekeeping gene: gen de manteniment
HPLC: cromatografia en fase líquida d'alta eficàcia; cromatografia de líquids d'alta eficàcia
human immunodeficiency virus: virus de l'immunodeficiència humana; virus de la sida
human leukocyte antigen: antigen leucocític humà
human menopausal gonadotropin: urogonadotropina
humidophilic: humidofílic
hyaluronate lyase: hialuronat liasa
hyaluronidase: *1.* hialuronat-liasa *2.* hialuronoglucosaminidasa *3.* hialuronoglucuronidasa
hyaluronoglucosaminidase: hialuronoglucosaminidasa
hyaluronoglucosidase: hialuronoglucosaminidasa
hyaluronoglucuronidase: hialuronoglucuronidasa
hybridization: hibridació
hybridoma: hibridoma
hydrogen carbonate: hidrogenocarbonat
hydrogenion: ió hidrogen
hydrolisis: hidròlisi
3-hydroxyacyl-CoA dehydrogenase: 3-hidroxiacil-CoA-deshidrogenasa
β-hydroxyacyl dehydrogenase: 3-hidroxiacil-CoA-deshidrogenasa
hydroxyacylglutathione hydrolase: hidroxiacilglutatió-hidrolasa
S-(hydroxyalkyl)-glutathione lyase: glutatió-transferasa
3-hydroxybutyrate dehydrogenase: 3-hidroxiabutirat-deshidrogenasa
β-hydroxybutyric acid: *1.* àcid 2-hidroxiabutíric. *2.* 2-

hidroxibutirat

24(R)-hydroxycalcidiol: 24(R)-hidroxicalcidiol

25-hydroxycholecalciferol: calcidiol

5-hydroxyindolylacetate: [*àcid 5-hidroxiindolilacètic més ió 5-hidroxiindolilacetat*] 5-hidroxiindolilacetat

5-hydroxyindolylacetic acid: àcid 5-hidroxiindolilacètic

5-hydroxyindolylacetic acid: [*quan en realitat fa referència a àcid 5-hidroxiindolilacètic més ió 5-hidroxiindolilacetat*] 5-hidroxiindolilacetat

3-hydroxyisobutyryl-CoA hydrolase: 3-hidroxiisobutiril-CoA-hidrolasa

21-hydroxylase: esteroide-21-monooxigenasa

17 α -hydroxylase: esteroide-17 α -monooxigenasa

11 β -hydroxylase: esteroide-11 β -monooxigenasa

11 β /18-hydroxylase: esteroide-11 β -monooxigenasa

4-hydroxy-3-methoxymandelate: [*àcid 4-hidroxi-3-metoximandèlic més ió 4-hidroxi-3-metoximandelat*] 4-hidroxi-3-metoximandelat

4-hydroxy-3-methoxymandelic acid: àcid 4-hidroxi-3-metoximandèlic

4-hydroxy-3-methoxymandelic acid: [*quan en realitat fa referència a àcid 4-hidroxi-3-metoximandèlic més ió 4-hidroxi-3-metoximandelat*] 4-hidroxi-3-metoximandelat

4-hydroxy-3-methoxyphenylacetate:
4-hidroxi-3-metoxifenilacetat

4-hydroxy-3-methoxyphenylacetate acid: àcid
4-hidroxi-3-metoxifenilacètic

hydroxymethylbilane synthase: hidroximetilbilà-sintasa

hydroxymethylglutaryl-CoA lyase: hidroximetilglutaril-CoA-liasa

hydroxymethylglutaryl-CoA reductase (NADPH):
hidroximetilglutaril-CoA-reductasa (NADPH)

4-hydroxyphenylpyruvate dioxygenase: 4-hidroxiifenilpiruvat-

dioxigenasa

17 α -hydroxyprogesterone aldolase: 17 α -hidroxiprogesterona-aldolasa

17 α -hydroxyprogesterone C-17/C-20 lyase: 17 α -hidroxiprogesterona-aldolasa

hydroxyproline: hidroxiprolina

(R)-20-hydroxysteroid dehydrogenase: 3 α (o-20 β)-hidroxiesteroide-deshidrogenasa

20 α -hydroxysteroid dehydrogenase: estradiol-17 β -deshidrogenasa

3 α (or 20 β)-hydroxysteroid dehydrogenase: 3 α (o-20 β)-hidroxiesteroide-deshidrogenasa

3-hydroxy- Δ^5 -steroid dehydrogenase: 3 β -hidroxi- Δ^5 -esteroide-deshidrogenasa

3(or 17) β -hydroxysteroid dehydrogenase: 3(o-17) β -hidroxiesteroide-deshidrogenasa

17 β -hydroxysteroid dehydrogenase: testosterona-17 β -deshidrogenasa (NADP⁺)

17 β ,20 α -hydroxysteroid dehydrogenase: estradiol-17 β -deshidrogenasa

3 α -hydroxysteroid dehydrogenase (B-specific): 3 α -hidroxiesteroide-deshidrogenasa (B-específica)

hyperglycemic factor: glucagó

hypertonic: hipertònic/ca

hypha: hifa

hypophysis: hipòfisi

hypthalamus: hipotàlem

hypoxanthine-guanine phosphoribosyltransferase: hipoxantina-fosforibosiltransferasa

hypoxanthine oxidase: xantina-oxidasa

hypoxanthine phosphoribosyltransferase: hipoxantina-

fosforibosiltransferasa
ICSH: lutropina
identification process: procés d'identificació
identification system: sistema d'identificació
L-iditol 2-dehydrogenase: L-iditol-2-deshidrogenasa
iduronate 2-sulfatase: iduronat-2-sulfatasa
L-iduronidase: L-iduronidasa
illuminance: il·luminància
imidodipeptidase: X-Pro-dipeptidasa
imipenem: imipenem
immersion lens: objectiu d'inmersió
immersion objective: objectiu d'inmersió
immersion oil: oli d'inmersió
immune: *1.* immunitari/ia *2.* immunològic/ica
immune adherence: immunoadherència
immune complex: immunocomplex
immune response: resposta immunitària
immune system: sistema immunitari
immunoabsorbent column: columna immunoabsorbent
immunoassay: immunoanàlisi
immunoblot: immunotransferència
immunoblotting: immunotransferència
immunochemistry: immunoquímica
immunodiffusion: immunodifusió
immunodiffusion radial: immunodifusió radial
immunoelctrodifusion: immunoelctrodifusió
immunoelctrophoresis: immunoelctroforesi
immunoelctrophoretic precipitation: precipitació
immunoelctroforètica
immunofixation: immunofixació
immunofluorescence: immunofluorescència
immunoglobulin: immunoglobulina

immunoglobulin A: immunoglobulina A
immunoglobulin D: immunoglobulina D
immunoglobulin E: immunoglobulina E
immunoglobulin G: immunoglobulina G
immunoglobulin M: immunoglobulina M
immunology: immunologia
immunoperoxidase assay: prova de l'immunoperoxidasa
immunoprecipitation: immunoprecipitació
immunoradiometry: immunoradiometria
IMP–aspartate ligase: adenilosuccinat-sintasa
impedance: impedància
IMP pyrophosphorylase: hipoxantina-fosforibosiltransferasa
imprecision: imprecisió
imprecision profile: perfil d'imprecisió
***in situ* hybridization:** hibridació *in situ*
in vitro: *in vitro*
***in vitro* diagnostic medical device:** dispositiu mèdic per al
diagnòstic *in vitro*
in vivo: *in vivo*
inaccuracy: inexactitud
incidence: incidència
inclusion body: cos d'inclusió
India ink: tinta xinesa
India ink mount: preparació amb tinta xinesa
indicator electrode: elèctrode indicador
indigenous flora: flora indígena
indirect agglutination test: prova indirecta d'aglutinació
indirect bilirubin: bilirubina no esterificada
indirect fluorescent-antibody test: prova indirecta de l'anticòs
fluorescent
indirect hemagglutination test: prova indirecta d'hemaglutinació
indole: indol

inducer: inductor
induction: inducció
infection: infecció
infectious waste: desperdicis infecciosos
influence quantity: magnitud influent
infusion: infusió
inhibin: inhibina
inhibition: inhibició
inhibitory concentration: concentració inhibidora
inhibitory quotient: cocient inhibidor
initiator site: centre iniciador
inorganic phosphorus: [amb el significat de] fosfat no esterificat
inorganic pyrophosphatase: pirofosfatasa inorgànica
inosine 5'-diphosphate: 5'-difosfat d'inosina
inosine 5'-phosphate: 5'-fosfat d'inosina
inosine phosphorylase: purina-nucleòsid-fosforilasa
inosine 5'-triphosphate: 5'-trifosfat d'inosina
inpatient: pacient hospitalitzat
input: element d'entrada (en un procés)
input rate: velocitat de processament
insert: insert
insertion mutation: mutació per inserció
interstitial cell-stimulating hormone: lutropina
instrument: instrument
instrumental dependability: segueïtat instrumental
instrumentation: instrumentació
insulin: insulina
insulin-like growth factor I: factor de creixement insulinoide I
insulin-like growth factor II: factor de creixement insulinoi- de
 II
intact parathyrin: paratirina
intercalating agent: agent intercalable

interchangeability: intercambiabilitat
interference: interferència
interference filter: filtre interferencial
inter-individual biological variability: variabilitat biològica
interindividual
inter-individual biological variation: variació biològica
interindividual
interlaboratory: interlaboratorial^T
interlaboratory imprecision: imprecisió interlaboratorial
interlaboratory quality control: control de la qualitat
interlaboratorial
interleukin: interleucina
intermediate host: hoste intermedi
internal energy: energia interna
internal quality control: control interne de la qualitat
international normalized ratio: raó normalitzada internacional
international standard: 1. patró internacional. 2. norma
internacional
international unit: unitat internacional
interspersed repetitive sequence: seqüència repetitiva intercalada
interrupted mating: acoplament interromput
interstitial collagenase: col lagenasa intersticial
interval scale: escala d'interval
intervening sequence: seqüència interposada
intestine: intestí
intracellular fluid: líquid intracel·lular
intra-individual biological variability: variabilitat biològica
intraindividual
intra-individual biological variation: variació biològica
intraindividual
intralaboratory: intralaboratorial^T
intron: intró

intron splicing: eliminació d'introns
inuline: inulina
invasive procedure: procediment cruent
inversion loop: бага d'inversió
invertase: β -fructofuranosidasa
iodide peroxidase: iodur-peroxidasa
iodinase: iodur-peroxidasa
iodotyrosine dehalogenase: iodur-peroxidasa
iodotyrosine deiodase: iodur-peroxidasa
ion exchange chromatography: cromatografia d'intercanvi iònic
ion par: parell iònic
ionic activity: activitat iònica
ionic activity coefficient: coeficient d'activitat iònica
ionic strength: força iònica
ionized calcium: ió calci
iontophoresis: iontoforesi
iron: ferro
irradiance: irradiància
isoaccepting tRNA: tRNA isoceptor
isoamylase: isoamilasa
isocitrate dehydrogenase (NADP⁺): isocitrat-deshidrogenasa
(NADP⁺)
isoelectrical point: punt isoelèctric
isoelectrofocusing: isoelectroenfoc
isoenzyme: isoenzim
isoform: isoforma
isolation medium: medi d'aïllament
isoleucine: isoleucina
isomaltase: oligo-1,6-glucosidasa
isoniazid: isoniazida
isopropyl alcohol: 2-propanol; alcohol isopropílic
isoproterenol: isoprenalina

isopycnose: isopicnosi
isoschizomer: isoesquizòmer
isotonic: isotònic
isotope: isòtop
isovaleric acid CoA dehydrogenase: isovaleril-CoA-deshidrogenasa
isovaleryl-CoA dehydrogenase: isovaleril-CoA-deshidrogenasa
isovitamin D₃: (5E)-isocalciol
isozyme: isoenzim
iteron: iteró
IU: unitat internacional
Johne's bacillus: *Mycobacterium paratuberculosis*
joint fluid: líquid sinovial
joule: joule
jumping gene: gen saltador
kalemia: 1. concentració d'ió potassi en plasma 2. concentració d'ió potassi en sèrum
kaliuria: 1. concentració d'ió potassi en orina 2. excreció d'ió potassi en orina
kanamycin: kanamicina
karyokinesis: cariocinesi
katacalcín: catacalcina
katal: catal
kelvin: kelvin
keratan-sulfate endo-1,4-β-galactosidase: queratàn-sulfat-endo-1,4-β-galactosidasa
α-ketoacid carboxylase: piruvat-descarboxilasa
3-ketoacid CoA-transferase: 3-oxoàcid-CoA-transferasa
keto acid decarboxylase: 3-metil-2-oxobutanoat-deshidrogenasa (lipoamida)
3-ketoacyl-CoA thiolase: acetil-CoA-C-aciltransferasa
ketoconazole: ketoconazol

ketohehexokinase: cetohehexocinasa
ketone-aldehyde mutase: lactoïlglutatió-liasa
ketone bodies: [quan en realitat es fa referència a acetona més acetoacetat] metilcetona
ketone body: compost cetònic
 β -keto-reductase: 3-hidroxiacil-CoA-deshidrogenasa
17-ketosteroid reductase: testosterona-17 β -deshidrogenasa (NADP⁺)
17-ketosteroid: 17-oxoesteroide
3-ketothiolase: acetil-CoA-C-aciltransferasa
 β -ketothiolase: acetil-CoA-C-aciltransferasa
kidney: ronyó
kidney kallikrein: calicreïna tissular
killer DNA: DNA matador
kind-of-property: tipus de propietat
kind-of-quantity: tipus de magnitud
kinetic energy: energia cinètica
King medium: medi de King
kinin: cinina
kinin-9: bradicinina
kinin-10: calidina
kininase II: peptidil-dipeptidasa A
kininogenin: calicreïnaplasmàtica
Kinyoun acid-fast stain: tinció d'àcido-resistència de Kinyoun
kit: equip de reactius
Kitasato's bacillus: *Yersinia pestis*
Klebs-Löffler's bacillus: *Corynebacterium diphtheriae*
Klenow enzyme: DNA-polimerasa dirigida per DNA
Koch's bacillus: *Mycobacterium tuberculosis*
Koch-Weeks bacillus: *Haemophilus influenzae*
Köhler illumination: il·luminació de Köhler
Kornberg polymerase: DNA-polimerasa dirigida per DNA

Kovacs oxidase test: prova de l'oxidasa de Kovacs
Kruse-Sonne's bacillus: *Shigella sonnei*
kynureninase: cinureninasa
L form: forma L
labelling: marcatge
laboratorial: laboratorial^T
laboratory medicine: ciències de laboratori clínic
laboratory test: **1.** procediment de mesura **2.** procediment analític
3. anàlisi **4.** determinació **5.** prova de laboratori **6.** magnitud
lacked blood: sang hemolitzada
lacrimal fluid: secreció lacrimal
β-lactamase: β-lactamasa
lactase: lactasa
lactase: β-galactosidasa
lactate: [àcid lactic més ió lactat] lactat
D-lactate dehydrogenase: D-lactat-deshidrogenasa
L-lactate dehydrogenase: L-lactat-deshidrogenasa
lactate 2-monooxygenase: lactat-2-monooxygenasa
lactate oxidase: lactat-2-monooxygenasa
lactic acid: àcid làctic
lactic acid: [quan en realitat fa referència a àcid làctic més ió lactat] lactat
lactic acid dehydrogenase: **1.** D-lactat-deshidrogenasa **2.** L-lactat-deshidrogenasa
lactophenol mounting solution: solució de montatge de lactofenol
lactose synthase: lactosa-sintasa
lactotropic hormone: prolactina
lactotropin: prolactina
lactoylglutathione lyase: lactoilglutatió-liasa
lag phase: fase de latència
lagging strand: cadena discontinua
lambda: [amb el significat de] microlitre

laminar flow: flux laminar
lampbrush chromosome: cromosoma plomós
lariat: llaç
latex agglutination test: prova d'aglutinació amb làtex
latex fixation test: prova de fixació amb làtex
LCR: reacció en cadena per la ligasa
LD1: isoenzim 1 de la L-lactat-deshidrogenasa
LDH: L-lactat-deshidrogenasa
LDL cholesterol: colesterol de lipoproteïnes de baixa densitat;
colesterol de LDL
lead: plom
leader sequence: seqüència líder^T
leading strand: cadena avançada
leaky mutation: mutació parcial
lecithin: 3-*sn*-fosfatidilcolina
lecithinase A: fosfolipasa A2
lecithinase C: fosfolipasa C
lecithinase D: fosfolipasa D
lecithin-cholesterol acyltransferase: fosfatidilcolina-esterol-*O*-
aciltransferasa
lecture: conferència; disertació
length: longitud
leptotene: leptotena
lethal concentration: concentració letal
leucine: leucina
leucine aminopeptidase: leucil-aminopeptidasa
leucine transaminase: leucina-transaminasa
leucyl aminopeptidase: leucil-aminopeptidasa
leucyl peptidase: leucil-aminopeptidasa
leukocyte: leucòcit
leukocyte elastase: elastasa-leucocítica
level: nivell

level: *1.* concentració. *2.* contingut
LH: lutropina
LH/FSH-RF: gonadoliberina
LH-RF: luliberina
library: biblioteca
lidocaine: lidocaïna
ligand: ligand
ligase chain reaction: reacció en cadena per la ligasa
ligation: lligació^T
light microscope: microscopi òptic
lignocaine: lidocaïna
lignoceroyl-CoA synthase: àcid gras de cadena llarga-CoA-ligasa
likelihood ratio: raó de versemblança
limit dextrinase: *1.* α -dextrina-endo-1,6- α -glucosidasa *2.*
oligo-1,6-glucosidasa
limit of detection: límit de detecció
Limulus test: prova del *Limulus*
lincomycin: lincomicina
lineality range: interval analític
linear absorption coefficient: coeficient d'absorció lineal
linear attenuation coefficient: coeficient d'atenuació lineal
linear decadic absorption coefficient: coeficient d'absorció
decimal lineal
linear decadic attenuation coefficient: coeficient d'atenuació
decimal lineal
linearity: *1.* rectilinealitat *2.* linealitat
lineic: linèic/ica
lineic absorbance: absorbància linèica
linkage: lligament^T
linked gene: gen lligat^T
linker: lligador^T
linking number: nombre total de voltes

lipase: triacilglicerol-lipasa
lipemia: 1. concentració de lípid en plasma 2. concentració de lípid en sèrum
lipid: lípid
lipoamide dehydrogenase: dihidrolipoamida-deshidrogenasa
lipoamide reductase (NADH): dihidrolipoamida-deshidrogenasa
lipoate acetyltransferase: dihidrolipoamida-acetiltransferasa
lipophosphodiesterase I: fosfolipasa C
lipophosphodiesterase II: fosfolipasa D
lipoprotein (a): lipoproteïna (a)
lipoprotein lipase: lipoproteïna-lipasa
lipotropic hormone: lipotropina
lipoxidase: lipoxigenasa
lipoxygenase: lipoxigenasa
lipoyl dehydrogenase: dihidrolipoamida-deshidrogenasa
liquid chromatography: cromatografia en fase líquida; cromatografia de líquids
liquid culture medium: medi de cultiu líquid
liquid enrichment medium: medi líquid d'enriquiment
liquid-gel chromatography: cromatografia líquid-gel
liquid-liquid chromatography: cromatografia líquid-líquid
liquid-liquid extraction: extracció líquid-líquid
liquid scintillation counter: comptador de centelleig líquid???
lithium: liti
lithium ion: í liti
lithocholic acid: àcid litocòlic
liver: fetge
liver cell (cultured): cèl lula hepàtica (cultivada)
locus: locus
lod score: lod
Löffler's bacillus: *Corynebacterium diphtheriae*
logit: logit

lomefloxacin: lomefloxacina
long-chain-acyl-CoA dehydrogenase: acil de cadena llarga-CoA-deshidrogenasa
long-chain-fatty-acid-CoA ligase: àcid gras de cadena llarga-CoA-ligasa
longitudinal comparision: comparació longitudinal
Lowenstein Jensen medium: medi de Lowenstein-Jensen
lozenge: pastilla
LPH: lipotropina
LRF: luliberina
Lugol's solution: solució de Lugol
luliberin: luliberina
lumen: llum
luminiscence: luminiscència
luminiscence immunoassay: luminoimmunoanàlisi
luminoimmunoassay: luminoimmunoanàlisi
luminometer: luminòmetre
luminous flux: flux lumínic
luminous intensity: intensitat lumínica
lupus anticoagulant: anticoagulant lúpic
luteinizing hormone: lutropina
luteinizing hormone-releasing factor: luliberina
lutropin: lutropina
lux: lux
lymphoblast: linfoblast
lymphocyte: limfòcit
lysine: lisina
lysine and ornithine broth: brou amb lisina i ornitina
lysine dehydrogenase: lisina-deshidrogenasa
lysine hydroxylase: procol lagen-lisina-5-dioxigenasa
lysine iron agar: agar amb ferro i lisina
lysine-ketoglutarate reductase: sacaropina-deshidrogenasa

(NAD⁺, formadora de L-lisina)
lysine-ketoglutarate reductase: sacaropina-deshidrogenasa
 (NAD⁺, formadora de L-lisina)
L-lysine oxidase: L-lisina-oxidasa
lysine,2-oxoglutarate 5-dioxygenase: procol lagen-lisina-5-dioxigenasa
lysine-2-oxoglutarate reductase: sacaropina-deshidrogenasa
 (NAD⁺, formadora de L-lisina)
lysis: lisi
lysogenic: lisogènic
lysosomal carboxypeptidase A: carboxipeptidasa tipus serina
lysosomal elastase: elastasa leucocítica
lysosomal α-glucosidase: glucà-1,4-α-glucosidasa
lysozyme: liozima
lysyl endopeptidase: lisil-endopeptidasa
lysyl hydroxylase: procol-lagen-lisina-5-dioxigenasa
MacConkey agar: agar de MacConkey
macroconidia: macroconidia
macroglobulin: macroglobulina
macromolecule: macromolècula
magnesium: magnesi
magnesium ion: ió magnesi
magnitude: quantia
major histocompatibility complex: complex principal d'histocompatibilitat
malate dehydrogenase: malat-deshidrogenasa
malic dehydrogenase: malat-deshidrogenasa
maltase: α-glucosidasa
maltase-glucoamylase: α-glucosidasa
mammotropic hormone: prolactina
mammotropin: prolactina

mannitol salt agar: agar amb manitol i sal
mannose: manosa
mannose-6-phosphate isomerase: manosa-6-fosfat-isomerasa
 α -mannosidase: α -manosidasa
mannosyl-glycoprotein endo- β -N-acetylglucosaminidase:
manosil-glicoproteïna-endo- β -N-acetilglucosaminidasa
Mantoux test: prova de la tuberculina
manual: manual
manufacturer: fabricant
mapping: 1. [*en biologia molecular*] cartografia. 2. [*en matemàtiques*] aplicació; funció
marketing: màrqueting
mass: massa
mass concentration: concentració de massa
mass fraction: fracció de massa
mass rate: cabal de massa
mass number: nombre de massa
mass spectrometer: espectròmetre de masses
mass spectrometry: espectrometria de masses
massic: màsic/ica
mating: aparellament
matrix: matriu
matrix metalloproteinase I: col lagenasa intersticial
maximal allowable error: màxim error tolerable
MC antigen: antigen MC
mca: anticòs monoclonal
McFarland nephelometer: nefelòmetre de McFarland
mean: mitjana (aritmètica)
mean lethal concentration: concentració letal mitjana
mean life: vida mitjana
mean time: temp mitjà
measles virus: virus del xarampió

measurement: mesura; mesurament
measurement procedure: procediment de mesura
measurement range: interval de mesura
measuring curve: corba de mesura
measuring function: funció de mesura
measuring instrument: instrument de mesura
measuring interval: interval de mesura
measuring system: sistema de mesura
mechanization: mecanització
meconium: meconi
median: mediana
median effective concentration: concentració eficaç mediana
median lethal concentration: concentració letal mediana
medical device: producte sanitari
megakaryoblast: megacarioblast
megakaryocyte: megacariòcit
melanocyte-stimulating hormone: melanotropina
melanotropin release-inhibiting factor: melanostatina
melanotropin-releasing factor: melanoliberina
melibiase: α -galactosidasa
membrane alanyl aminopeptidase: alanil-aminopeptidasa de membrana
membrane aminopeptidase I: alanil-aminopeptidasa de membrana
meperidine: petidina
mephobarbital: metilfenobarbital
messenger ribonucleic acid: àcid ribonucleic missatger
messenger RNA: RNA missatger
mesurand: mesurand
meta-analysis: metanàlisi
metabolism: metabolisme
metabolite: metabòlit
metamyelocyte: metamielòcit

metanephrine: metanefrina
metaproterenol: orciprenalina
metaphase plate: placa metafàsica
methaemoglobin reductase: citocrom-*b5*-reductasa
methanol: metanol
methemoglobin: metahemoglobina
methenamine-silver stain: tinció amb metenamina i plata
methicillin: meticil·lina
methimazole: tiamazol
methione: metiona
L-methioninase: metionina- γ -liasa
methionine: metionina
methionine adenosyltransferase: metionina-adenosiltransferasa
methionine γ -lyase: metionina- γ -liasa
methionine synthase: 5-metiltetrahidrofolato-homocisteïna-
S-metiltransferasa
method of measurement: mètode de mesura
methotrexate: metotrexat
3-methoxyadrenalin: 3-metoxiadrenalina
3-methoxyadrenalin : *[quan en realitat fa referència a 3-
metoxiadrenalina més ió 3-metoxiadrenalini]* 3-metoxiadrenalini
3-methoxyadrenalinium: *[3-metoxiadrenalina més ió 3-
metoxiadrenalini]* 3-metoxiadrenalini
3-methoxynoradrenalin: 3-metoxinoradrenalina
3-methoxynoradrenalin : *[quan en realitat fa referència a 3-
metoxinoradrenalina més ió 3-metoxinoradrenalini]* 3-
metoxinoradrenalini
3-methoxynoradrenalinium: *[3-metoxinoradrenalina més ió 3-
metoxinoradrenalini]* 3-metoxinoradrenalini
methyl red test: prova del roig de metil
methyl-cysteine: mecisteïna
methylcellulose: hipromelosa

2-methylacetoacetyl-CoA thiolase: acetil-CoA-C-aciltransferasa
methylbutyrase: carboxilesterasa
methylcrotonoyl-CoA carboxylase: metilcrotonoíl-CoA-carboxilasa
methylcysteine synthase: cistationina- β -sintasa
methylene blue: clorur de metiltionini
methylene blue stain: tinció amb clorur de metiltionini
methylenetetrahydrofolate dehydrogenase (NADP⁺):
 metilètetrahidrofolat-deshidrogenasa (NADP⁺)
5,10-methylenetetrahydrofolate reductase (FADH₂):
 5,10-metilètetrahidrofolat-reductasa (FADH₂)
methylergonovine: metilergometrina
methylglutaconyl-CoA hydratase: metilglutaconil-CoA-hidratasa
methylglyoxalase: lactoílglutatió-liasa
methylketone: metilcetona
methylmalonyl-CoA epimerase: metilmalonil-CoA-epimerasa
methylmalonyl-CoA mutase: metilmalonil-CoA-mutasa
methylmalonyl-CoA racemase: metilmalonil-CoA-epimerasa
3-methyl-2-oxobutanoate dehydrogenase (lipoamide):
 3-metil-2-oxobutanoat-deshidrogenasa (lipoamida)
5-methyltetrahydrofolate-homocysteine S-methyltransferase:
 5-metiltetrahidrofolato-homocisteïna- S-metiltransferasa
meticillin: meticil lina
metmyoglobin: metamioglobina
metrological sensitivity: sensibilitat metrològica
metrological specificity: especificitat metrològica
metrological variability: variabilitat metrològica
metrology: metrologia
metronidazole: metronidazol
metryrapone: metirapona
mezlocillin: mezlocil lina
MFR: melanoliberina

MHC: complex principal d'histocompatibilitat
Michaelis constant: constant de Michaelis
miconazole: miconazol
microagglutination test: prova de microaglutinació
microalbuminuria: [amb el significat de] **1.** concentració d'albúmina en orina **2.** excreció d'albúmina en orina
microbial collagenase: col lagenasa-microbiana
microbiology: microbiologia
 γ -microglobulin: γ -microglobulina
micrometer: micròmetre
micronuclei formation test: prova de formació de micronúclis
micropipette: micropipeta
micropipette with positive displacement: micropipeta de desplaçament positiu
microscope: microscopio
microscopy: microscopia
microsequencing: microseqüenciació
microsomal aminopeptidase: alanil-aminopeptidasa de membrana
microtiter plate: placa de microvaloració
microtiter well: pouet de microvaloració
midstream urine: orina del raig mitjà
MIF: melanostatina
milk: llet
minimum lethal concentration: concentració letal mínima
minocycline: minociclina
minute chromosome: minicromosoma
misdivision: maldivisió
mismatch paring: malaparellament^T
mismatch repair: reparació de malaparellament^T
mismached base: base malaparellada^T
mispaiied base: base malaparellada^T
mispairing: malaparellament^T

missense mutation: mutació amb error de sentit^T
mite: àcar
mitochondrial deoxyribonucleic acid: àcid desoxiribonucleic
mitochondrial
mitochondrial ribonucleic acid: àcid ribonucleic mitochondrial
MLC test: prova del cultiu limfocític mixt
mobile phase: fase mòbil
modifier: modificador
Moeller's bacillus: *Mycobacterium phlei*
molal: molal
molality: molalitat
molar: molar
molar absorption coefficient: coeficient d'absorció molar
molar absorptivity: absortivitat molar
molar concentration: concentració molar
molar conductivity: conductivitat molar
molar decadic absorptivity: absortivitat decimal molar
molar heat capacity: capacitat tèrmica molar
molar linear decadic absorption coefficient: coeficient d'absorció
decimal lineal molar
molar mass: massa molar
molar volume: volum molar
molarity: concentració de substància
mole: mol
mole fraction: fracció de substància
molecular absorption spectrometry: espectrometria d'absorció
molecular
molecular biology: biologia molecular
molecular dispersion spectrometry: espectrometria de dispersió
molecular
molecular fluorescence spectrometry: espectrometria de
fluorescència molecular

molecular genetics: genètica molecular
molecular hybridization: hibridació molecular
molecular luminiscence spectrometry: espectrometria de
luminiscència molecular
molecular mass: massa molecular
molecular pathology: patologia molecular
molecular weight: pes molecular
moment of inertia: moment d'inèrcia
monitoring: monitoratge
monoamine oxidase: amina-oxidasa (flavinífera)
monoblast: monoblasto
monobutyrase: carboxilesterasa
monoclonal antibody: anticòs monoclonal
monocromator: monocromador
monocyte: monòcit
monophenol monooxygenase: monofenol-monooxigenasa
monophenol oxidase: monofenol-monooxigenasa
monophosphatidylinositol phosphodiesterase:
1-fosfatidilinositol-fosfodiesterasa
Morax-Axenfeld's bacillus: *Moraxella lacunata*
morbid entity: entitat morbosa
Morgan's bacillus: *Morganella morganii*
motility: motilitat
motility medium: medi per a motilitat
moxalactam: latamoxef
MSH: melanotropina
MSU: orina del raig mitjà
mucin: mucina
mucinase: **1.** hialuronat-liasa **2.** hialuronoglucosaminidasa **3.**
hialuronoglucuronidasa
Mueller-Hinton medium: medi de Mueller-Hinton
multicopy plasmid: plàsmid multicòpia

multiparametric analyzer: multianalitzador
multiple crossing: encreuament múltiple
multiple drug abuse: politoxicomania
multiple-well plate: placa de pouets múltiples
multiplex polymerase chain reaction: reacció en cadena per la polimerasa múltiplex
multisite mutation: mutació multicèntrica
mumps virus: virus de la parotiditis; virus de les galteres
mung bean nuclease: nucleasa S1 d'*aspergillus*
mupirocin: mupirocina
muramidase: lisozima
muscle: múscul
muscle phosphorylase a and b: glucogen-fosforilasa
MUTAGENIC: mutàgen
mutagenic repair: reparació mutàgena
MUTAGENICITY TEST: prova de mutagenicitat
mutarotase: aldosa-1-epimerasa
mutation: mutació
mutation rate: freqüència de mutació
mutation site: centre de mutació
muton: mutó
mycetoma: micetoma
mycolysin: micolisina
myelin basic protein: proteïna bàsica de la mielina
myeloblast: mieloblast
myelocyte: mielòcit
myoadenylate deaminase: AMP-desaminasa
myoglobin: mioglobina
myokinase: adenilat-cinasa
myophosphorylase: fosforilasa
myrosinase: tioglucosidasa
***N. crassa* nuclease:** nucleasa S1 d'*aspergillus*

NADH-cytochrome b5 reductase: citocrom-*b5*-reductasa
NADH-dependent methaemoglobin reductase: citocrom-*b5*-reductasa
NADH peroxidase: NADH-peroxidasa
NAD(P)H dehydrogenase (FMN): NAD(P)H-deshidrogenasa (FMN)
NADPH: Δ4-3-ketosteroid-5 α-oxidoreductase: 3-oxo-5α-esteroide-4-deshidrogenasa
NAD⁺ pyrophosphorylase: nicotinamida-nucleòtid-adenililtransferasa
nafcillin: nafcilina
nail: ungla
Na⁺/K⁺-exchanging ATPase: ATPasa intercambiadora de Na⁺ i K⁺
nalidixic acid: àcid nalidíxic
nasal mucus: moc nasal
nasal secretion: secreció nasal
natremia: *1.* concentració d'ió sodi en plasma *2.* concentració d'ió sodi en sèrum
natriuria: *1.* concentració d'ió sodi en orina *2.* excreció d'ió sodi en orina
necrosis: necrosi
negative predictive value: valor predictiu d'un resultat negatiu
neomycin: neomicina
nephelometric immunoassay: immunoanàlisi nefelomètrica
nephelometry: nefelometria
nephron: nefró
Nernst equation: ecuació de Nernst
netilmicin: netilmicina
Neumann's bacillus: *Klebsiella pneumoniae*
neuraminidase: exo-α-sialidasa

neurotransmitter: neurotransmissor
neutral 17- β -hydroxysteroid oxidoreductase: testosterona-17
 β -deshidrogenasa (NADP⁺)
neutral protease: aeromonolisina
neutral sphingomyelinase: esfingomielina-fosfodiesterasa
neutralization test: prova de neutralització
neutrophil: neutrofil·locit; neutròfil
neutrophil elastase: elastasa leucocítica
neutrophilocyte: neutrofil·locit; neutròfil
Newcastle disease virus: virus de la malaltia de Newcastle
newton: newton
niacin: àcid nicotínic
niacinamide: nicotinamida
nick: osca
nick translation: translació d'osques
nicking-closing enzyme: DNA-topoisomerasa
Nicolaier's bacillus: *Clostridium tetani*
nicotinamide: nicotinamida
nicotinamide-adenine dinucleotide: dinucleòtid de nicotinamida i adenina
nicotinamide-adenine dinucleotide phosphate: dinucleòtid fosfat de nicotinamida i adenina
nicotinamide mononucleotide: mononucleòtid de nicotinamida
nicotinamide-nucleotide adenylyltransferase: nicotinamida-nucleòtid-adenililtransferasa
nicoumalone: acenocumarol
nitrate assimilation medium: medi de assimilació de nitrat
nitrate reduction medium: medi de reducció de nitrat
nitrate reductase: nitrat-reductasa [NAD(P)H]
nitrate reductase [NAD(P)H]: nitrat-reductasa [NAD(P)H]
nitrocellulose filter: filtre de nitrocel·lulosa
nitrofurantoin: nitrofurantoïna

nitroprusiate: nitrosilpentacianoferrat (III)
Nocard's bacillus: *Salmonella typhimurium*
noise: soroll
nominal scale: escala nominal
non-coding strand: cadena intranscrita
non-competitive immunoassay: immunoanàlisi no competitiva
non-competitive inhibition: inhibició no competitiva
non-esterified phosphate: fosfat no esterificat
noncompliance: incumpliment (terapeútic)
nonfermenter: no fermentador
nonnutrient agar plate: placa amb agar sense nutrients
non-repetitive DNA: DNA no repetit
non-selective enrichment medium: medi d'enriquiment no selectiu
non-selective isolation medium: medi d'aïllament no selectiu
nonsense codon: codó de terminació^T; codó sense sentit^T
nonsense mutation: mutació sense sentit^T
non-specific cholinesterase: colinesterasa
nonsporeforming bacillus: bacil no esporulat
noradrenaline: noradrenalina
noradrenalin: [*quan en realitat fa referència a noradrenalina més ió noradrenalini*] noradrenalini
noradrenalinium: [*noradrenalina més ió noradrenalini*] noradrenalini
norepinephrine: [*substància endògena*] **1.** noradrenalina. **2.** noradrenalini
norepinephrine: norepinefrina
norfloxacin: norfloxacina
normal value: valor de referència
northern blot: transferència northern
nortriptyline: nortriptilina
nosocomial: nosocomial; hospitalari
nosographic sensitivity: sensibilitat nosogràfica

nosographic specificity: especificitat nosogràfica
nosologic sensitivity: sensibilitat nosològica
nosologic specificity: especificitat nosològica
nosology: nosologia
novobiocin: novobiocina
nuclear deoxyribonucleic acid: àcid desoxiribonucleic nuclear
nuclear ribonucleic acid: àcid ribonucleic nuclear
nuclease P1: nucleasa S1 d'*aspergillus*
nuclease S1: nucleasa S1 d'*aspergillus*
nucleic acid: àcid nucleic
nucleoside: nucleòsid
nucleoside-diphosphate kinase: nucleòsid-difosfat-cinasa
nucleoside-monophosphate kinase: nucleòsid-fosfat-cinasa
nucleoside-phosphate kinase: nucleòsid-fosfat-cinasa
nucleoside phosphorylase: purina-nucleòsid-fosforilasa
5'-nucleotidase: 5'-nucleotidasa
nucleotide: nucleòtid
nuclide: nucleid
null mutation: mutació completa
number concentration: concentració de nombre
number content: contingut de nombre
number flow rate: cabal de nombre
number fraction: fracció de nombre
number of entities: nombre d'entitats
numerical taxonomy: taxonomia numèrica
numerical value: valor numèric
nutrient: 1. nutrient. 2. nutritiu/iva
nutrient agar: agar nutritiu
nutrient broth: brou nutritiu
obligate anaerobe: anaerobi obligat
occult blood in faeces: hemoglobina en femta
ochre mutation: mutació ocre

OCT: ornitina-carbamoiltransferasa
ocular micrometer: micròmetre ocular
odds : oportunitat
odds ratio: oportunitat relativa
oestradiol-17: estradiol-17
oestradiol 17 β -dehydrogenase: estradiol-17 β -deshidrogenasa
ofloxacin: ofloxacina
ohm: ohm
oil-immersion lens: objectiu d'inmersió en oli
oleandomycin: oleandomicina
oligocopy number plasmid: plàsmid amb poques còpies
oligo-1,6-glucosidase: oligo-1,6-glucosidasa
oligoglucan-branching glycosyltransferase: 1,4- α -glucà-6- α -glucosiltransferasa
oligonucleotide fingerprint: empremta oligonucleotídica
oligoprobe: oligosonda
N-oligosaccharide glycopeptidase: pèptid-*N*⁴-(*N*-acetil- β -glucosaminil)-asparagina-amidasa
OMP decarboxylase: orotidina-5'-fosfat-descarboxilasa
oncofetal antigen: antigen oncofetal
oncogen: oncogén
oncovirus: oncovirus
opale mutation: mutació òpal
open circle DNA: DNA circular obert
open reading frame: marc de lectura obert
operating characteristic curve: [*en estadística*] corba d'eficàcia
operator: operador
operon: operó
ophio-amino-acid oxidase: L-aminoàcid-oxidasa
OPRT decarboxylase: orotat-fosforibosiltransferasa
opsonization: opsonització
optical density: absorbància

optochin test: prova de la optoquina
ordinal scale: escala ordinal
organism: [*en microbiología*] microorganisme
ornithine: ornitina
ornithine- δ -aminotransferase: ornitina-oxoàcid-transaminasa
ornithine carbamoyltransferase: ornitina-carbamoiltransferasa
ornithine carbamyl transferase: ornitina-carbamoiltransferasa
ornithine decarboxylase: ornitina-descarboxilasa
ornithine decarboxylase test: prova de l'ornitina-descarboxilasa
ornithine ketoacid transaminase: ornitina-oxoàcid-transaminasa
ornithine-oxo-acid transaminase: ornitina-oxoàcid-transaminasa
ornithine transcarbamylase: ornitina-carbamoiltransferasa
orotate phosphoribosyltransferase: orotat-fosforibosiltransferasa
orotidine-5'-phosphate decarboxylase: orotidina-5'-fosfat-descarboxilasa
orotidine-5'-phosphate pyrophosphorylase: orotat-fosforibosiltransferasa
orotidylic acid phosphorylase: orotat-fosforibosiltransferasa
orotidylic decarboxylase: orotidina-5'-fosfat-descarboxilasa
orotidylic pyrophosphorylase: orotat-fosforibosiltransferasa
orphon: orfó
orthogonal pulse field agarose gel electrophoresis: electroforesi de camp ortogonal polsant en gel d'agarosa
osmolality: osmolalitat
osmometry: osmometria
osmotic coefficient: coeficient osmòtic
osmotic concentration: concentració osmòtica
osmotic pressure: pressió osmòtica
osteocalcin: osteocalcina
otic exudate: exsudat òtic
outcome: desenllaç
output: resultat (d'un procés)

outlier value: valor aberrant
outpatient: paciente ambulatorio
output rate: rendiment
ovary: ovari
overhanging end: extrem sobresortint
overlap hybridisation: hibridació per superposició
overlapping end: extrem superposat
overlapping sequence: seqüència superposada^T
overnight: durant la nit
oxacillin: oxacil lina
oxalate: [*àcid oxàlic més ió oxalat*] oxalat
oxalate decarboxylase: oxalat-descarboxilasa
oxalate oxidase: oxalat-oxidasa
oxalic acid: àcid oxàlic
oxalic acid: [*quan en realitat fa referència a àcid oxàlic més ió oxalat*] oxalat
oxaloacetate transacetase: citrat-(*si*)-sintasa
oxalosuccinate decarboxylase: isocitrat-deshidrogenasa (NADP⁺)
oxidase test: prova de l'oxidasa
oxidation-fermentation test medium: medi per a la prova d'oxidació-fermentació
3-oxoacid CoA-transferase: 3-oxoàcid-CoA-transferasa
oxoisomerase: glucosa-6-fosfat-isomerasa
oxolinic acid: àcid oxolínic
5-oxoprolinase (ATP-hydrolysing): 5-oxoprolinasa (hidrolitzant d'ATP)
5-oxoprollyl-peptidase: piroglutamil-peptidasa I
3-oxo-5 α -steroid 4-dehydrogenase: 3-oxo-5 α -esteroide-4-deshidrogenasa
oxygen: oxigen
oxygen saturation: saturació de oxigen
oxyhaemoglobin: oxihemoglobina

oxymyoglobin: oximioglobina
oxytetracycline: oxitetraciclina
pachytene: paquitena
packaging: empaquetament
packed column: columna preparada
PAGE: electroforesi en gel de poliacrilamida
palindrome: palíndrom
palmitoyl-CoA synthase: àcid-graso-de-cadena-larga-CoA-ligasa
pancreas: pàncrees
pancreatic carboxypeptidase A: carboxipeptidasa A
pancreatic carboxypeptidase B: carboxipeptidasa B
pancreatic DNase: desoxiribonucleasa I
pancreatic DNase II: desoxiribonucleasa II
pancreatic elastase: elastasa pancreàtica
pancreatic elastase I: elastasa pancreàtica
pancreatic kallikrein: calicreïna tissular
pancreatic ribonuclease: ribonucleasa pancreàtica
pancreatic RNase: ribonucleasa pancreàtica
pancreatopeptidase E: elastasa pancreàtica
pancreozymin: pancrozimina
PAP: fosfatasa àcida prostàtica
papain: papaïna
Papanicolaou stain: tinció de Papanicolaou
papaya peptidase I: papaïna
papillomavirus: papilomavirus
paracentesis: paracentesi
parallelism: paral·lelisme
parasite: paràsit
parasitology: parasitologia
parathormone: paratirina
parathyrin: paratirina
parathyroid: glàndula paratiroide

parathyroid hormone: paratirina
parenteral nutrition: nutrició parenteral
paronychia: paroniquia
partial pressure: pressió parcial
partially completed medium: medi semipreparat
β-particle: partícula β
particle counter: comptador de partícules
particle counting immunoassay: immunoanàlisi particulomètrica
particular property: propietat particular
particular quantity: magnitud particular
partition coefficient: coeficient de repartiment
pascal: pascal
passive hemagglutination test: prova d'hemaglutinació passiva
passive immunodiffusion test: prova d'immunodifusió passiva
patch repair: reparació per escissió
pathlength: pas de llum
pathobiochemistry: bioquímica clínica
pathogen: patogen
pathologic entity: entitat patològica
pathologist: anatomopatòleg/oga
pathology: 1. patologia. 2. anatomia patològica
pathophysiology: fisiopatologia
patient: pacient
P5C dehydrogenase: pirrolín-5-carboxilat-reductasa
PCR: reacció en cadena per la polimerasa
peak: concentració màxima
peak level: concentració màxima
pedigree: arbre genealògic
peer group: grup de comparació; grup comparable
peer review: [d'un article científic] avaluació d'experts
pefloxacin: pefloxacina
pellet: sediment

penetrancy: penetrància^T
penicillin G: bencilpenicil·lina
penicillin V: fenoximetilpenicil·lina
penicillinase: β -lactamasa
***Penicillium citrinum* nuclease P1:** nucleasa S1 d'*aspergillus*
pentagastrin: pentagastrina
pentose: pentosa
pepsin: pepsina A
pepsin A: pepsina A
pepsin C: gastricsina
 γ -peptidase: X-Pro-dipeptidasa
peptidase D: X-Pro-dipeptidasa
peptidase E: alanil-aminopeptidasa de membrana
peptidase P: peptidil-dipeptidasa A
peptidase S: leucil-aminopeptidasa
peptide: pèptid
peptide-*N*⁴-(*N*-acetyl- β -glucosaminyl)asparagine amidase:
 pèptid-*N*⁴-(*N*-acetil- β -glucosaminil)aspara-gina-amidasa
peptidyl-Asp metalloendopeptidase: peptidil-Asp-
 metaloendopeptidasa
peptidyl-dipeptidase A: peptidil-dipeptidasa A
peptidyl dipeptidase I: peptidil-dipeptidasa A
peptone broth: brou peptonat
percolation: percolació
performance: 1. prestació 2. funcionament
performance characteristic: característica de funcionament
performance standard: norma de funcionament
performance status: estat general
perfusion: perfusió
pericardial effusion: vessament pericàrdic
pericardial fluid: líquid pericàrdic
period: període

peritoneal fluid: líquid peritoneal
peroxidase: peroxidasa
peroxidase test: prova de la peroxidasa
Pfeiffer's bacillus: *Haemophilus influenzae*
pH: pH
pH-meter: pH-metre
pH-metry: pH-metria
phage: fag
phage typing: tipificació amb fags
pharmaceutical form: forma farmacèutica
pharmacokinetics: farmacocinètica
pharyngeal exudate: exsudat faríngi
phase-contrast microscopy: microscòpia de contrast de fases
phaseolin: carboxipeptidasa tipus serina
phasmid: fàsmid
phenobarbital: fenobarbital
phenobarbitone: fenobarbital
phenolase: monofenol-monooxigenasa
phenol sulfotransferase: aril-sulfotransferasa
phenotype: fenotip
phenylalaninase: fenilalanina-4-monooxigenasa
phenylalanine: fenilalanina
phenylalanine 4-hydroxylase: fenilalanina-4-monooxigenasa
phenylalanine 4-monooxygenase: fenilalanina-4-monooxigenasa
phenylethanolamine N-methyltransferase: feniletanolamina-
N-metiltransferasa
phenylpyruvic acid: àcid fenilpirúvic
phenytoin: fenitoïna
pheromone: feromona
phosphate: [amb el significat de] fosfat no esterificat
phosphate: [àcid fosfòric més ió fosfat] fosfat
phosphate acetyltransferase: fosfat-acetiltransferasa

phosphate buffer: amortidor de fosfat

phosphatemia: *1.* concentració de fosfat no esterificat en plasma *2.* concentració de fosfat no esterificat en sèrum

phosphatidase: fosfolipasa A2

phosphatidolipase: fosfolipasa A2

3-*sn*-phosphatidylcholine: 3-*sn*-fosfatidilcolina

phosphatidylcholine–sterol *O*-acyltransferase: fosfatidilcolina–esterol-*O*-aciltransferasa

1-phosphatidylinositol phosphodiesterase: 1-fosfatidilinositol-fosfodiesterasa

phosphatidylinositol phospholipase C: 1-fosfatidilinositol-fosfodiesterasa

phosphaturia: *1.* concentració de fosfat no esterificat en orina *2.* excreció de fosfat no esterificat en orina

phosphoacylase: fosfat-acetiltransferasa

phosphodiesterase: nucleòtid 3'-5'-cíclic-fosfodiesterasa

phosphodiesterase I: fosfodiesterasa I

phosphoenolpyruvate carboxykinase (GTP): fosfoenolpiruvat-carboxicinasa (GTP)

phosphoenolpyruvate carboxylase: fosfoenolpiruvat-carboxilasa

phosphoenolpyruvate carboxylase: fosfoenolpiruvat-carboxicinasa (GTP)

phosphoenolpyruvate kinase: piruvat-cinasa

phosphoenol transphosphorylase: piruvat-cinasa

6-phosphofructokinase: 6-fosfofructocinasa

phosphofructokinase I: 6-fosfofructocinasa

phosphoglucoisomerase: glucosa-6-fosfat-isomerasa

phosphoglucomutase: fosfoglucomutasa

phosphoglucomutase: fosfoglicerat-mutasa

6-phosphogluconate dehydrogenase: fosfogluconat-deshidrogenasa (descarboxilant)

phosphogluconate dehydrogenase (decarboxylating):

fosfogluconat-deshidrogenasa (descarboxilant)

phosphogluconic acid dehydrogenase: fosfogluconat-deshidrogenasa (descarboxilant)

6-phosphogluconic carboxylase: fosfogluconat-deshidrogenasa (descarboxilant)

6-phosphogluconic dehydrogenase: fosfogluconat-deshidrogenasa (descarboxilant)

6-phosphogluconolactonase: 6-fosfogluconolactonasa

phosphoglucose isomerase: glucosa-6-fosfat-isomerasa

2-phosphoglycerate dehydratase: fosfopiruvat-hidratasa

phosphoglycerate kinase: fosfoglicerat-cinasa

3-phosphoglycerate kinase: fosfoglicerat-cinasa

phosphoglycerate mutase: fosfoglicerat-mutasa

phosphoglycerate phosphomutase: fosfoglicerat-mutasa

phosphoglycerokinase: fosfoglicerat-cinasa

phosphoglyceromutase: fosfoglicerat-mutasa

phosphohexoisomerase: *1.* glucosa-6-fosfat-isomerasa *2.* manosa-6-fosfat-isomerasa

phosphohexokinase: 6-fosfofructocinasa

phosphohexomutase: *1.* glucosa-6-fosfat-isomerasa *2.* manosa-6-fosfat-isomerasa

phosphohexose isomerase: glucosa-6-fosfat-isomerasa

phospholipase A2: fosfolipasa A2

phospholipase C: fosfolipasa C

phospholipase D: fosfolipasa D

phospholipid: fosfolípid

phospholipid-cholesterol acyltransferase: fosfatidilcolina-esterol-*O*-aciltransferasa

phosphomannose isomerase: manosa-6-fosfat-isomerasa

phosphomonoesterase: *1.* fosfatasa àcida *2.* fosfatasa alcalina

phosphopentoisomerase: ribosa-5-fosfat-isomerasa

phosphopyruvate carboxylase: fosfoenolpiruvat-carboxicinasa

(GTP)

phosphopyruvate hydratase: fosfopiruvat-hidratasa

phosphoriboisomerase: ribosa-5-fosfat-isomerasa

phosphoribosyldiphosphate 5-amidotransferase:

amidofosforibosiltransferasa

phosphoribosyl pyrophosphate synthetase: ribosa-fosfat-pirofosfocinasa

5-phosphoribosyl 1-pyrophosphate synthetase: ribosa-fosfat-pirofosfocinasa

phosphoric acid: àcid fosfòric

phosphoric acid: [*quan en realitat fa referència a àcid fosfòric més ió fosfat*] fosfat

phosphorus: fòsfor

phosphorus: [*amb el significat de*] fosfat no esterificat

phosphorylase: fosforilasa

phosphorylase kinase: fosforilasa-cinasa

phosphosaccharomutase: glucosa-6-fosfat-isomerasa

phosphotransacetylase: fosfat-acetiltransferasa

phosphotriose isomerase: triosa-fosfat-isomerasa

photinus-luciferin 4-monooxygenase (ATP-hydrolysing):

photinus-luciferina-4-monooxygenasa (hidrolitzant d'ATP)

photocell: fotocèl lula

photometer: [*amb el significat de*] espectròmetre

photometry: [*amb el significat de*] espectrometria

photomultiplier: fotomultiplicador

physiological variation: variació fisiològica

physiology: fisiologia

physiopathology: fisiopatologia

PIF: prolactostatina

pill: píndola

pinworm: 1. *Enterobius vermicularis* 2. oxiur

piperacillin: piperacil lina

pipet: pipeta
pipette: pipeta
pituitary: 1. hipòfisi 2. hipofític/ica
pituitary gland: hipòfisi
pivampicillin: pivampicilina
planar chromatography: cromatografia planar
planning: planificació; projecte
plasma: plasma
plasma cell: plasmòcit
plasma kallikrein: calicreïna plasmàtica
plasma level: concentració plasmàtica
plasma renin activity: 1. concentració de massa de renina en plasma. 2. concentració catalítica de renina en plasma
plasma thromboplastic antecedent: factor XI de la coagulació
plasma thromboplastic cofactor: factor IX de la coagulació
plasmablast: plasmoblast
plasmacyte: plasmòcit
plasmalogen synthase: plasmalogen-sintasa
plasmid: plàsmid
plasmid-mediated antibiotic resistance: resistència als antibiòtics mitjançada per plàsmids
plasmin: fibrinolisisina
t-plasminogen activator: activador del t-plasminogen
u-plasminogen activator: activador de l'u-plasminogen
platinum calomel electrode: elèctrode de calomelans de platí
plattelet: trombòcit; plaqueta
pleomorphic: pleomòrfic
pleural aspiration: punció pleural
pleural effusion: vessament pleural
pleural fluid: líquid pleural
point mutation: mutació puntual
polarizing microscope: microscopi de polarització

polarography: polarografia
poly A: poli A
poly A tail: extrem de poli A
1,4- β -poly-N-acetylglucosaminidase: quitinasa
polyacrylamide gel: gel de poliacrilamida
polyacrylamide gel electrophoresis: electroforesi en gel de poliacrilamida
polydeoxyribonucleotide synthase (ATP): DNA-ligasa (ATP)
polydeoxyribonucleotide synthase (NAD⁺): DNA-ligasa (NAD⁺)
poly- β -glucosaminidase: quitinasa
polylinker: polilligador^T
polymerase chain reaction: reacció en cadena per la polimerasa
polymorphism information content: contingut informatiu del polimorfisme
polymorphism rate: freqüència de polimorfisme
polymorphonuclear neutrophil: neutrofilòcit segmentat; neutròfil segmentat
polymorphonuclear neutrophilocyte: neutrofilòcit segmentat; neutròfil segmentat
polymyxin: polimixina B
polymyxin B: polimixina B
polynucleotide 5'-hydroxyl-kinase: polinucleòtid-5'-hidroxil-cinasa
polynucleotide kinase: polinucleòtid-5'-hidroxil-cinasa
polynucleotide ligase: DNA-ligasa (ATP)
polynucleotide ligase (NAD⁺): DNA-ligasa (NAD⁺)
polynucleotide phosphorylase: poliribonucleòtid-nucleotidiltransferasa
polyol dehydrogenase: L-iditol-deshidrogenasa
polyphosphorylase: glucogen-fosforilasa
polyribonucleotide nucleotidyltransferase: poliribonucleòtid-nucleotidiltransferasa

poly(α -2,8-sialoside) α -2,8-sialosylhydrolase: endo- α -sialidasa
poly(α -2,8-sialosyl) endo-*N*-acetylneuraminidase: endo- α -sialidasa
polytene chromosome: cromosoma politènic
polyvinyl alcohol: alcohol polivinílic
pool: mescla
pork tapeworm: *1. Taenia solium* **2.** tència
porphobilinogen deaminase: hidroximetilbilà-sintasa
porphobilinogen synthase: porfobilinogen-sintasa
porphyrin: porfirina
positional cloning: clonació posicional
positive predictive value: valor predictiu d'un resultat positiu
postreplicative recombination repair: reparació per recombinació postreplicativa
potassemia: **1.** concentració d'ió potassi en plasma **2.** concentració d'ió potassi en sèrum
potassium: potassi
potassium: [amb el significat de] ió potassi
potassium ion: ió potassi
potential: potencial
potential difference: diferència de potencial
potentiometry: potenciometria
power: potència
PP-ribose-P synthetase: ribosa-fosfat-pirofosfocinasa
P-protein: glicina-deshidrogenasa (descarboxilant)
practicability: practicabilitat
prealbumin: transtiretina
precipitation test: prova de precipitació
precipitin: precipitina
precipitin line: línia de precipitació
precision: precisió
predictive value of a negative result: valor predictiu d'un resultat

negatiu

predictive value of a positive result: valor predicitiu d'un resultat positiu

pregnancy test: prova d'embaràs

Preisz-Nocard's bacillus: *Corynebacterium pseudotuberculosis*

prekallikrein: precalicreïna

premessage RNA: RNA premissatger

premetrological variation: variació premetrològica

preservation medium: medi conservant

preservative: conservant

pressure: pressió

pressure flow: flux per pressió

pre-uroporphyrinogen synthase: hidroximetilbilà-sintasa

prevalence: prevalença

previtamin D₃: (6Z)-tactalciol

PRF: prolactoliberina

primary sample: mostra primària

primary standard: patró primari

prime plasmid: plàsmid primer

primer: encebador

primer extension: prolongació de l'encebador

primidone: primidona

primosome: primosoma

principle of measurement: principi de mesura

prion: prió

PRL: prolactina

proangiotensin: proangiotensina

probe: sonda

probit: probit

procaine esterase: carboxilesterasa

procedure: procediment

procedures manual: manual de procediments

process: procés
procollagen aminoprotease: procol lgen-*N*-endopeptidasa
procollagen *N*-endopeptidase: procol lagen-*N*-endopeptidasa
procollagen-lysine 5-dioxygenase: procol lagen-lisina-
5-dioxigenasa
procollagen peptidase: procol lagen-*N*-endopeptidasa
procollagen-proline dioxygenase: procol lagen-prolina-
dioxigenasa
procollagen protease: procol lagen-*N*-endopeptidasa
procollagen *N*-proteinase: procol lagen-*N*-endopeptidasa
procollagen type III: procol lagen tipus III
proctase B: aspergiloepsina I
prodrug: profàrmac
proenzyme: proenzim; zimogen
proficiency testing: assaig d'apetit
progesterone: progesterona
progesterone reductase: 3 β -hidroxi- Δ^5 -esteroide-deshidrogenasa
prognosis: pronòstic
program: programa
progranulocyte: progranulòcit
prolactin: prolactina
prolactin release-inhibiting factor: prolactostatina
prolactin-releasing factor: prolactoliberina
prolidase: X-Pro-dipeptidasa
proline: prolina
proline dehydrogenase: prolina-deshidrogenasa
proline dipeptidase: X-Pro-dipeptidasa
proline hydroxylase: procol lagen-prolina-dioxigenasa
proline oxidase: prolina-deshidrogenasa
proline,2-oxoglutarate 4-dioxygenase: procol lagen-prolina-
dioxigenasa
prolymphocyte: prolimfòcit

promegakaryocyte: promegacariòcit
promegaloblast: promegaloblast
promonocyte: promonòcit
promoter: promotor
promoter screening vector: vector de detecció d'un promotor
pronase: micolisina
pronormoblast: pronormoblast
proof-reading: correcció de galeres; correcció de proves (d'impremta)
property: propietat
prophage: profag
prophylaxis: profilaxi
propionyl-CoA carboxylase: propionil-CoA-carboxilasa
proplasmacyte: proplasmòcit
propranolol: propranolol
prostaglandin-endoperoxide synthase:
 prostaglandina-endoperòxid-sintasa
prostaglandin G/H synthase: prostaglandina-endoperòxid-sintasa
prostaglandin synthase: prostaglandina-endoperòxid-sintasa
prostate specific antigen: antigen específic de la pròstata
prostatic fluid: líquid prostàtic
prostetic group: grup prostètic
protaminase: carboxipeptidasa B
protein: proteïna
ω-protein: DNA-topoisomerasa
protein binding: unió a proteïnes
proteinase B: aspergillopepsina I
proteinase K: endopeptidasa K
proteinemia: 1. concentració de prteïna en plasma 2. concentració de proteïna en sèrum
protein-glutamine γ-glutamyltransferase: proteïna-glutamina-γ-glutamyltransferasa

proteinuria: [amb el significat de] **1.** concentració de proteïna en orina **2.** excreció de proteïna en orina
protein xylosyltransferase: proteïna-xilosiltransferasa
prothrombase: factor Xa de la coagulació
prothrombin: protrombina
prothrombinase: factor Xa de la coagulació
protirelin: protirelina
protocollagen hydroxylase: procol lagen-prolina-dioxigenasa
protocollagen lysyl hydroxylase: procol lagen-lisina-5-dioxigenasa
proto-oncogen: protoncogén
protoporphyrin: protoporfirina
protoporphyrinogen oxidase: protoporfirinogen-oxidasa
prototroph: protòtrof
prozone effect: efecte prozona
PRPP synthetase: ribosa-fosfat-pirofosfocinasa
pseudocast: pseudocilindre (urinari)
pseudocholinesterase: colinesterasa
pseudoleucine aminopeptidase: alanil-aminopeptidasa de membrana
PSP: fenolsulfoftaleïna
PTH: paratirina
publisher: editor
puff: abultament
pullulanase: α -dextrina-endo-1,6- α -glucosidasa
pulse-field electrophoresis: electroforesi en gel amb camp pulsàtil
purine-nucleoside phosphorylase: purina-nucleòsid-fosforilasa
purulent: purulent
pus: pus
PVA: alcohol polivinílic
pyocin: piocina
pyocin typing: piocinotípia

pyogenic: piogen
pyridoxal: piridoxal
pyridoxine: piridoxina
pyrimidine nucleotidase: 5'-nucleotidasa
pyrimidine-5'-nucleotide nucleosidase: pirimidina-5'-nucleòtid-nucleosidasa
pyrimidine-specific 5'-nucleotidase: 5'-nucleotidasa
pyroglutamate (ATP-hydrolysing): 5-oxoprolinasa (hidrolitzant d'ATP)
pyroglutamate hydrolase: 5-oxoprolinasa (hidrolitzant d'ATP)
pyroglutamyl aminopeptidase: piroglutamil-peptidasa I
pyroglutamyl-peptidase I: piroglutamil-peptidasa I
pyrrolidone-carboxylate peptidase: piroglutamil-peptidasa I
1-pyrroline-5-carboxylate dehydrogenase:
 1-pirrolín-5-carboxilat-deshidrogenasa
1-pyrroline-5-carboxylate dehydrogenase: pirrolín-5-carboxilat-reductasa
pyrroline-5-carboxylate reductase: pirrolín-5-carboxilat-reductasa
pyruvate: [*àcid pirúvic més ió piruvat*] piruvat
pyruvate carboxylase: piruvat-carboxilasa
pyruvate decarboxylase: piruvat-descarboxilasa
pyruvate decarboxylase: piruvat-deshidrogenasa (lipoamida)
pyruvate dehydrogenase: 1. piruvat-deshidrogenasa (citocrom) **2.**
 piruvat-deshidrogenasa (lipoamida)
pyruvate dehydrogenase (cytochrome): piruvat-deshidrogenasa (citocrom)
pyruvate dehydrogenase (lipoamide): piruvat-deshidrogenasa (lipoamida)
pyruvate kinase: piruvat-cinasa
pyruvate oxidase: piruvat-oxidasa
pyruvic acid: àcid pirúvic
pyruvic acid: [*quan en realitat fa referència a àcid pirúvic més ió*]

piruvat] piruvat

pyruvic carboxylase: piruvat-carboxilasa

pyruvic decarboxylase: piruvat-descarboxilasa

pyruvic dehydrogenase: *1.* piruvat-deshidrogenasa (citocrom) *2.*
piruvat-deshidrogenasa (lipoamida)

pyruvic oxidase: piruvat-oxidasa

Q-enzyme: enzim ramificador del 1,4- α -glucà

qualitative analysis: anàlisi qualitativa

qualitology: qualitologia^T

qualimetry: qualimetria^T

quality: qualitat

quality assessment: avaluació de la qualitat

quality assurance: garantia de la qualitat

quality audit: auditoria de la qualitat

quality control: control de la qualitat

quality management: gestió de la qualitat

quality policy: política de la qualitat

quantitative analysis: anàlisi quantitativa

quantity: magnitud

Quellung test: reacció de Quellung

queuine: queuina

quinidine: quinidina

rabbit ileal loop test: prova de la baga ileal en conill

rabies virus: virus de la rabia

rad: rad

radial immunodiffusion: immunodifusió radial

radial partition fluorimetric enzyme immunoassay:
fluoroenzimoimmunoanàlisi de partició radial

radiant energy: energia radiant

radiant excitance: excitància radiant

radiant flux: flux radiant

radiant intensity: intensitat radiant

radiant power: potència radiant
radioactive tagging: radiomarcat
radioactivity: radiactivitat
radioallergosorbent test: prova de radioalergosorbència
radioimmunoassay: radioimmunoanàlisi; radioimmunoassaig
radioimmunosorbent test: prova de radioimmunosorbència
radioisotope: radisòtop; isòtopo radiactiu
radionuclide: radionucleid
random acces: accés aleatori
random access analyzer: analitzador d'accés directe
random error: error aleatori
random priming: encebat aleatori
random urine: orina de micció espontània
randomization: distribució al azar
range: intervalo
ranking: rànquing
rapid identification system: sistema d'identificació ràpida
RAST: prova de radioalergosorbència
rate of conversion: velocitat de transformació
rate of reaction: velocitat de reacció
ratio: raó
ratio scale: escala racional
γ-ray: raig γ
RBC: eritròcit
RBC cast: cilindre hemàtic
reactant: reactant
readability: lectura mínima
reading: lectura
reading frame: marc de lectura
reading frameshift: desplaçament del marc de lectura
readthrough: translectura
ready-to-use medium: medi preparat

reagent: reactiu
reagent strip: tira reactiva
reagents kit: equip de reactius
reagin: reagina
receiver-operating characteristic curve: [*en semiologia*] corba de rendiment diagnòstic
receptor: receptor
recipient cell: cèl·lula receptora
recombinant DNA: DNA recombinant
recombination repair: reparació per recombinació
recombinational hot-spot: punt calent de recombinació
recombinator: recombinador
recombinogenic element: recombinador
recovery: recuperació
rectilinearity: rectilinealitat
red blood cell: eritròcit
red cell: eritròcit
reference distribution: distribució de referència
reference electrode: elèctrode de referència
reference individual: individu de referència
reference laboratory: laboratori de referència
reference limit: límit de referència
reference material: material de referència
reference method: mètode de referència
reference population: població de referència
reference procedure: procediment de referència
reference range: interval de referència
reference sample: mostra de referència
reference value: valor de referència
reflectance spectrometry: espectrometria de reflectància
reflection factor: factor de reflexió
refractive index: índex de refracció

refractometry: refractometria
regulator gene: gen regulador
regulon: reguló^T
relative atomic mass: massa atòmica relativa
relative density: densitat relativa
relative error: error relatiu
relative inaccuracy: inexactitud relativa
relative molecular mass: massa molecular relativa
relative quantity: magnitud relativa
relaxed circle: DNA circular relaxat
relaxing enzyme: DNA-topoisomerasa
release factor: factor de terminació
release splicing: eliminació d'introns
reliability: fiabilitat
rem: rem
remove (to): eliminar; extreure
renal calculus: càlcul renal
renal clearance: depuració renal
renal tubule: túbul renal
renaturation: renaturalització
renin: renina
repeat: repetició
repeatability: repetibilitat
replacement vector: vector per substitució
replication: replicació
replication fork: forqueta de replicació
replicon: replicó^T
replicon fusion: fusió de replicons
report: informe; dictamen
reporter gene: gen indicador
representational difference analysis: anàlisi de diferències
representatives

repression: repressió
reproducibility: reproduïbilitat
reptilase: venombina A
reservoir: reservori
residence time: període de permanència
resistance: resistència
resistance transfer factor: plàsmid de resistència
resistivity: resistivitat
resolution: resolució
respiratory syncytial virus: virus respiratori sincicial
restricted transduction: transducció restringida
restriction enzyme: enzim de restricció
restriction fragment length polymorphism: polimorfisme de la longitud dels fragments de restricció
restriction mapping: cartografia de restricció
restriction site: centre de restricció
result: resultat
resuscitation medium: medi de reanimació
reticulocyte: reticulòcit
retinal reductase: alcohol-deshidrogenasa [NAD(P)⁺]
retinene: retinal
retinene₁: retinal
retinol: retinol
retinol-binding protein: proteïna enllaçant de retinol
retriever vector: vector recuperador
retroposon: retrotransposó
retrotransposon: retrotransposó
reverse mutation: reversió
reverse transcriptase: DNA-polimerasa dirigida per RNA
reverse transcription: transcripció inversa
reverse triiodothyronin: triiodotironina inversa
reversion: reversió

revertase: DNA-polimerasa dirigida per RNA
RF: factors reumatoidals
Rh factor: factor Rh
rheumatoid factor: factor reumatoidal
RIA: radioimmunoanàlisi
riboflavin: riboflavina
ribonuclease I: ribonucleasa pancreàtica
ribonucleic acid: àcid ribonucleic
ribonucleoprotein: ribonucleoproteïna
riboprobe: ribosonda
ribose: ribosa
ribose-5-phosphate isomerase: ribosa-5-fosfat-isomerasa
ribose-phosphate pyrophosphokinase: ribosa-fosfat-pirofosfocinasa
ribosomal ribonucleic acid: àcid ribonucleic ribosòmic
ribosomal RNA: RNA ribosòmic
ribosome-bindig site: centre d'unió al ribosoma
ribosylthymine 5'-diphosphate: 5'-difosfat de ribosiltimina
ribosylthymine 5'-phosphate: 5'-fosfat de ribosiltimina
ribosylthymine 5'-triphosphate: 5'-trifosfat de ribosiltimina
ribosylthymine: ribosiltimina
ribozyme: ribozima
rifampicin: rifampicina
rifampin: rifampicina
risk factor: factor de risc
RIST: prova de radioimmunosorbència
RNA-directed DNA polymerase: DNA-polimerasa dirigida per RNA
RNA nucleotidyltransferase (DNA-directed): RNA-polimerasa dirigida per DNA
RNA polymerase: RNA-polimerasa dirigida per DNA
RNA polymerase I, II, III: RNA-polimerasa dirigida per DNA

RNA processing: maduració del RNA
RNase: ribonucleasa pancreàtica
RNase A: ribonucleasa pancreàtica
RNase I: ribonucleasa pancreàtica
RNP antigen: antigen ribonucleoproteic
robotry: automàtica
robustness: robustesa
ROC curve: [*en semiologia*] corba de rendiment diagnòstic
roentgen: röntgen
rolling circle: cercle rodador
room temperature: temperatura ambient
rotational frequency: freqüència rotacional
routine examination: examen sistemàtic
run: sèrie
runaway plasmid: plàsmid autoreplicable
run off: prova de transcripció (no iniciada)
run on: prova de transcripció (iniciada)
Sabouraud agar: agar de Sabouraud
saccharase: β -fructofuranosidasa
saccharogen amylase: β -amilasa
saccharopine dehydrogenase: sacaropina-deshidrogenasa (NAD⁺, formadora de L-glutamat)
saccharopine dehydrogenase (NAD⁺, L-glutamate-forming):
sacaropina-deshidrogenasa (NAD⁺, formadora de L-glutamat)
saccharopine dehydrogenase (NAD⁺, L-lysine-forming):
sacaropina-deshidrogenasa (NAD⁺, formadora de L-lisina)
Sachs bacillus: *Clostridium septicum*
safe: innocu/òcua
safety: 1. seguredtt 2. innocuïtat
safranin: safranina
salicylate: [*àcid salicílic més ió salicilat*] salicilat

salicylic acid: àcid salicílic
salicylic acid: [quan en realitat fa referència a àcid salicílic més ió salicilat] salicilat
saliva: saliva
salivary: salival
Salmonella-Shigella agar: agar per a *Salmonella* y *Shigella*
salt tolerance test: prova de tolerància a la sal
sample: mostra
sampler: mostrejador
sampling: mostratge
sandwich immunoassay: immunoanàlisi en sandvitx
sarcosine: sarcosina
sarcosine dehydrogenase: sarcosina-deshidrogenasa
sarcosine oxidase: sarcosina-oxidasa
satellitism test: prova del satel litismo
saturation: saturació
saturation fraction: fracció saturant
scale: escala
scanning electron microscopy: microscòpia electrònica d'escandallatge???
Schmitz's bacillus: *Shigella dysenteriae* tipus 2
Schmorl's bacillus: *Fusobacterium necrophorum*
Schottmüller's bacillus: *Salmonella schottmuelleri*
scintillation: centelleig???, escintil lació???
scintillation counter: comptador de centelleig???
scintillation detector: detector de centelleig???
scintillator: comptador de centelleig???
screening: 1. cribratge 2. detecció precoç
sealase: DNA-ligasa (ATP)
secondary standard: patró secundari
secretin: secretina
secretion: secreció

sediment: sediment
sedimentation: sedimentació
sedimentation coefficient: coeficient de sedimentació
sedimentation velocity: eritrosedimentació
segmented neutrophil: neutrofil·locit segmentat; neutròfil segmentat
segmented neutrophilocyte: neutrofil·locit segmentat; neutròfil segmentat
selective acces: accés selectiu
selective enrichment medium: medi d'enriquiment selectiu
selective isolation medium: medi d'aïllament selectiu
selenite broth: brou amb selenita
selenium: seleni
self-cloning: autoclonació
self-replication: autoreplicació
self-splicing: autoeliminació d'introns
semeiologic value: valor semiològic
semeiology: semiologia
semen: semen; esperma
seminal fluid: semen; esperma
seminal plasma: plasma seminal
sense codon: codó amb sentit^T
sense strand: cadena homosentit
sensitivity: [amb el significat de] 1. límit de detecció 2. detectabilitat
sensor: sensor
sepiapterin reductase: sepiapterina-reductasa
sequencing: seqüenciació
sequencing primer linker: esplínquer
sequential acces: accés seqüencial
sequential immunoassay: immunoanàlisi seqüencial
Sereny test: prova de Sereny
series: sèrie

serine: serina
serine carboxypeptidase II: carboxipeptidasa tipus serina
serine sulfhydrase: cistationina- β -sintasa
serine-type carboxypeptidase: carboxipeptidasa tipus serina
sermorelin: sermorelina
serum: sèrum
serum level: concentració sèrica
serum kallikrein: calicreïna plasmàtica
severe: greu
sex hormone-binding globulin: globulina enllaçant de les hormones sexuals
sexually transmitted disease: malaltia de transmissió sexual
SGOT: aspartat-aminotransferasa
SGPT: alanina-aminotransferasa
shelf life: vida útil
Shiga's bacillus: *Shigella dysenteriae* tipus 1
Shiga-Kruse's bacillus: *Shigella dysenteriae* tipus 1
shock: xoc
shotgun cloning: clonatge a l'atzar^T
shut-down state: estat de desconexió parcial
shuttle vector: vector transportador
sialidase: exo- α -sialidasa
sialyltransferase: *N*-acetilactosaminida- α -2,3-sialiltransferasa
2,3-sialyltransferase: β -galactòsid- α -2,3-sialiltransferasa
2,6-sialyltransferase: β -galactòsid- α -2,6-sialiltransferasa
sideremia: *1.* concentració de ferro en plasma *2.* concentració de ferro en sèrum
siemens: siemens
sievert: sievert
sign: signe
signal: senyal
silencer: lentificador

silent mutation: mutació imperceptible
simple strand DNA: DNA monocatenari
single hit: impacte únic
single site mutation: mutació puntual
single strand DNA: DNA monocatenari
single-stranded-nucleate endonuclease: nucleasa S1 d'*aspergillus*
sinigrase: tioglucosidasa
sinigrinase: tioglucosidasa
sisomicin: sisomicina
site-specific recombination: recombinació específica d'una seqüència
sizing column: columna d'exclusió molecular
skin: pell
skin fibroblast (cultured): fibroblast (cultivat) de la pell
skin fibroblast: fibroblast de la pell
slant agar culture: cultiu inclinat
slide: 1. portaobjectes. 2. diapositiva
slide agglutination test: prova d'aglutinació en portaobjectes
slide culture technique: tècnica del cultiu en portaobjectes
slot: esclatxa
slot blot: transferència en esclatxa
smear: [*en microscòpia*] extensió
sodium: sodi
sodium: [*amb el significat de*] ió sodi
sodium ion: ió sodi
sodium pump: ATPasa intercanviadora de Na⁺ i K⁺
solid culture medium: medi de cultiu sòlid
solubility product: producte de solubilitat
solvatation: solvatació
solvent: dissolvent; solvent
somatoliberin: somatoliberina
somatomedin: somatomedina

somatorelin: somatorelina
somatostatin: factor de creixement insulinoide
somatotropin-releasing factor: somatoliberina
somatropic hormone: somatotropina
somatropin: somatotropina
Sonne's bacillus: *Shigella sonnei*
Sonne-Duval's bacillus: *Shigella sonnei*
sorbitol dehydrogenase: L-iditol-deshidrogenasa
southern blot: transferència southern
spacer DNA: DNA separador^T
spacer RNA: RNA separador^T
species: espècie
specification: especificació
specific activity: activitat específica
specific conductance: conductància específica
specific gravity: densitat relativa
specific heat capacity: capacitat tèrmica específica
specific volume: volum específic
specificity: especificitat
specimen: espècimen
spectinomycin: espectinomicina
spectral bandwidth: amplada de banda espectral
spectrometer: espectròmetre
spectrometry: espectrometria
spectrophotometer: espectròmetre
spectrophotometry: espectrometria
spectroscopy: espectroscòpia
specular reflectance: reflectància especular
speed: velocitat
sperm: esperma; semen
spermatozoid: espermatozoide
sphingomyelin: esfingomièlina

sphingomyelin phosphodiesterase: esfingomielina-fosfodiesterasa
spinal fluid: líquid cèfalo-raquidi
spike: espícula^T
spindle: fus
spiramycin: espiramicina
spleen: melsa
spleen exonuclease: exonucleasa esplènica
spleen phosphodiesterase: exonucleasa esplènica
spliceosome: espliceosoma
splicing: eliminació d'introns
splicing site: zona d'unió exó-intró
splinker: esplínquer
split gene: gen discontinu
spore: espora
sporicide: esporicida
sporozoite: esporozoit
spray: aerosol; polvoritzador
spreading factor: 1. hialuronat-liasa 2. hialuronoglucosaminidasa
3. hialuronoglucuronidasa
sputum: esput
SRF: somatoliberina
ssDNA: DNA monocatenari
SS agar: agar SS
stab culture: cultiu per picada
stability: estabilitat
staff: plantilla; personal
staggered cut: tall en bisell
stain: tinció
standard: 1. patró 2. norma 3. estàndard
standard deviation: desviació estàndard
stand: estand
stand-by state: estat de repós

starch hydrolysis test: prova d'hidròlisi del midó
start codon: codó d'inici^T
start-up time: període d'arrencada
stat: determinació urgent
state of the art: [*d'algun objete o activitat*] **1.** estat actual **2.** panorama actual
stationary phase: fase estacionària
statistic: estadístic
statistics: estadística
STD: malaltia de transmissió sexual
steady state: **1.** estat estacionari. **2.** equilibri dinàmic
steam sterilization: esterilització per vapor
Steers replicator: replicador de Steers
stem bromelain: bromelainade tronc
stem cell: hemocitoblast
sterile: estèril
sterilization: esterilització
steroid cytochrome P450–21-hydroxylase: esteroide-21-monooxigenasa
steroid 17,20-desmolase: 17 α -hidroxiprogesterona-aldolasa
steroid 20,22-desmolase: colesterol-monooxigenasa (escisora de la cadena lateral)
steroid 18-hydroxylase: corticosterona-18-monooxigenasa
steroid 21-hydroxylase: esteroide-21-monooxigenasa
steroid 17 α -hydroxylase: esteroide-17 α -monooxigenasa
steroid 11 β -hydroxylase: esteroide-11 β -monooxigenasa
steroid 11 β /18-hydroxylase: esteroide-11 β -monooxigenasa
steroid Δ -isomerase: esteroide- Δ -isomerasa
steroid 17,20-lyase: 17 α -hidroxiprogesterona-aldolasa
steroid 20,22-lyase: colesterol-monooxigenasa (escisora de la cadena lateral)
steroid 21-monooxygenase: esteroide-21-monooxigenasa

steroid 17 α -monooxygenase: esteroide-17 α -monooxigenasa
steroid 11 β -monooxygenase: esteroide-11 β -monooxigenasa
steroid 5 α -reductase: 3-oxo-5 α -esteroide-4-deshidrogenasa
steroid sulfatase: esteril-sulfatasa
sterol *O*-acyltransferase: esterol-*O*-aciltransferasa
sterol esterase: esterol-esterasa
sterol-ester synthase: esterol-*O*-aciltransferasa
steryl-sulfatase: esteril-sulfatasa
STH: somatotropina
sticky end: extrem cohesiu
stimulon: estimuló
stock: estoc
stoichiometric number: nombre estequiomètric
stomach: estòmac
stool: femta
stool culture: coprocultiu
stop codon: nonsense codon: codó de terminació^T; codó sense sentit^T
storage: emmagatzemament
strain: soca
strand: cadena
stratification: estratificació
***Streptomyces griseus* neutral proteinase:** micolisina
stress: estrés
stringency: rigor
strobila: estròbil
Strong's bacillus: *Shigella flexneri*
Stuart factor: factor X de la coagulació
Stuart transport medium: medi de transport de Stuart
submandibular kallikrein: calicreïna tissular
submaxillary kallikrein: calicreïna tissular
subspecies: subespècie

substance: substància
substance concentration: concentració de substància
substance content: contingut de substància
substance flow rate: cabal de substància
substance fraction: fracció de substància
substance rate: cabal de substància
subtherapeutic level: concentració subterapèutica
substrate: substrat
subtilisin: subtilisina
succinate–CoA ligase (GDP-forming): succinat–CoA-ligasa (formadora de GDP)
succinate-semialdehyde dehydrogenase: succinat-semialdehid-deshidrogenasa
succinate-semialdehyde dehydrogenase [NAD(P)⁺]: succinat-semialdehid-deshidrogenasa [NAD(P)⁺]
succinic semialdehyde dehydrogenase: succinat-semialdehid-deshidrogenasa
succinic thiokinase: succinat–CoA-ligasa (formadora de GDP)
succinyl-CoA synthetase: succinat–CoA-ligasa (formadora de GDP)
succinylcholine: suxametoni
sucrase: sucrosa- α -glucosidasa
sucrase-isomaltase: *1.* oligo-1,6-glucosidasa *2.* sucrosa- α -glucosidasa
sucrose agar: agar-sacarosa
sucrose α -glucohydrolase: sucrosa- α -glucosidasa
sucrose α -glucosidase: sucrosa- α -glucosidasa
sulbactam: sulbactam
sulfadiazine: sulfadiazina
sulfamethazine: sulfadimidina
sulfamethoxazole: sulfametoxazol
sulfatase: arilsulfatasa

sulfation factor: somatomedina
sulfisoxazole: sulfafurazol
sulfite oxidase: sulfit-oxidasa
sulfocyanide: tiocianat
sulfoglucosamine sulfamidase: *N*-sulfoglucosamina-sulfohidrolasa
***N*-sulfoglucosamine sulfohydrolase:** *N*-sulfoglucosamina-sulfohidrolasa
sulfoiduronidate sulfatase: iduronat-2-sulfatasa
sulfokinase: aril-sulfotransferasa
sulfur granule (*Actinomyces*): grànul de sofre (*Actinomyces*)
supercoil: superhèlix
supercoiled DNA: DNA superhelicoidal
superhelical DNA: DNA superhelicoidal
superhelical turn: volta superhelicoidal
superhelix: superhèlix
superoxide dismutase: superòxid-dismutasa
suppository: supositori
surface tension: tensió superficial
surfactant: tensioactiu/iva
surrepressive mutation: mutació superrepressiva
surrogate genetics: mutagènesi inversa
swab: escovilló
surrogate marker: marcador indirecte
sweat: suor
symptom: síntoma
symptomatology: simptomatologia
synaptonemal complex: complex sinaptonèmic
syndrome: síndrome
synergetic: sinèrgic/ica
synergism: 1. sinergia. 2. potenciació
synergy test: prova de sinergia
synovial fluid: líquid sinovial

synthetic enzyme analogue: enzim sintètic
synzyme: enzim sintètic
syrup: xarop
system: sistema
systematic error: error sistemàtic
system of measurement: sistema de mesura
T₃: triiodotironina
T₄: tiroxina
T-cell: limfòcit T
T lymphocyte: limfòcit T
tablet: comprimit
tachysterol₃: tacalciol
tailing: prolongació
Tamm-Hofsfall proteinuria: proteinúria de Tamm-Hofsfall
tandem repeat: repetició en tàndem
tapeworm: cestode
Taq DNA polymerase: DNA-polimerasa dirigida per DNA
target: diana
target value: valor assignat
taxonomy: taxonomia
TDM: monitoratge farmacoterapèutic
technique: tècnica
teicoplanin: teicoplanina
tellurite reduction test: prova de reducció de la telurita
temperate phage: fag atenuat
temperature: temperatura
template: motlle
terminal addition enzyme: DNA-nucleotidilexotransferasa
terminal deoxyribonucleotidyltransferase: DNA-nucleotidilexotransferasa
terminal transferase: DNA-nucleotidilexotransferasa
test: 1. prova 2. assaig 3. anàlisi 4. examen

test tube: tub d'assaig
testicle: testicle
testing laboratory: laboratoris d'assaig
testosterone: testosterona
testosterone 17 β -dehydrogenase (NADP⁺): testosterona-
17 β -deshidrogenasa (NADP⁺)
testosterone isomerase: esteroide- Δ -isomerasa
tetracosactide: tetracosàctide
tetracycline: tetraciclina
tetrahydrofolate aminomethyltransferase: aminometiltransferasa
tetrahydrofolate dehydrogenase: dihidrofolat-reductasa
tetrahydropteroylglutamate methyltransferase:
5-metiltetrahidrofolato-homocisteïna-S-metiltransferasa
tetrathionate broth: brou amb tetratió
tetrazolium tolerance: tolerància al tetrazoli
Thayer-Martin agar: agar de Thayer-Martin
theofibrate: clofibrat d'etofilina
theophylline: teofilina
therapeutic index: índex terapèutic
therapeutic level: concentració terapèutica
therapeutic range: interval terapèutic
thermal conductivity detector: detector de conductivitat tèrmica
thermodynamic temperature: temperatura termodinàmica
thermolysin: termolisina
thermosensitive mutation: mutació termosensible
thiaminase: tiaminasa
thiaminase II: tiaminasa
thiamine: tiamina
thiamphenicol: tiamfenicol
thin-layer chromatography: cromatografia en capa prima
thioglucosidase: tioglucosidasa
thioglycolate broth: brou amb tioglicolat

thioltransacetylase A: dihidrolipoamida-S-acetiltransferasa
 β -thionase: cistationina- β -sintasa
thoracentesis: toracocentesis
threonine: treonina
threonine: treonina
thrombin: trombina
thrombocyte: trombòcit; plaqueta
thrombokinase: factor Xa de la coagulació
thromboxane-A synthase: tromboxano-A-sintasa
thromboxane synthase: tromboxano-A-sintasa
thymidine 5'-diphosphate: 5'-difosfat de timidina
thymidine kinase: timidina-cinasa
thymidine 5'-phosphate: 5'-fosfat de timidina
thymidine 5'-triphosphate: 5'-trifosfat de timidina
thymidine: timidina
thymine: timopoetina
thymine: timina
thymonuclease: desoxiribonucleasa I
thyrocalcitonin: calcitonina
thyroid: glàndula tiroide
thyroid-stimulating hormone: tirotropina
thyroliberin: tiroliberina
thyropexin: tiropexina
thyrotrophin: tirotropina
thyrotropic hormone: tirotropina
thyrotropin: tirotropina
thyrotropin-releasing factor: tiroliberina
thyroxine: tiroxina
thyroxine binding globulin: globulina enllaçant de la tiroxina
thyroxine deiodinase: tiroxina-desiodinasa
thyroxine 5-deiodinase: tiroxina-desiodinasa
ticarcillin: ticarcil lina

tick: paparra
time resolved fluoroimmunoassay: fluoroimmunoanàlisi de resolució tardana
tinidazole: tinidazol
tissue carboxypeptidase A: carboxipeptidasa A
tissue carboxypeptidase B: carboxipeptidasa B
tissue kallikrein: calicreïnahística
tissue plasminogen activator: activador del t-plasminogen
tissue polypeptide antigen: antigen polipeptídic tissular
titration: valoració
TM: medi de transport
tobramycin: tobramicina
tocochromanol-3: 5,7,8-trimetiltocotrienol
α-tocopherol: α-tocoferol
tolbutamide: tolbutamida
tolerance test: prova de tolerància
total blood: sang
total calcium: calcio
total error: error total
total protein: proteïna
toxic level: concentració tòxica
toxicology: toxicologia
toxin: toxina
TPHA: prova d'hemaglutinació per a *Treponema pallidum*
trace analysis: **1.** anàlisi d'oligoelements; **2.** anàlisi d'elements de traces
trace element: **1.** oligoelement. **2.** element de traces
traceability: traçabilitat
tracer: traçador
trailer sequence: seqüència remolc^T
training: ensinistrament; aprenentatge
transfer ribonucleic acid: àcid ribonucleic transferent

transferability: transferibilitat
transaminase A: aspartat-transaminasa
transcript: transcrit
transcription: transcripció
transcript mapping: cartografia del transcrit
transducer: transductor
transducing phage: fag transductor
transfer: transferència
transfer factor: factor de transferència
transfer RNA: RNA de transferència
transferability: transferibilitat
transferase: transferasa
transferrin: transferrina
transformant: transformant
transgenic: transgènic
transglutaminase: proteïna-glutamina- γ -glutamilttransferasa
transketolase: transcetolasa
translation: traducció
translational feedback regulation: retroregulació traduccional
transmission: transmissió
transmission factor: factor de transmissió
transmittance: transmissió
transphosphoribosidase: 1. adenina-fosforibosiltransferasa 2. hipoxantina-fosforibosiltransferasa
transponible: transponible
transport: transport
transport medium: medi de transport
transport number: nombre de transport
transposable element: element transposable
transposon: transposón
transtyretin: transtiretina
transudate: transsudat

transversal comparison: comparació transversal
 α,α -trehalase: α,α -trealasa
trend: tendència
TRF: tiroliberina
triacethylolandomycin: troleandomicina
triacylglycerol lipase: triacilglicerol-lipasa
tributyrase: triacilglicerol-lipasa
triglyceride: triglicèrid
triglyceride lipase: triacilglicerol-lipasa
triglyceridemia: **1.** concentració de triglicèrid en plasma **2.**
concentració de triglicèrid en sèrum
1,24R,25-trihydroxycholecalciferol: calcitèrol
triiodothyronine: triiodotironina
trimethoprim: trimetoprima
trimethylamine oxidase: trimetilamina-*N*-òxid-reductasa
trimethylamine-*N*-oxide reductase: trimetilamina-*N*-òxid-
reductasa
triosephosphate dehydrogenase: gliceraldehid-3-fosfat-
deshidrogenasa
triosephosphate dehydrogenase (NADP⁺): gliceraldehid-3-fosfat-
deshidrogenasa (NADP⁺) (fosforilant)
triose-phosphate isomerase: triosa-fosfat-isomerasa
triosephosphate mutase: triosa-fosfat-isomerasa
triphosphatase: adenosintrifosfatasa
triple sugar iron agar: agar amb ferro i tres sucres
triterpenol esterase: esterol-esterasa
***Tritirachium* alkaline proteinase:** endopeptidasa K
triethanolamine: trolamina
troleandomycin: troleandomicina
trophozoite: trofozoit
troponin T: troponina T
trough: concentració mínima

trough level: concentració mínima
true cholinesterase: acetilcolinesterasa
true negative: negatiu vertader
true positive: positiu vertader
true value: valor vertader
trueness: veracitat
trypsin: tripsina
 α - and β -trypsin: tripsina
trypsinogen kinase: aspergillopepsina I
trypticase soy broth: brou amb tripticasa de soja
tryptophan: triptòfan
tryptophan 5-hydroxylase: triptòfan-5-monooxigenasa
tryptophan 5-monooxygenase: triptòfan-5-monooxigenasa
trypsin: tripsina
TSH: tirotropina
tube agglutination test: prova d'aglutinació en tub
tuberculin test: prova de la tuberculina
tumor marker: marcador tumoral
tumor suppressor gene: gen oncosupresor
turbidimetric immunoassay: immunoanàlisi turbidimètrica
turbidimetry: turbidimetria
turnaround time: *1.* temps de lliurament *2.* temps de resposta
turnover: *1.* recanvi metabòlic *2.* cicle metabòlic
twisting number: nombre de voltes helicoidals
two-dimensional gel electrophoresis: electroforesi bidimensional en gel
type I DNA topoisomerase: DNA-topoisomerasa
typing: tipificació
tyraminase: amina-oxidasa (flavinífera)
tyramine oxidase: amina-oxidasa (flavinífera)
tyrosinase: monofenol-monooxigenasa
tyrosine: tirosina

tyrosine aminotransferase: tirosina-transaminasa
tyrosine decarboxylase: tirosina-descarboxilasa
tyrosine 3-hydroxylase: tirosina-3-monooxigenasa
tyrosine 3-monooxygenase: tirosina-3-monooxigenasa
tyrosine transaminase: tirosina-transaminasa
UDP-N-acetylglucosamine-lysosomal-enzyme-
-N-acetylglucosaminophosphotransferase: UDP-N
-acetilglucosamina-enzim-lisosòmica-N
-acetilglucosaminafosfotransferasa
UDPgalactose 4-epimerase: UDPglucosa-4-epimerasa
UDPgalactose-glucose galactosyltransferase: lactosa-sintasa
UDPgalactose-glycoprotein galactosyltransferase:
 β -N-acetilglucosaminilglicopèptid- β -1,4-galactosiltransferasa
UDPglucose 4-epimerase: UDPglucosa-4-epimerasa
UDPglucose-glycogen glucosyltransferase: glucogen-sintasa
UDPglucose-hexose-1-phosphate uridylyltransferase:
UDPglucosa-hexosa-1-fosfat-uridililtransferasa
UDPglucose pyrophosphorylase: UTP-glucosa-1-fosfat-
uridililtransferasa
UDP glucuronyl transferase: glucuronosiltransferasa
ultracentrifugation: ultracentrifugació
ultracentrifuge: ultracentrifugadora; ultracentrífuga
ultrafiltration: ultrafiltració
unbound: no unit/ida
uncertainty (of measurement): incertesa (de mesura)
unified atomic mass unit: unitat de massa atòmica unificada
unit (of measurement): unitat (de mesura)
untwisting enzyme: DNA-topoisomerasa
unwinding protein: proteïna desenrotlladora
up mutation: mutació acceleradora
up promoter mutation: mutació acceleradora
up regulation: regulació a l'alça

upstream: en direcció 5'^T
uracile: uracil
urate: [àcid úric més ió urat] urat
urate oxidase: urat-oxidasa
urea: urea
urea hydrolysis test: prova d'hidròlisi de la urea
urease: ureasa
uremia: [amb el significat de] **1.** concentració d'urea en plasma **2.** concentració d'urea en sèrum
urethral exudate: exsudat uretral
uric acid: àcid úric
uric acid: [quan en realitat fa referència a àcid úric més ió urat] urat
uricase: urat-oxidasa
uricemia: **1.** concentració d'urat en plasma **2.** concentració d'urat en sèrum
uridine: uridina
uridine 5'-diphosphate: 5'-difosfat d'uridina
uridine kinase: uridina-cinasa
uridine 5'-phosphate: 5'-fosfat d'uridina
uridine 5'-triphosphate: 5'-trifosfat d'uridina
uridyl transferase: UDPglucosa-hexosa-1-fosfat-uridililtransferasa
urinalysis: anàlisi d'orina (amb tires reactives)
urinary cast: cilindre urinari
urinary kallikrein: calicreïna tissular
urinary plasminogen activator: activador de l'u-plasminogen
urinary sediment: sediment urinari
urinary stone: càlcul urinari
urine: orina
urine culture: urocultiu
urine sediment: sediment urinari
urobilinogen: urobilinogen

urocanase: urocanat-hidratasa
urocanate hydratase: urocanat-hidratasa
urokinase: enzim activador de l'u-plasminogen
urolith: càlcul urinari
uroporphyrin: uroporfirina
uroporphyrinogen-III cosynthase: uroporfirinogen-III-sintasa
uroporphyrinogen decarboxylase: uroporfirinogen-descarboxilasa
uroporphyrinogen I synthase: hidroximetilbilà-sintasa
uroporphyrinogen-III synthase: uroporfirinogen-III-sintasa
UTP-glucose-1-phosphate uridylyltransferase: UTP-glucosa-1-fosfat-uridililtransferasa
UTP-hexose-1-phosphate uridylyltransferase: UTP-hexosa-1-fosfat-uridililtransferasa
vaginal contents: contingut vaginal
vaginal secretion: secreció vaginal
valine: valina
valine-isoleucine transaminase: valina-3-metil-2-oxovalerat-transaminasa
valine-3-methyl-2-oxovalerate transaminase: valina-3-metil-2-oxovalerat-transaminasa
valproic acid: [*fàrmac*] àcid valproic
valproic acid: [*quan en realitat fa referència a àcid valproic més ió valproat*] àcid valproic
value: valor
van de Kamer test: determinació de lípid en femta
vancomycin: vancomicina
vanilmandelic acid: 1. àcid 4-hidroxi-3-metoximandèlic **2.** 4-hidroxi-3-metoximandelat
variable: variable
variable-focus condenser: condensador de focus variable
variance: variància
vasopressin: vasopressina

vector: vector
velocity: velocitat
venombin A: venombina A
venom exonuclease: exonucleasa de verí
venom phosphodiesterase: exonucleasa de verí
venous blood: sang verinosa
Vero cell: cèl lula Vero
versus: 1. contra 2. en front a 3. comparat amb
vertebrate collagenase: col lagenasa intersticial
very-long-chain acyl-CoA synthase: àcid gras de cadena llarga–
CoA-ligasa
very-long-chain acyl-CoA synthetase: àcid gras de cadena llarga–
CoA-ligasa
vial: vial
Vincent's bacillus: *Fusobacterium fusiforme*
viral oncogene: oncogén víric
viral transport medium: medi de transport de virus
viremia: viremia
virion: virió
viroid: viroide
virus: virus
viscosity: viscositat
vitamin: vitamina
vitamin A: [amb el significat de] retinol
vitamin A₁: retinol
vitamin A acid: àcid retinoic
vitamin A₁ acid: àcid retinoic
vitamin A alcohol: retinol
vitamin A₁ alcohol: retinol
vitamin A aldehyde: retinal
vitamin A₁ aldehyde: retinal

vitamin D: [amb el significat de] calciol
vitamin D₂: ercalciol
vitamin E : [amb el significat de] α -tocoferol
VLDL cholesterol: colesterol de lipoproteïnes de molt baixa densitat; colesterol de VLDL
VMA: **1.** àcid 4-hidroxi-3-metoximandèlic. **2.** 4-hidroxi-3-metoximandelat
Voges-Proskauer test: prova de Voges-Proskauer
volatile fatty acid: àcid gras volàtil
volt: volt
volume: volum
volume flow rate: cabal de volum
volume fraction: fracció de volum
volume rate: cabal de volum
volumic: volúmic/ica
volumic mass: massa volúmica
volumetric flask: matràs aforat
volumetric pipet: pipeta aforada
volumetry: volumetria
vortex: vòrtex
vortex mix: mescla vorticial
VP: vasopressina
V8 proteinase: glutamil-endopeptidasa
watt: watt
wavelength: longitud d'ona
wavenumber: nombre d'ona
waxy cast: cilindre ceri
WBC: leucòcit
WBC cast: cilindre leucocític
WBC count: **1.** concentració de leucòcits en sang. **2.** mesura de la concentració de leucòcits. **3.** comptatge de leucòcits
WBC differential count: comptatge diferencial leucocític; fórmula

leucocítica
weber: weber
Weeks bacillus: *Haemophilus influenzae*
weight: pes
Welch's bacillus: *Clostridium perfringens*
Welch-Frankel's bacillus: *Clostridium perfringens*
western blot: transferència western
white cell: leucòcit
Whitmore's bacillus: *Pseudomonas pseudomallei*
whole blood: sang
within-run imprecision: imprecisió intraserial
within-subject biological variation: variació biològica
intraindividual
Widal test: prova de Widal
Wilkins-Chalgren agar: agar de Wilkins-Chalgren
workshop: 1. seminaritaller 2. taller
worm: cuc
wound: ferida
Wright stain: tinció de Wright
writhing number: nombre de voltes superhelicoidales
xanthine oxidase: xantina-oxidasa
xenobiotic: xenobiòtic
X-His dipeptidase: X-His-dipeptidasa
X-Pro dipeptidase: X-Pro-dipeptidasa
xylan 1,4- β -xylosidase: xilà-1,4- β -xilosidasa
xylitol dehydrogenase: L-xilulosa-reductasa
xylobiase: xilà-1,4- β -xilosidasa
xylose: xilosa
D-xylose: D-xilosa
D-xylose 1-dehydrogenase: D-xilosa-1-deshidrogenasa
L-xylose 1-dehydrogenase: L-xilosa-1-deshidrogenasa
D-xylose 1-dehydrogenase (NADP⁺): D-xilosa-1-deshidrogenasa

(NADP⁺)

xylose-lisine-deoxycholate agar: agar-xilosa-lisina-desoxicolat

β-xylosidase: xilà-1,4-β-xilosidasa

L-xylulose reductase: L-xilulosa-reductasa

yeast extract: extracte de llevat

yeast protease C: carboxipeptidasa tipus serina

zeta potential: potencial zeta

zidovudine: zidovudina

Ziehl-Neelsen stain: tinció de Ziehl-Neelsen

zinc: zinc

zinc-finger: dit de zinc

zygotene: zigotene

zymogen: zimogen; proenzim